

LI HOLDEN

**DOX
HOLIDEJ**

CENA 15 DINARA

BROJ 100

DOŠAO JE TIHO

I UŠAO U LEGENDU

POVRATAK U NIVERAŠA

★ **DOK HOLIDEJ** ★

BROJ 100.

LI HOLDEN

POVRATAK REVOLVERAŠA

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Broj 100

DOK HOLIDEJ

Direktor i v. d. glavnog i odgovornog

urednik:

Dorđe GROS

Naslov originala:

LEE HOLDEN

RETURN OF THE GUNFIGHTER

Recenzija:

Dragan MILOSAVLJEVIĆ

Prevod i adaptacija:

Dragan MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:

Zorka ĆIRIĆ

Korektori:

Julija ŠMIT

Vilma BEKER-GACEŠA

Margit HORVAT-HARANGOZO

Tehnički urednik:

Ferenc BARAT

Stampa: 1. IX 1980. godine

Tržište: 7. IX 1980. godine

Izdaje i štampa NISRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1; Direktor i v. d. glavnog i odgovornog urednika: Dorđe GROS; Naslov originala: Lee Holden — RETURN OF THE GUNFIGHTER. Prevod: Dragoslav Milosavljević; Copyright — UNIVERSUM PRESS
Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu Vojvodine, broj 413-279/73 od 10. maja 1973. godine.

Sa neba bez ijednog oblačka sunce je bezdušno pržilo vrelim umrtvljujućim zracima pred čijom su žarkom toplotom, koja je od prerije čak i u prepodnevne časove stvarala užarenu pećnicu, sve životinje, pitome i divlje, tražile zaklon u spasonosnoj hladovini. Samo je po koji gušter i dalje neumorno žudeo za topline skoro usijanog kamena kao da prkosi nebu i svemu što se kreće na zemlji. Odsjaj sunca od belo obojenih drvenih zidova glavne zgrade ranča zaslepljivao je oči sedmorici ljudi koji su stajali pred zgradom sa šeširima duboko navučenim na čelo. Na žarko blistavom danu mutna hladnoća njihovih očiju skrivenih širokim obodima, izgledala je nestvarna. Pa ipak, iako je odudarala od života oličenog u blistavoj toploti dana, iz njihovih pretećih žmrkavih očiju, vrebao je nagoveštaj smrti.

Jedan čovek, jedini od sedmorice koji u rukama nije držao uzde osedlanog konja, posmatrao je ostale, dok su ležerno uzjahivali konje. — Dakle, Retone — rekao je Valt Devlin odsečnim grubim glasom iz koga je izbijao autoritet — radi tačno ono za šta te plaćam.

Del Reton je dodirnuo obod svog prljavog sivog „stetsona“. — Ra-

zumem mister Devline. Smatrajte kao da je stvar završena.

Valt Devlin je kratko klimnuo glavom. — Ja i smatram kao da je stvar već završena, Retone. Da tako ne mislim, ti ne bi ni bio ovde.

Del Reton se okrenuo u sedlu i kratko ali ozbiljno pogledao svakog svog čoveka. — Podimo — naredio im je odlučno okrenuvši trzajem uzde svog belca prošaranog sivim pečatima. Snažno, skoro nasilnički je mamuznuo konja u slabine i životinja je frknula od iznenađenja i bola.

Konjanici su sledili njegov primer i dok su se udaljavali od ranča, brz, žustar topot potkovanih konjskih kopita o suhu tvrdu zemlju odjekivao je dvorištem. Šestorica jahača odjezdili su od glavnog sedišta prostranog carstva Valta Devlina.

Valt Devlin je načinio nekoliko koraka do hladovitog trema odakle je izvesno vreme pogledom pratio jahače kako jašu preko prostrane travne ravnice. Skinuo je šešir i prstima ogrubelim od lisa i kajasa, prošao kroz prosedu kosu. Palo mu je na pamet da sve do tog trenutka nije ni primetio koliko je dan vreo.

U svojoj pedesetoj godini Valt Devlin je sa svojim širokim sna-

žnim ramenima izgledao znatno mlađi. Na takav svoj izgled bio je vrlo ponosan, i pazio je da mnogo ne jede i da previše ne pije. Što se tiče odela, mada je bio bogat i mogao sebi da dozvoli luksuz, oblačio se sasvim neupadljivo. Izuzev nedeljom, kada je s ostalim građanima pohađao crkvu, u ostale dane nošio je jednostavno kaubojsko odelo, iznošene „levis“ pantalone, malo deformisan izbledeo „stetson“, čizme sa zgužvanim sarama i ispranu pamučnu košulju. Takvo skromno, svakidašnje odelo prikrivalo je činjenicu da je u tom toplom letu 1875. godine Devlin bio jedan od najbogatijih stočarskih barona na teritoriji Vajominga.

Još uvek posmatrajući konjanike, počeo je da gladi prstima prosede ufitiljene brkove. Došao je momenat, razmišljao je sa velikim zadovoljstvom, da se jednom vidi ko je u ovoj pokrajini čovek broj jedan, ko drži dizgine u ruci. A onaj siledžija s Istoka, došljak i žutokljunac u poslu Henri Meson, s onim njegovim nadmenim načinom razgovora sa ljudima biće, prvi koji će to da iskusi. U snopu grana treba uvek najpre slomiti najjaču.

Kada su konjanici izmakli pogledu iza najbližeg brdskog prevoja, Devlin se odjednom okrenuo na petama i ušao u kuću gde je bilo mnogo hladovitije. Prešao je preko odaje od velikog kamenog kamina i naslonjen na hladnu mermernu ploču zapalio cigaru.

Sada je učinjen odlučujući korak, pomislio je. Plan koji je smi-

šljao punih šest meseci najzad je počeo da se sprovodi u delo, počela je kampanja zastrašivanja. Pažljivim raspitivanjem i odašiljanjem tajnih poruka na pravo mesto, našao je prave ljude za to. U izvesnom smislu ga je iznenađivalo da nije osećao ni najmanju grizu savesti što je angažovao Dela Retona i ostale. Ono što je nameravao da učini bilo je u potpunosti opravdano, bilo je, smatrao je, dostojan odgovor na nametnutu provokaciju. Da, oni koji su razapeli bodljikavu žicu i zatvorili prolaze do pašnjaka, sasvim su zaslužili ono što će ih snaći.

Znao je dobro da taj problem nije samo njegov. Naseljenici i siledžije su prava kuga za sve stočare, a od svih problema koje su oni nosili sa sobom, bodljikava žica bila je najveći. Odmahnuo je odlučno glavom. Nije nimalo žalio. Plamen neobuzdanog besa iznenada je planuo u njemu, i njegovo u običnim okolnostima tamnomrko lice odjednom je poprimilo crvenu boju.

— Kućkine sinovi! — rekao je kroz zube glasom koji je podsećao na rezanje.

Nisu došli ovamo onda kada grad uopšte nije postojao. I ne samo grad već nijedna kuća! Krvožedni skalpova gladni Sijuksi nisu im ubili ženu i sina kao što su učinili njemu. Vene nabrekle kao pijavice, pulsirale su mu na čelu, i nekontrolisan šum sličan potmuloj grmljavini ispunio mu je glavu. Uz glasnu psovku stisnuo je ruku a mermernu ploču iznad kamina da

bi se održao na nogama. Već ranije je doživljavao taj osećaj i iz iskustva je znao da će proći. I postepeno osećaj je prošao.

*

Del Reton je blago mamuznuo konja i debelim vodicama ga nekoliko puta pljesnuo po uzdignutom povijenom vratu. Nije bilo potrebno da na taj način opominje svoje kljuse, ali, taj mehanički pokret bio je tipičan za ovog čoveka koji nije zapamtio ni majku ni oca. U tom momentu, dok je jahao ispred ostalih, u izgledu tog ogromnog čoveka, koga je Valt Devlin najmio da iz južne strane doline istera šačicu naseljenika i dvojicu sitnih rančera koji su se udružili i ogradili bodljikavom žicom svoja imanja i tim postupkom zatvorili jedini put sa severnog dela doline do gigantskih travnih prostranstava koja su još uvek bila nezauzeta i otvorena svima, naslućivalo se nešto što je podsećalo na poluludo ljudsko biće. Pre nego što je ograda postavljena, bezbrojna Valt Devlinova stoka napasala se na tim slobodnim prostranstvima za vreme sušnih letnjih meseci. Ali, sada, kada se razapeta bodljikava žica pružala sa jednog kraja doline na drugi, a na drugoj se stepenasto pružao lanac okomitih neprohodnih brda, napasanje stoke bila je prošlost. Valt Devlin je bio prinuđen da drastično smanji broj goveda, nešto što je iznad svega mrzeo i što više nije nameravao da ubuduće čini.

To je bio, Del Reton je to znao, razlog što je bio najmljen da radi za Devlinov ranč. Reton je iz ranijih iskustava takođe znao da sa naseljenicima reči i ubeđivanja ne postižu nikakav efekat. Oni koji su na Zapad došli da tu izgrade svoju budućnost, nisu bili od onog soja ljudi koji će lako ustuknuti... da bi se oni pokrenuli, bilo je potrebno nešto mnogo više od običnih reči.

Dok je vodio konjanike uz jednu vrletnu uzvišicu, Del Reton se nasmejavao u sebi. Pokazaće on Valtu Devlinu da nije pogrešio kada ga je najmio. Ugovoreni posao će obaviti tako dobro i efikasno da će i drugi rančeri koje more isti problemi žudeti za njegovim uslugama. Dok je razmišljao o onome što pretstoji na njegovim usnama ispucalim od vetra i viskija, zaigrao je zloban, preteći osmeh. Nasilje. Uskoro. Nasilje je bilo ono za šta je živio, njegov jedini životni cilj. Nasilje i ono krajnje što dolazi iza toga. Osmeh mu je postao još gadniji i zlobniji, i on je jace nego maločas žacnuo konja mamuzama. Posle nekoliko mehaničkih pokreta petama, bokovi nesrećne životinje su se pretvorili u niz krvavih brazgotina. Ivica mamuza držao je uvek brižljivo nazubljene.

Takav kakav je jahao pred svojim ljudima, Del Reton je bio tvorina đavola iz pakla. Nije bio sposoban da pokaže ni najmanji izraz milosrđa, jer ga u njemu nije ni bilo, niti bilo kakvo drugo plemenito osećanje. On je bio jedno-

stavna bezdušna mašina za ubijanje.

Pored njega s obe strane jahali su drugi ljudi koje je Valt Devlin vrlo brižljivo odabrao da sprovedu njegovu kampanju zastrašivanja. Svi do jednog izgledali su surovi i opasni, kao prekaljeni ratnici rančerskih ratova. Svaki od njih bio je spreman da bez oklevanja potegne revolver ako mu to naredi onaj ko ga plaća.

Uskoro će svi sa Del Retonom na čelu početi da zarađuju velike plate koje im je Valt Devlin davao...

Vrelo podne već je bilo prešlo u još toplije popodne i užareno sunce je blistavim zracima oduzimalo predelu deo njegove prirodne boje i davalo mu nijansu istopljenog zlata. Sa svoje nedostižne visine plamena kugla pekla je zemlju oko jednog peskom zasutog izvora i primoravalo dva čoveka koji su ga dugačkim lopatama čistili da s vremena na vreme zastanu i odahnu. Sa njihovih oznojenih lica slivao se znoj.

Niži od njih, po imenu Henri Meson, lagano je izašao iz zamućene, do kolena duboke vode i duboko uzdahnuvši spustio lopatu na zemlju. Ako nastave tim tempom, biće gotovi do večeri.

— Vreme je za odmor, Džebe, — rekao je karakterističnim bostonskim naglaskom koji je odudarao od mesta i vremena.

Džeb se osmehnulo. — Slaze se Henri. Danas je bez sumnje jako

vruće. — Pošao je primerom svog sagovornika i izašao iz lokve. — Nisam znao da u ovom kraju može da bude tako vruće.

— Da. Leti je vrlo toplo skoro žarko, a zime su oštre kao na severnom polu — rekao je Henri Meson. — Ali, uprkos tome, ovo je zemlja koju čovek ne može da ne voli. Nikad nisam požalio što sam došao ovamo.

Najpre jedan, a zatim drugi, utolili su žeđ vodom iz četurice a zatim su obojica seli u hlad jednog granatog drveta. Bilo je prijatno naći se van direktnog domašaja sunčanih zraka.

Na Mesonovom licu ukazao se izraz zadovoljstva kada je palčera počeo da nabija duvan u nagorelu lulu. Njegov novi radnik koji mu je jednostavno rekao da se zove Džeb i sem te jedne reči nije mu o sebi dao više nikakve informacije, pripadao je očigledno vrsti neumornih ljudi koji se sa velikim oduševljenjem predaju svakom poslu. Kresnuo je palidrvce i prineo ga luli. Da, Džeb se pokazao kao dobar radnik, i bio je baš onakav čovek kakav mu je dugo vremena bio potreban. Sve do pre dve nedelje, morao je sve da radi sam. Ali, bez obzira na muke, vredelo je truditi se. U mislima se vratio na dvadeset pet kratkorogih goveda koja su uskoro trebalo da mu budu isporučena. Ta grla će iz osnova poboljšati sastav njegovog krda. Čak i tada, broj njegovih goveda biće ništa u poređenju sa stadom koji je posedovao Valt Devlin. Ipak, to je

bio dobar početak i nije bilo daleko u prošlosti, kada ni Valt Devlin nije imao više goveda nego što će on imati iduće nedelje. Ne znači to da je imao nekih ozbiljnih namjera da postane stočarski baron; Za to je bilo suviše kasno. Pa ipak, postojale su realne mogućnosti da svoj ranč unapredi i razvije do pristojne veličine. Imao je dosta dobre sočne trave i bistre vode za napajanje. A sem toga, kada im u letnjim mesecima nestane trave na njihovim pašnjacima, on i drugi mali rančeri mogli su poterati svoju stoku na slobodna pasišta na jugu, a ograda od bodljikave žice koju su zajednički postavili zatvorila svakom drugom mogućnost da ih iskoristi.

Svakom drugom, on je to dobro znao, značilo je samo jednom čoveku: Valtu Devlinu.

Henri Meson je zadovoljno pučkao svoju lulu, gutajući dim finog duvana koji mu je sestra poslala čak iz Bostona. Čudno je to, razmišljao je, kakvi su pojedini ljudi. Ljudi kao Valt Devlin. Ti ljudi imaju zemlje više nego što im treba, a uz to još i toliko mnogo stoke da su davno prestali da je broje. Mogli su najmiti tuce kauboja i radnika, čak i više ako im treba, a u gradu se govorilo da je Valt Devlin u poslednje vreme najmio nekoliko novih ljudi, mada Meson nije znao zbog čega su mu ti ljudi potrebni. Pa ipak, tim ljudima sve to nije bilo dovoljno.

Henri Meson je odmahnuo gla-

vom, nikada neće moći to da shvati.

Prijatno opušten dejstvom duvana i Džebovim nenametljivim ćutanjem Meson je dopustio da mu misli odlutaju. Kada su postavljali ogradu, rančeri su se pribojavali da će Valt Devlin opasno i žestoko reagovati. Strepeli su da će stočarski baron pribeći sili da bi zaštitio svoje interese. Ali, za divno čudo, on to nije učinio. Od tada je prošlo izvesno vreme i ništa se nije desilo. Misli su mu se ponovo vratile na kratkoroga goveda, dvadeset četiri rasne krave i jednog plodnog bika.

— Henri! — Džebov glas je kao nož presekao atmosferu opuštenosti. Meson se okrenuo. — U čemu je stvar, Džebe?

— Vidim neke konjanike tamo na onom brdu — rekao je Džeb i pokazao prstom na jednom udaljenom brdu.

Šest konjanika sedeli su na leđima njihovih konja, a sunce ih je obasjavalo punim sjajem, tako da su izgledali dramatično, skoro vanzemaljski nereaino. Zatim su se krivudajući uputili niz okomitu padinu u pravcu doline.

Neprimetno mrštenje zasenčilo je Mesonovo obično raspoloženo lice. Pitao se ko bi mogli da budu ti konjanici. Na kraju, ovo je bila njegova zemlja, i oni nisu imali nikakvo pravo da se tu nađu. Ali ipak, nije nameravao da od toga pravi pitanje. Budući razuman čovek, smatrao je da su možda zalutali, ili da su želeli samo da prođu.

Prikopčavajući iznošeni pojas sa revolverom oko svojih vitkih kukova, Džeb je napetog izraza lica mahnuo glavom u pravcu dolazećih konjanika. — Imam neki osećaj da će nam doneti nevolju — rekao je.

Henri Meson je pomislio u sebi da je Džeb u pravu jer je, ni sam nije znao iz kog razloga, pojava konjanika pobudila u njemu neke čudne slutnje. Proklinjao je tiho samog sebe što sa sobom nije poneo pušku. U mnogo čemu još uvek je bio neiskusni i neoprezan.

— Ako nose nevolju — rekao je Džebu — ja ću to srediti. Plućam te da radiš za mene, a ne da se boriš... još manje da potežeš oružje.

Džeb je digao obrve i odmahnuo glavom. — Bez revolvera? — rekao je samo i iskrivio usne, a Henri Meson je još jednom opsevao samog sebe što je nenaoružan.

II

Del Reton i njegovi ljudi zategli su uzde svojih oznojenih konja i zaustavili se na nekih dvadesetak koraka udaljenosti od dva čoveka koji su ih dočekali stojeći.

Džeb je znalački, zabrinutim pogledom preleteo po konjanicima i odmah zapazio sve očigledne znake: oštro ocrtana napeta lica, futrole sa revolverima nisko opasane na bedru, i vezane tankin, kožnim kaišima za butine, i neki preteći izraz koji je lebdeo oko njih kao crn, olujni oblak na horizontu.

Ne valja, pomislio je ogorčeno. Da li će ikad da se izvuče iz toga? Nju Meksiko, Teksas... svuda gde

je bio uvek isto. A sada i ovde, gde se nadao da će naći mir.

Oči Henrija Mesona zaustavile su se kada se njegov pogled sreo sa pogledom grdosije koji je sedeo malo nagnut u sedlu.

— Ti si Meson? — resko su odjeknule njegove reči kao pucanj biča.

— Tako je — odgovorio je Meson bez razmišljanja. — Jeste li zalutali?

Del Reton se nasmejao, i Henri Meson je osetio da mu se uz kičmu penju ledeni žmarci!

— Ne Mesone — nastavio je Del Reton — mi smo tačno tamo kuda smo se uputili.

— Ko ste vi? — zapitao je Meson.

— Zovem se Del Reton i ovdašnji ljudi će dobro zapamtiti moje ime. Hoće li momci? — zapitao je Reton svoje ljude ne skidajući pogled sa naseljenika.

Takozvani „momci“ su samo nešto promrmljali ali, su inače, ostali nemi. U načinu kako su čuteći sedeli na konjima i vrebali svaki pokret dva čoveka pred njima kao što ptice grabljivice čekaju da se pojavi plen, bilo je nečeg pretećeg, nečeg zlokobnog što nije obećavalo ništa dobro.

Uprkos vreline dana, Henri Meson je uzdrhtao. Zatim je iskosa pogledao Džeba koji je stajao i posmatrao došljake ne pokazujući ni najmanji trag straha. No ipak, na licu mu se ogledao izraz napetosti, i desna ruka mu je počivala blizu koštane drške njegovog „kolta 44“.

— Sada kada znaš ko sam ja —

rekao je Del Reton — zar te ne interesuje da znaš zbog čega smo ovde?

Henri Meson je morao da pročisti grlo pre nego što je mogao da progovori. — Pa dobro, znam ko si, a sada mi reci šta tražite na mojoj zemlji.

Del Reton je iskosa pogledao čoveka koji mu je bio najbliži, i počeo da trlja bradu, praveći se da duboko razmišlja. — Čekaj da se prisetim. — Zatim je odjednom uperio debeli kažiprst u pravcu Henrija Mesona. — Aha, tražimo tebe!

Kada je Del Reton izgovorio te reči, Džebu je postalo jasno šta im se sprema. Iz nekih nepoznatih razloga, ti ljudi su nameravali da ih jednostavno pobiju. U prvom trenutku kada su se pojavili i kada je na njihovim licima video utisnut žig smrti, pomislio je da traže njega. Nije ih poznavao, ali za rasčišćavanje računa sa jednim starim revolverašem, to nije bilo nimalo potrebno. Neko je mogao da ih plati da ga nađu i ubiju, a takvih koji bi to mogli poželeti Džeb je znao podosta. Ali, kada je Reton pokazao prstom na Mesona, Džeb je shvatio da nije on glavna meta, nego njegov poslodavac. No, to za njega nije značilo ništa spasonosno, jer onaj ko je najmio šestoricu revolveraša da ubiju rančera, sigurno je imao dosta razloga da ni njegovog saradnika ne ostavi u životu. Smrt se, dakle, pisala obojici, i Džeb je to shvatio odmah. Shvatio je i to da ako bi uspeo da ubije

onog koji se zvao Reton, možda bi imali neku šansu da prežive.

Pružio je ruku naniže... učinio je to naglo i brzo.

Del Reton je žestoko cimnuo uzde i odupro pete sa mamuzama. Nazubljeni kružići zarili su se duboko u već izranjavljene slabine njegovog konja, i frknuvši bolno, životinja se visoko propela na zadnje noge, zaklanjajući Džebu na taj način skoro u potpunosti cilj na koji je uperio potegnuti pištolj.

Prasak revolvera je odjeknuo tako neočekivano i zaglušujuće, da se Henri Meson zgrčio kao da je on pogoden. Za trenutak je ostao da stoji nepomično a onda mu je iz lica nestalo i poslednje kapi krvi. Džeb se valjao na zemlji kao zmija presečena napola, a iz probijene vratne aorte izbijao je mlaz crvene krvi. Hrabri Džeb je očigledno bio smrtno pogoden.

Iako je jasno video da mu nema spasa Henri Meson je kleknuo pored njega na jedno koleno i slomljenim glasom rekao. — Džebe, žao mi je što si... Ali, ne brini, biće sve... — Zastao je, jer ga Džeb više nije mogao čuti. Još jednom je prokleo sebe što sa sobom nije poneo nikakvo oružje.

— Čini mi se da je Džebu sada sve svejedno. Nema više zaštita da brine — nasmejao se Del Reton. Zatim je zadovoljno klimnuo glavom jednom konjaniku visokom i mršavom ka omotka. Odličan pogodak Rebe. Ni ja lično ne bih mogao da izvedem brži i precizniji potez.

Rebel Hejs je klimnuo glavom. — U pravu si, ne bi mogao. — Pogledao je sada već nepomično Džebovo telo i dodao. — Ovaj nije bio običan kauboj, bio je suviše brz za čoveka koji „kolt“ upotrebljava samo na dan nezavisnosti, ili kad plaši stoku. Ja mislim da je on bio revolveraš.

— Ali, ti si ga prikucao — predočio je konjanik sa licem izbrazdanim ožiljkom od noža.

— Pa šta.

— Pa to, da nije bio baš mnogo brz kad si ga ti tukao — dodao je čovek s ožiljkom.

— Bio je brz. Ako si gledao kako je potegao onda si mogao videti da je vraški brz. Ti ga ne bi mogao pobediti. Uostalom, i ja sam bio u prednosti time što sam držao u ruci zapet „kolt“. Opalio sam pre nego što je on uspeo čestito da potegne oružje.

— Lukav si — rekao je revolveraš podsmešljivo. — To moram imati na umu... za svaki slučaj.

— Dobro, dosta je bilo priče, momci — umešao se Del Reton. — Vreme je da počnemo da zarađujemo našu platu.

Surove ruke podigle su Henrija Mesona na noge.

— Gle, pa on je običan kepec — rekao je Hejs podrugljivo. — Za ovakvog smrdljivog kojota nije trebalo da se svi mučimo i dolazimo čak ovamo. Mogli smo platiti nekom šugavom Indijancu da ga sredi.

Iznenada je nešto nesvakidašnje obuzelo svest malog čoveka s Isto-

ka, neko osećanje njemu dotada retko poznato — mržnja. Ponet njome on je iz sve snage izmahnuo nogom u čizmi.

Rebel Hejs je kriknuo, kao da će umreti od bola, i uhvatio se rukama za mošnice. Previo se u pojasu, i tako zgrčen zateturio nekoliko koraka, pre nego što je pao na tle gde je ostao da leži na desnoj strani, zgrčen, stenjući iz dna grudi.

Del Reton se nasmejao. — Do vraga, Mesone, nije trebalo da to učiniš. Reb je vrlo opasan čovek i kad je najbolje raspoložen. A tek sada, kad si ga udario čizmom tamo gde je najosetljiviji, niko ne može reći kakva paklena ideja će mu doći na um. I ako ti se desi nešto što ni u snu nisi sanjao, onda znaj da si sam kriv. Pružio je ruku i zgrabio Mesona za okovratnik košulje, a drugom rukom ga žestoko ošamario nadlanicom po ustima.

— Prljavi mali kućkin sine — rekao je besno, nastavljajući da ga šamara.

— Ostavi nešto i za mene, Retone — zavapio je Rebel Hejs, uspravljajući se na još uvek nesigurne noge.

— Naravno, Rebe, ostaviću ti ga. Možeš ga dokrajčiti ako to želiš... i ako si u stanju.

Rebel Hejs se ispravio iza njega, i izvukao nož iz korica, opasno ubilačko oružje sa zakrivljenim sečivom, oštrim kao britva.

— Želim nego šta... i u stanju sam da to uradim.

Henri Meson je osetio pod grudima neku prazninu, kao da mu se u

želucu nešto sledilo, i uništilo svaki osećaj da je i to deo njegovog tela. Nije mogao da shvati da je ovo zaista stvarnost, a ne samo ružan san iz koga će se probuditi. Istina, slušao je i čitao u novinama o takvim neverovatnim događajima, ali mu se ipak činilo nemoguće da se to događa baš njemu. Pogledao je izbezumljeno jednog po jednog napadača, očajnički se nadajući da će na njihovim licima videti neki znak milosrđa.

Ali, u njegovim očima video je samo ledenu hladnoću. U tom trenutku, shvatio je da će umreti.

— Ko vas je poslao? — pitao je glasom promuklim od straha, i u tom momentu omrznuo je samog sebe. Nije smeo da dopusti da ovi zlikovci likuju zbog njegove ljudske slabosti.

Retonove žučkastošarene oči sijale su skoro ludačkim sjajem. Rukom kojom ga je držao za okovratnik košulje, počeo je da ljulja malog čoveka napred nazad.

— Pokušaj da pogodiš.

Henri Meson nije morao da razmišlja da bi se setio ko je taj. Ime je izletelo sa njegovih usana, kao da je od prvog momenta znao. Bilo je to podsvesno, ali tačno.

— Valt Devlin.

— Pogodio si od prve, Mesone.

A onda, još uvek držeći Mesona za zgužvana prsa košulje, Del Reton ga je svom snagom tresnuo pesnicom po ustima... zatim još jednom, pa još jednom. A onda, pustivši košulju, odmakao se jedan korak nazad. Gledao ga je kako pa-

da na zemlju i na usnama mu je lebdeo podsmešljivi i zao osmeħ. Makar da je imao obličje čoveka, Del Reton je žrtvu gledao kao prava zver.

Dok je kao usamljenik na pučini ležao na zemlji, Henri Mesonu je sve oko njega izgledalo daleko i nestvarno. Čuo je glasove, ali reći kao da su dopirale iz daljine, i u njegovoj svesti odzvanjale su nejasne i zbrkane, tako da nije mogao da ih razume.

— Mora biti da si mu polomio vilicu, Dele — rekao je čovek s ožiljkom.

— Do đavola polomio. Ako je tako fnek, onda Reb neće imati u čemu da uživa. Ja se još nisam ni zagrejao — rekao je Del Reton gibajući zglavak na desnoj ruci. Koža na pesnici bila mu je oderana i na nekoliko mesta su se videli ožiljci Felonovih zečji isturenih zuba. Proklet da je, mislio je, za ovo ću te zaista u pravom smislu reći kazniti. Sagnuvši se do zemlje, dohvatio je Mesona za kosu i podigao ga.

— Hej, nemoj da zaboraviš Reba, Retone — opomenuo ga je Heli Vinter. Po tome kako drži ovu njegovu čačkalicu, vidim da je nestrpljiv da je upotrebi. A ako ćemo da budemo pošteni, on ima najviše prava da se naplati na tom malom pacovu.

— Naravno da ga neću zaboraviti. Ostaviću nešto i za njega — procedio je Del Reton kroz stisnute zube kao da reži. — Nešto, ali ne mnogo. — Još jednom se njegova pesnica onesvešćujućom sili-

nom spustila na lice malog rančera, Meson se zaneo, ali nije pao, jer ga je Del Reton i dalje držao za kosu. Zatim je Reton koraknuo jedan korak unazad.

— Napred Rebe — rekao je. — Tvoj je.

Nešto po inerciji, a nešto snagom volje, Meson je ostao na nogama. Gledao je kao kroz mutnu koprenu lica oko sebe, skamenjena i bez izraza, kao u nekom ružnom snu. Video je Rebove zverski užagrene oči, i iskežene stisnute zube, kao priviđenje smrti. Hteo je i morao da oстане hrabar. Kad je već morao, hteo je da umre hrabro, bez jauka. Stisnuo je vilice i sklopio oči u očekivanju beskrajnog bola.

Kada je sve bilo završeno, Rebel Hejs je obrisao krv s oštrice noža i vratio ga u korice. Ne gledajući žrtvu, smireno je izvadio duvanke su i sigurnom rukom zavio cigaretu. Izgledao je neobično smiren i hladnokrvan, a usne su mu bile iskrivljene u neku vrstu osmeha.

— Dovedi njihove konje Bronko — rekao je Del Reton. Vezaćemo tela za sedla, pa ćemo pustiti da konji sami nađu put do kuće.

Bronko Džejs je klimnuo glavom i brzim korakom prešao preko neravnog poljančeta do male šumice borovog drveta, gde su u hladovini pasla dva sapeta konja.

Osećao je nešto nalik na gađenje, ali, nije dozvolio da mu se taj osećaj pokaže na licu. Revolveri i pešnice su jedno, a nož nešto drugo. Dosta puta je upotrebio revolver i to mu se činilo kao svaki drugi

muški posao. Ali, za nož nije imao srca. Stresao se, jer mu je u ušima još uvek odzvanjao Mesonovo samrtničko krkljanje.

Setio se načina kako je Rebel Hejs koristio revolver. I to je uvek bilo svirepo, sadistički. Mršavi revolveraš usiljeno blagog glasa bio je čovek koga se trebalo kloniti. Bronko je to definitivno shvatio i zakleo se u sebi da će odsada o tome pažljivo voditi računa.

Malo kasnije šestorica konjanika su se udaljili sa mesta zločina. Niko ih nije video ni čuo. Jedinu svedoci njihovog zlodela bila su dva lešinara koji su se spuštali sve niže i niže.

Kasno uveče, Mesonov i Džebov konj su se lagano uputili u pravcu Mesonovog ranča. Vručina je bila znatno popustila i vazduh je bio miran, bez povetarca. Mušice su zujale i sletale na tužni teret koji su konji nosili, a lešinari su i dalje, u niskom letu pratili njihov nesuđeni plen, ne usuđujući se da mu priđu.

Pućajući guste kolutove dima i klimajući s vremena na vreme glavom Valt Devlin je slušao izveštaj Dela Retona. Ni jedanput ga nije prekinuo, niti je na bilo koji način pokazao svoje raspoloženje. Kada je saslušao celu priču, rekao je. — Dobro si obavio posao Retone, zaista dobro. — Protrljao je šake i zadovoljno nastavio. — Ako ih to

ne natera da im zaklecaju kolena, mislim da ih ništa drugo neće naterati.

Del Reton se nasmejavao i otkrio zube požutele od duvana. Njegovoj okoreloj duši prijala je tako bezrezervno izrečena pohvala. — Ko je sledeći? — zapitao je, i iz njegovog glasa probijalo je nestrpljenje.

— Ko je sledeći to ću vam reći kasnije. A sada, idite da se nečim založite.

— Dobro kažete, gazda.

Devlin je ispratio pogledom grosiju koji je gegajući s noge na nogu lagano izašao iz odaje. Nabrao je obrve. U načinu kako je Reton opisao Mesanovu naslinu smrt, bilo je nečega što je u njemu izazvalo izvesnu odvratnost prema tom čoveku. Sada, kada je tačno znao šta oseća prema njemu, mogao je sa sigurnošću da kaže da je to osećanje, ili bolje reći predznak tog osećanja, naslućivao u sebi i ranije, ali ga je uvek svesnim naporom volje potiskivao iz sebe. I sada ga je otresao iz svojih misli. Šta je drugo mogao da očekuje? Najmio je profesionalne, ubice ogrezle u zlu, a ne dadilje. U svakom slučaju, morao je da prizna da je Reton bio odlučan i efikasan. Takođe i Rebel Hejs. Ostali, kako se moglo zaključiti iz Retonovog izveštaja, izgleda da nisu radili ništa. Ali, i za njih će se ukazati prilika.

Prešavši do suprotnog ugla prostrane dnevne sobe, Valt Devlin se zaustavio pored velikog stola od orahovog drveta. Na stolu se nalazila raširena detaljna mapa velikih

razmera, pričvršćena na sva četiri ugla. Mapa je prikazivala njegov ranč i njegovu okolinu, u stvari, veliki deo teritorije jugoistočnog Vajominga. Pogled mu je pošao do jugoistočne sekcije mape, gde se dolina pretvarala u uzan prolaz u prostrane pašnjake koji su se pružali na drugoj strani. Uzevši u ruku olovku, precrtao je ranč Henrija Mesona velikim znakom X. Trebalo je rešiti se još samo Mesonove udovice, sitne i privlačne ridokose žene. Jednom prilikom na jednoj društvenoj priredbi u gradu, igrao je s njom, i ona je vrlo prefinjeno flertovala s njim. U jednom trenuku, bajagi slučajno, dodirnuo je šakom po jedrim prsima, i ona se nasmejala, kao da joj se to dopalo. Živo se sećao tog trenutka. Dovoljno je bilo da zažmuri, pa da pod rukom oseti bujnu mekoću njenog tela. Onaj čovečuljak Meson za koga je bila udata, očigledno nije bio pravi čovek za nju. Ona nikada nije ni pokušavala da prikrije činjenicu da joj se ne sviđa što živi na Zapadu daleko od blagodatnog civilizovanog Istoka gde je odrasla. Mislio je da će je pustiti mesec dana ili nešto više da, kako je pristojno, ožali muževljevu smrt, a posle toga, ona će verovatno prihvatiti bilo kakvu cenu koju joj ponudi. I ako način kako se ponašala i kako je igrala s njim na onoj zabavi bilo šta znači, ona će pored novca prihvatiti i nešto drugo. Sama misao na to, terala ga je da mu srce za kuca brže.

Čitav minut je požudno uživao u razmišljanju da vodi ljubav s njom, a onda je i tu misao odgurnuo u stranu. Prošetao je prstom po mapi u pravcu zapada i prešao preko 160 akara zemlje koji su pripadali farmama petorice malih vlasnika. Ruke su mu se stisnule u pesnice pri pomisli na njih, i na to kako su uzorali i zasejali prostor stvoren samo za uzgajanje stoke. Grom i pakao! Pesnice su mu se ponovo stisnule pri pomisli na njihove dronjave, iskošene haljine i čizme sa niskim petama... i na njihove male smrdljive kolibe kroz koje su jurili miševi! Sve skupa, nagonilo ga je da se instinktivno mršti, jer su ga ti naseljenici podsećali na gnojan čir na zdravom telu. Oni nisu bili ljudi nego divljaci, ništa bolje od Indijanaca koje je svako mogao ubiti kao divlju životinju. Od nezadovoljstva je kratko proterao vazduh kroz nos, tako da se činilo kao da je frknuo. Imao je pravo da ih otera odatle, da ih zbriše sa lica zemlje.

Lice mu se smračilo od ljutine, i za trenutak je pomislio da odmah pređe u još jedan napad. Ali ga je ta želja brzo prošla. Nije smeo da podleigne trenutnim impulsima. To se nije uklapalo u njegov plan. Morao je biti razuman, metodičan, programiran kao savršena bezosećajna mašina.

Prst mu se pomerio preko mape do najvećeg privatnog poseda koji mu je zatvarao put do letnjih pašnjaka. Do Sinklerovog ranča. Deset hiljada akara prvoklasnih pa-

šnjaka koji su mu stajali kao kost u grlu. Daskoro mu je kao kost u grlu stajao njegov vlasnik Čarli Doson.

Stari Čarli Doson naselio se tu nekako u isto vreme kada je i on obeležavao granicu svog poseda, i malo je nedostajalo pa da između njih izbije sukob oko toga gde se završava njegov posed i počinje Dosonov. Posle toga, njih dvojica više nikada nisu gledali prijateljski jedan na drugoga. Seme zle volje i nepoverenja bilo je posejano, i njegov koren je zauvek ostao u srcima dvojice suseda. Kasnijin godina, kada je Dosonovo zdravlje počelo da popušta, Devlin je pokušao da otkupi njegov posed, nudeći mu za imanje daleko više nego što je zemlja stvarno vredela. Doson, međutim, nije hteo ni da čuje.

— Ti si pohlepan nevaljalac i nitkov, Devline — rekao je sa dubokim negodovanjem. — Uvek si to bio. Grom i pakao, radije ću nekom pokloniti tu zemlju, nego što ću dozvoliti da dođe u tvoje ruke.

Kada je Doson umro, advokat koji je upravljao njegovim posedom, imao je dosta muke da pronađe Dosonovu nećaku, njegovu jedinu naslednicu. Pre dolaska na Zapad, Doso nije živio u Filadelfiji, a izvesno vreme posle njegovog dolaska rodno mesto je napustila i jedina kći njegove sestre, devojka po imenu En, dvadesetak godina stara, koja je radila kao prodavačica u jednoj modnoj trgovini za dame. Niko nije znao da kaže kuda

je otišla. Čitavu godinu dana ranč je tavorio žalosno zapušten. Dvojica kaubojja koje je Dosonova smrt zatekla zaposlene na ranču, otišli su neznano kuda, stoka je uginula ili odlutala, a izvestan broj su oterali kradljivci stoke. A onda je, pre dva meseca, došla nova vlasnica En Sinkler, mlada lepa žena kojoj je iz svakog pokreta izbijala svest o njenoj ličnoj vrednosti. S njom je došao i neki čovek za koga se pričalo da joj je muž, ali, Devlin nije bio uveren u to. Za većinu ljudi u gradu njegovo ponašanje je odgovaralo verovanju da su En i taj čovek muž i žena. On joj je pomagao oko uređivanja ranča, pregovarao o kupovini nove stoke, nastojao uz pomoć suseda i najmljenih kaubojja da pronade odbegla i rasturena goveda, pratio je prilikom dolaska u kupovinu i radio sve drugo što i ostali muževi u gradu. Ali, iskusnom i pronicljivom Devlinovom oku nisu promakle neke pojedinosti koje su pre indicirale odnos ljubavnika nego muža. No, sama činjenica da li su En i taj čovek bili muž i žena ili nešto drugo, nije ga se mnogo ticala. On je imao isto prezime kao i En, i to mu je bilo dovoljno. Više brige su mu zadavali sam taj čovek i njegov stav prema ljudima iz bliže i dalje okoline.

Pri pomisli na Džefa Sinklera, četvrtasta Devlinova vilica se stegla i zubi su zasekli cigaru koju je držao. Sreo se s njim samo nekoliko puta i to na kratko, ali, u Sinklerovom izgledu i načinu kako se kretao bilo je nečeg neuobičaje-

nog, nečeg što ga je izdvajalo iz niza ljudi koji se svakog dana sreću. Devlin je uvek pri prvom susretu pažljivo studirao ljude. Neke je posle prve procene odmah zaboravljao kao sasvim nevažne. Druge, kao što je Džef Sinkler nije zaboravljao. Sinkler je bio visok čovek više nego metar i osamdeset pet, i snažno ali skladno građen. Širok u ramenima, vitak u struku, i izduženih mišićavih nogu, prvi put kada ga je video kako hoda Devlinu je na um došla slika velike, opasne mačke. Za dva meseca, koliko vremena je prošlo od kako se nastanio na Dosonovom ranču, Sinkler nije ničim pokazao da je u bilo kom smislu sklon nasilju, ali je ipak ostavljao utisak opasnog čoveka. Devlin nije znao razlog tome spontanom utisku koji su delili svi koji su imali prilike da sretnu Eninog muža, ali je samo jedan kratak pogled sivoplavih očiju kojim ga je Sinkler prostrelio pri prvom susretu, bio dovoljan da ga Devlin u svom registru sećanja zapiše kao takvog.

Od njegovog dolaska u Daton Pas niko nije video Džefa Sinklera da nosi revolver, pa ipak, nešto je u njegovom držanju ostavljalo utisak revolveraša, čak mnogo više nego kod Rebela Hejsa koji se ponosno šepurio sa revolverom pripasanim nisko na bedru. No, daleko od toga da je Sinkler bio budala da se nenaoružan šeta po okolini kao što je radio nesrećni Henri Meson, jer je u futroli ispod sedla

Devlin video lepo održavanu i podmazanu „vinčesterku“.

Valt Devlin je prešao preko odaye do jednog malog ormarića i iz njega izvadio bocu brendija i čašu. Nasuo je sebi piće i počeo da pijucka.

Da, pomislio je, Džef Sinkler bi se mogao pokazati kao vrlo pogodna ličnost. Došao je do zaključka da je njega trebalo da uzme za prvu metu. Baš zbog toga što je svojim stavom impresionirao grad i okolinu, trebalo ga je skloniti. Bez obzira na stav, niko živ nije imao nikakve šanse protiv Retona i njegovih ljudi. Mogao je biti čak i vrlo brz revolveraš, ali sa petoricom nije mogao da izađe na kraj. Samo što će, bez obzira na nadmoć, taktika biti drugačija. Valt Devlin je u mislima još jednom analizirao zamišljenu situaciju: od strane lokalnog gradskog šerifa neće biti nikakvih ozbiljnijih smetnji. Šerif Den Roson je već davno dostigao takav stupanj alkoholizma da nije bio u stanju da vidi ništa dalje od boce viskija. Devlin se nasmešio, novac koji je potajno utrošio levo desno prilikom poslednje izborne kampanje da bi starog šerifa zadržao na njegovom mestu, bio je deo njegovog plana. Pa ipak, čak i pod takvim okolnostima, morao je pravilno da odigra svaku kartu. Kako sada stvari stoje nije postojalo ništa što bi ga dovodilo u vezu sa pogibijom Henrija Mesona i njegovog radnika. Ali, ako bi još neko izgubio život na sličan način, ljudi bi počeli da pomišljaju na

njega. Morali bi početi, on je bio jedini koji je mogao imati koristi od smrti Henrija Mesona i Džefa Sinklera. Ako bi neko nešto posumnjao govorkanja bi se brzo raširila i ne bi ih niko mogao utišati.

Najmanje od svega želeo je da neki savezni šerif počne da tura nos u njegove poslove, a to bi se moglo desiti ako se glasine budu nekontrolirano širile. Prema tome ništa, apolutno ništa nije ga smelo dovesti u vezu sa smrću Džefa Sinklera. A ako se sve odigra po planu koji je smislio, sasvim sigurno da ga ništa neće ni dovesti u vezu.

Spustio je praznu čašu na ormarić i ponovo prišao mapi. Uzevši olovku, prekrižio je ranč En Sinkler velikim slovom X. Toliko je bio siguran u svoju zamisao da je računao kao da je već sve sveseno.

III

Već pre nego što je jutro odmaklo svi predznaci su nagoveštavali da će taj dan biti bar isto toliko topao kao onaj prethodni i dosta drugih dana pre njega. Na nebu pobeletom od providne izmaglice nije bilo ni najmanjeg oblaka a slab vetar koji jedva da je pomerio vlati trave, nije donosio nimalo svežine. Ako bi se tako nastavilo iz dana u dan, pretila je opasnost da vrelo toplo leto još pre uobičajenog sušnog perioda potpuno sprži travu i stočarima zapreti katastrofom. Takve godine su bile dosta retke, ali su prvi predznaci suše unosili u duhove opasnu nervozu.

Pored jednog prostornog korala oblika slova V. stajao je jedan visok stasit čovek, odeven u skladno skrojeno odelo ukusno složenih boja. Posmatrao je jednog divijeg šarenog mustanga uhvaćenog sa još dva druga, skoro isto toliko vatrena grla u surovim pustarama jugozapadno od Daton Pasa. Sareni ždrebac vitkih nogu, povijenog vrata, široko otvorenih nozdrva i krupnih sjajnih očiju izgledao je isto toliko plemenito graciozan kao i čovek koji ga je posmatrao. Mada ih je delilo mnogo stotina godina evolucije, među njima je bilo nečeg zajedničkog. — Obojica su bili izvanredni primerci svoje vrste. Ždrebac još nije imao imena, a čovek se zvao Džon Holidej.

Dok je stajao naslonjen na balvane korala po ko zna koji put došlo mu je na um da su putevi sudbine nepredvidivi. Da mu je pre dva meseca neko rekao da će se za kratko vreme naći u zabačenom delu jugoistočnog Vajomindga i da će na nekom ranču krotiti divlje konje, samo bi mu se nasmejao. Ali, to se ipak desilo. Onog dana kada je En sva razdragana dolepršala do njegovog stola i saopštila mu da je postala bogata naslednica, on je u toj novosti otkrio ostvarenje nekih svojih potajnih želja. En Sinkler je bila mila i dobroćudna devojkica.

Videvši je radosnu, Holidej je prekinuo deljenje karata i osmehnuo se. „Šta ima novo? Neka nova haljina kod Krebs i Diloni?“

„Ne, nešto drugo“, rekla je En

mazno. „Kladim se da ne možeš da pogodiš?“

„Hm, kad su u pitanju žene vrlo je teško pogađati“, primetio je Dok šeretski. „Onda cipelice kod Bumsa?“

„Ne.“

„Šeširić i ešarpa?“

„Ne, ni to.“

„Onda ne znam. Moraćeš onda da mi kažeš šta je to toliko lepo što si doživela.“

„Pismo!“

„Pismo? Neko ti je izjavio ljubav? ... Ponuda braka?“

„Ne zbijaj šale sa mnom“ prekorila je En. „Ti dobro znaš da me interesuje samo jedan čovek, a tu baš nemam mnogo sreće.“

„Ne preteruj. No, hoćeš li me ostaviti da umrem od radoznalosti?“

„Ne, neću. Saopštavam ti da sam postala bogata naslednica.“

„Zaista? Baš mi je mило. A kako to?“

„Ne znam da li sam ti pričala da je moja majka imala brata koji je pre nekoliko godina otišao na zapad, tamo negde u Vajoming. Tamo je kupio ranč i obogatio se, ali je pre godinu dana umro i pošto nije imao bližih rođaka, ja sam postala njegova jedina naslednica.“

„Vidi, vidi. To znači da ubuduće nećeš gledati na svoje dosadašnje prijatelje“, našalio se Dok.

„Ne, nego znači da ću imati nešto sa čim mogu da počnem... Samo ne znam šta...“ rekla je En smušeno.

„Čuj, to je dosta važna stvar. Trebalo bi da malo ozbiljnije porazgo-

varamo, o tvojoj budućnosti. Gospodo, vi ćete me izviniti" dodao je ustajući. „Razgovor s ovom mladom damom je važniji od partije pokera."

Jedan od učesnika igre je nešto progundao, ali nije smeo da se usprotivi. Znao je da Dok Holidej čini uvek samo ono što je naumio, i da se ne obazire na tuđe primedbe. Dok su se igrači ponovo raspoređivali oko stola, Holidej je uzeo En za mišicu i poveo je u mali salon odmah do kockarnice.

„Jesi li imala na umu nešto određeno kada si rekla da možeš nešto da počneš?" zapitao je vadeći cigaru iz srebrne tabakere.

„Ne, ali mogla bih prodati ranč i novac uložiti u nešto... u trgovinu ili salun" rekla je nesigurno.

„A da li si nekada pomišljala da odeš na Zapad i da se posvetiš konsolidovanju ujakove imovine?" zapitao je Dok odbijajući gust dim.

„Ja rančer? Ne, nikada mi takva ideja nije došla na um. Kako bih to mogla?"

„To ne mora biti toliko teško. Mogla bi najmiti dobrog predradnika i nekoliko kauboja koji bi obavljali poslove. Ako bi sada prodala taj ranč, verujem da ne bi dobila ni deseti deo njegove prave vrednosti. Tek kad imanje bude dovedeno u red, može se misliti na prodaju. Sada bi ti sve odneli posrednici i špekulanti. Moj bi savet bio da otputuješ tamo i preuzmeš ranč."

„Učinila bih to samo ako i ti pođeš sa mnom, drukčije ne", rekla je bez oklevanja En.

„Ja?" trgao se Dok, jer o toj mogućnosti nije razmišljao. Ali, kao da ga je ta ideja zainteresovala. Posle kratkog razmišljanja dodao je. „Zašto da ne? Nisam ničim vezan za ovaj grad i promena bi mi čak i prijala."

„Dakle? Šta si odlučio?" Zapitala je devojka puna nade. „Ideš li sa mnom?"

„En, znaš da ne mogu ništa da ti odbijem" rekao je Dok. „Putovaćemo zajedno, ali ne računaj da ću sve vreme ostati s tobom. Čim se malo uhodaš, uzimam pravo da pođem kuda hoću. Slažeš li se?"

En je stisnula usne pošto je trebalo da izrazi njeno negodovanje, ali je na kraju pomirljivo izvila glavu na stranu. „Pa dobro, neka bude tako. Uostalom, ti znaš da nikada nisam želela da te silom zadržim. I sada si slobodan, zar ne?"

Dok se nasmešio i šakom pritisknuo njenu šaku. „Onda pođi kod Bendžamina i reci mu da odlaziš. Posle ćemo se spakovati."

En je odlepršala, a Dok je ostao zamišljen. Putovanje i boravak u Vajomingu nisu se poklapali sa njegovim kratkoročnim planovima, ali za ljubav En morao je da podnese neku žrtvu. Ona je to zaslužila. Život na ranču biće nešto sasvim drugo, ali će se možda naći neki mlad čovek spreman da je oženi. Svaka mlada žena u krajnjoj liniji žudi za domom i En u tome ne može biti nikakav izuzetak. U mislima je već video mladu ženu sa mužem pored sebe i osmehom na licu.

Trgao se kad je pred sobom vi-

deo En neraspoloženu, skoro uplakanu. Prošlo je samo nekoliko minuta vremena suviše kratko za takvu promenu raspoloženja.

„Šta se desilo? Zašto si tako smrknuta?”

„Bendžamin Kaldvel ne dozvoljava mi da odem” rekla je En glasom koji je podrhtavao.

Dok je digao obrve. „Zar tako?”

„Ostani ovde, ja ću to urediti” rekao je mirnim glasom, ali onaj ko ga je poznavao znao je da se Bendžaminu Kaldvelu ne piše dobro. To isto zaključio je i Kaldvel nekoliko minuta kasnije, kada je Holidej ušao u njegovu privatnu kancelariju.

„Gle, mister Holidej”, rekao je sa lažnim osmehom na licu „čemu da zahvalim za zadovoljstvo što vas vidim.”

„Ne verujem da će baš biti zadovoljstvo kad čujete zašto sam došao”, rekao je Dok hladno.

Kaldvel se lecnuo i osmeh je iščezao sa njegovog lica. „Nešto nije u redu?” zapitao je.

„Da”, rekao je Dok sedajući preko puta njega. „Čujem da niste uvažili otkaz En Sinkler.”

Kaldvel se neprimetno smračio. On je znao za Dokovu naklonost prema En, ali nije pretpostavljao da je njen odlazak rezultat Dokovog nagovaranja. „Da, ali to nema nikakve veze sa vama... Čak...”

„Da li ima veze sa mnom ili ne, to je moja stvar. Vi nemate nikakvo pravo da je zadržite. Ona vam ne duguje ništa.”

„Duguje i to mnogo. Stan, hrana,

haljine i sve drugo. To su prilične pare. Šta mislite, kako ja vodim svoje poslove? Mislite da imam novac za bacanje?”

„A šta vi mislite, da drugi imaju godine života za bacanje?”

„To me ne interesuje. Ja znam samo za svoj posao i svoje interese.”

„To mi je poznato. Zato sam i došao da razgovaram sa vama. Vaš je interes da raskinete ugovor s En Sinkler.”

Bendžamin Kaldvel se osmehnuo cinično. „Eh, mister Holideje, ne mislim da potcenjujem vaše poslovne sposobnosti, ali, ja ipak znam šta je moj interes, a šta nije. A već sam rekao svoje mišljenje o ovome.”

Bendžamin je otvorio jednu knjigu sa ciframa i počeo da računa nešto, čime je Doku stavio na znanje da razgovor smatra završenim. No, Dok se nije dao zbuniti. Nastavio je odmerenim glasom, ali je ta smirenost lako mogla značiti tišinu pred buru.

„Bojim se da ste se ovog puta prevarili, mister Bendžamine Kaldvele. Stan i hranu, En je uglavnom platila svojim radom, a haljine možete zadržati i uz male prepravke iskoristiti za neku drugu osobu.” Prema tome, vi i En ste kvit. Moj predlog je, dakle, ovo: pustite En da ide kuda joj je volja, da ne biste imali posla sa mnom. I ne zanosite se time da ćete me u nekom mraku smaknuti s leđa. To su i dosada pokušavali ali bez uspeha. Mislim da ni vi nećete biti bolje sreće.”

Kaldvel je pogledao Holideja oči-

ma bledim od mržnje. Znao je da Dok govori istinu i da ga ne može sprečiti da sprovede svoju zamisao ako on to bude hteo, a kao praktičan čovek i dobar trgovac, za tren oka je izračunao da će En od tog momenta za njega biti samo balast.

„Idite do đavola... i vi i ona!” procedio je kroz zube.

„Napišite da prema En nemate potraživanja, i pošaljite mi pismeno u moju sobu. Huljama se ne može verovati na reč, mister Bendžamine”, podsmehnuo mu se Holidej u lice.

Kaldvel je besno stisnuo zube, uputio Doku pogled od koga bi ovaj pao mrtav kada bi se pogledom moglo ubiti. Dok se okrenuo i izašao.

Istog dana on i En Sinkler su napustili gradić Skarington.

*

Tog jutra, po prvi put će pokušati da na mustangova leđa stavi sedlo. Daleko od toga da je nameravao da ga pojaše, jer je za taj potez bilo prerano, a sem toga, poslednji fazu kroćenja trebalo je da izvede neko drugi, za taj posao uvežbaniji. Jahanje će doći na kraju, kad životinja pokloni puno poverenja čoveku gospodaru. A tada će ždrebac, kao što se to i ranije događalo sa drugim divljim konjima, vrlo verovatno biti pravo čudo brzine i izdržljivosti.

U ovom trenutku, ždrebac je još uvek bio poludivlji i daleko od toga da bilo kome pokloni poverenje. Ali, i to će doći. U toku boravka među

Apačima, Holidej je mnogo puta video preobražaj divljeg mustanga u verno, pitomo živinče. Trebalo je samo naći pravi metod.

Holidej je uzeo komad konopca i ušao u koral. Lagano je prišao šarcu koji je frkćući strigao ušima i odmerenim pokretom mu namakao konopac oko vrata. Mustang je odjednom ustuknuo, propeo se na zadnje noge i prednjim nogama zamahao kroz vazduh kao da želi da se na nešto osloni.

Holidej, ili kako se poslednja dva meseca zvao Džef Sinkler, odmah je zategao konopac. Ispod tanke košulje mišice su mu nabrekle kao upletene zmije. Noge u poluvisokim čizmama zakopao je u tle.

— Mir, mir, mali — rekao je blago kao da šapuće. — Smiri se. Neću ti učiniti ništa loše. Ne, sigurno da ti neću učiniti nikakvo zlo. Najmanje tebi. — U načinu kako je govorio životinji, bilo je neke blagosti i dobrote, kao kad roditelj razgovara sa nadurenim voljenim detetom. Dok je uvek imao dosta vremena i strpljenja sa konjima, daleko više, palo mu je na pamet kada je o tome počeo da razmišlja, nego što je ikada imao sa ljudima.

Blago izgovorene reči su postigle željeni efekat i mustang je spustio prednje noge na zemlju.

— Tako je već bolje — rekao je, a šarac ga je gledao unezvereno otvorenih očiju.

Nastavljaajući da ždrepcu govori blagim, umirujućim glasom, Dok ga je poveo ka udaljenoj strani ograđenog prostora. Držeći jednom rukom

konopac, drugom je dohvatio čebe koje je visilo preko jednog sedla nabačenog na gredu od ograde. Hitrim pokretom prebacio je čebe preko sedlastih mustangovih leđa. Životinja se trgla i ukopala nogama kao da će poskočiti, ali je ostala mirna.

Dok je promrmljao jedno kratko, zadovoljno „hm”. Do tog momenta sve je išlo dobro. Sada je trebalo staviti sedlo. Dok ga je nameštao na konjska leđa, životinja je nervozno podrhtavala. Zatim se odgurnuvši na zatiljak svoj svetlosivi „stetson”, sagnuo ispod ždrepcovog trbuha, dohvatio kolan i čvrsto ga prikopčao. Onda je laganim korakom poveo mustanga u krug oko ograđenog prostora, da bi se životinja navikla na osećanje sputanosti i tereta teškog sedla na sebi.

•

En Sinkler je stavila posudu za kafu na nisku trbušastu peć, a zatim je, zagladivši veštim pokretom kosu koja joj je padala do ramena, izašla iz kuće, popela se na ogradu i sela na najvišu gredu, odakle je kao sa tribine počela da posmatra svog čoveka na poslu. On nije imao nikakve naklonosti za gajenje goveda i te poslove je radio jedan najmljeniji radnik. Indijanac iz plemena Apača, koji je neko vreme služio u konjici kao izvidnik. Ali, sa konjima je bilo drukčije. Konje je voleo ianimalo ga je da se bavi njima. Odmah po dolasku u Daton Pas on i Bizonova Griva” iz plemena Apača, koga je najmio da pomaže na ranču, uhvatili su u pustari tri kra-

sna mustanga. Više iz sporta nego zbog potrebe za novcem, nameravao je da ih ukroti i proda, ali, u svakom slučaju, za takva tri grla morao je dobiti dosta novca. Dovoljno da „Bizonovu Grivu” isplati za šest meseci unapred.

Posmatrajući sa svog mesta s ograde svog dragog, pomislila je da ta dva bića u koralu zaista čine izvrstan par. Snažno građen, vitkonogi, crno-beli šarac, i njen visoki, vitki, mišićavi voljeni čovek.

— Kako napreduje posao, mili?
— doviknula mu je.

Dok Holidej je zastao i digao pogled do nje. • Blag, jedva primetni osmeh dao je njegovom oštrom iscrtanom licu neki izraz mladalačke otvorenosti. — Napreduje upravo izvanredno, En. — Prišao je korak bliže ždrepcu i provukao mu prste kroz gustu grivu. Mustang je lako frkuno i raširio crvene nozdrve. — Ovaj ždrebac će biti savršen konj za jednog kauboja. Smeo bih da se kladim u poslednji dolar koji imam. Kad ga gledam ovako divnog, prosto zažalim što nisam stočar... onda bi imalo smisla zadržati ga za sebe.

— To bi lako mogao sebi da pružiš — nasmejala se En. — U tom slučaju, trebalo bi mu naći neko prikladno ime. — Nabrala je obrve kao da se upinje da se priseti.

Dok se nasmešio, i oči su mu zadovoljno zasijale. Voleo je da vidi taj izraz mudraca na Eninom licu. — Pa dobro, čini mi se da bi to trebalo da prepustim tebi. Izgleda da ti imaš talenta za pronalaženje odgovarajućih imena za konje. — Mah-

nuo je glavom u pravcu velikog crnog mustanga koji je nemirnim korakom šeckao po jednom malom ograđeno mprostoru. — Kao što si na primer, našla ime za Čiftejna.

Njene crne oči su blesnule. — Oh, Dok, ti... — zastala je u pola rečenice i odmahnula glavom nezadovoljna sama sa sobom. — Ne mogu da se naviknem da te ne zovem tvojim pravim imenom. Kad kažem Džef čini mi se kao da oslovljavam neku drugu ličnost. Dva meseca nije baš mnogo vremena.

— To se svakome može lako desiti — rekao je bez uzbuđivanja. Ako pogrešiš kad smo nas dvoje sami nema nikakvog značaja. Niko ne čuje. Ipak, pripazi ako je neko u blizini. — Onda je naglo prešao na drugu temu. — A kako ti napreduješ sa kafom?

En je skočila s ograde. — Kad bude gotova zvaću te.

Dok se laganim korakom vraćala ka kuhinji, Enino lice senčio je oblak neraspoloženja. Nazvala je svog dragog njegovim pravim imenom, a tu grešku nije smela da učini. Niko u gradu i celoj pokrajini nije znao ko je on, s izuzetkom njegovog starog prijatelja Džeba Blejna koji je radio za Henrija Mesona. To je bio dogovor kad su pošli u Daton Pas, jer Dok nije želeo da od sebe pravi metu neobuzdanih revolveraša. Mogao je da živi mirno samo ako sakrije svoj identitet i to im je dosada prolazilo za rukom. Ali samo jedna neoprezna reč kao ova danas, mogla je srušiti brižljivo građenu zgradu tajne. I Džeb je, kao njen

dragan, hteo da pobegne od svoje prošlosti, samo zauvek, a ne privremeno kao Dok.

Uzdahnula je duboko. Proveli su dva bezbrižna i srećna meseca i tek sada je shvatila koliko je vreme provedeno sa Dokom bilo bremenito strepnjom, strahovanjem i otupljenim očajanjem. Bila je i srećna, naravno, jer ga je volela, i sama pomisao da je pored nje i da joj pruža svoju ljubav značila je za nju izvanredno mnogo. Ali, stalna strepnja da ga odjednom može izgubiti davala je njenom životu pečat pakla. Nedelje u Daton Pasu ličile su joj na izlet u raj, i želela je da to putovanje traje zauvek. Ali, duboko je u sebi znala da je to nemoguće, osećala je instinktivno da to stanje sreće ne može da traje. Shvatila je to uvek kada se sećala prošlosti, i kad se kao sada sećala njenog prvog susreta sa Dokom Holidejem.

Tada je on nosio svoje pravo ime Dok Holidej, bio je kockar, avanturista i revolveraš, opšte poznat širom celog jugoistočnog Divljeg zapada. Bio je čovek na koga se opasnost lepila kao da je neka vrsta specijalnog magneta.

U to vreme, ona je radila kao prodavačica u jednoj maloj trgovini čiji je vlasnik izgledom i po ćudi mnogo podsećao na njenog oca. Bila je crnokosa lepotica sa tek malo naglašenim tamnim tenom kože, koji je ličio na preplanulost ili na trag meksikanske krvi u njenim venama, dovoljno interesantna da privuče dvadesetsedmogodišnjeg revolveraša, čoveka za kojim su se zbog

njegove crne talasaste kose i sivo-plavih očiju koje su žarile vatrom sa njegovog jedva primetno bledeg pravilnog lica, okretale sve senjorite i senjore, bez obzira na pravila morala, po kome su se inače uvek vladale. To i njegov samouveren ležeran stav i hod mek i gibak, kao hod glasnog lava, činio ga je neodoljivim.

Sreli su se jednog dana kada je Dok došao da kupi neke sitnice za svoju garderobu. Trenutnoj uzajamnoj fizičkoj privlačnosti nisu mogli odoljeti, i Dok je posle nekoliko minuta razgovora pozvao na igranku, a ona je prihvatila. Te večeri, kada su se našli, imali su oči samo jedno za drugo, i skoro sve igre igrali su njih dvoje. Kasnije, kada su izašli, ona mu se zaneta ljubavlju potpuno predala. On je uzeo, najpre blago i nežno, a kasnije mnogo žešće i strasnije.

Za nju, on je bio prvi.

Za njega, ona je bila jedna od mnogih... ali prava, i vredna ljubavi i pažnje.

Posle toga, ona nije videla nikog drugog sem Doka Holideja. Za nju, svet je počinjao i završavao se u njemu. Za njega, pojava En imala je sličan efekat mada je njegovo životno iskustvo ublažavalo žestinu ljubavi i zanetosti. No, za eminentnog desperadosa kakav je bio Dok Holidej, čak i to je predstavljalo veliku promenu pogleda na svet. Pre nego što je sreo tu crnokosu lepoticu vatrenog pogleda i temperamenta, on nikada nije poželeo da izmeni način života, jer su stalna uzbude-

nja bila hrana i piće njegovoj duši. Misleći da mu zbog bolesti predstoji vrlo kratak život, on je svim bićem zaronio u bezvredni dinamizam avantura. Avanturizam je toliko postao deo njega da se više nije mogao razlučiti. Najmanje od svega u tu njegovu šemu uklapala se trajna ljubav prema jednoj ženi. A onda se, odjednom, sve promenilo. Promena od ulaska En u njegov život nije značila da je preko noći zaželeo da se skrasi i osnuje dom, ali, u izvesnom smislu, ona je postala deo njega samog, i on nije mogao zamisliti život bez nje. U početku je mislio da će ga to proći, ali nedelje su prolazile a sve je ostajalo isto. Vidali su se skoro svakog dana i voleli se isto onoliko kao prve večeri, ali, nisu nijednom reči pominjali budućnost. Svodili su život na srećnu sadašnjost. En je, ipak, u dubini duše osećala izvesnu zebnju koja se ogledala na njenom licu, što je njenog poslodavca dovelo do ljutnje. On je bio protiv njenog vezivanja za ličnost kakva je Dok Holidej.

„Kakav život bi mogla da imaš sa čovekom kao što je Dok Holidej?“ prasnulo je jednom prilikom kada mu se učinilo da u Eninim očima vidi više sete nego obično. „Evo, pomisli samo da je prošle nedelje nedaleko odavde ustrelio jednog čoveka!“

„Bio je prinuđen. Taj čovek ga je izazvao.“

Trgovac je žustro odmahnuo rukom u znak odbijanja. „Znam, znam, onaj ga je izazvao, prvi je

potegao i obračun je bio fer, to su svi očevici potvrdili. Ali, to ne menja stvar. U krajnjoj liniji on je ipak ubica. Opravdano ili ne, to ostaje gola činjenica."

"Ali, zar to nije samoodbrana? Čovek mora da se bori za život. To mi se, čini prirodnim."

"Tačno, ali, čak i u tom slučaju, ostavlja traga na čovekovoj psihi. En, devojko", nastavio je trgovac blaže, „ti imaš tek dvadeset godina. Imaš još mnogo vremena da nađeš pravog čoveka... nekog običnog pouzdanog čoveka na koga se možeš osloniti. Ne revolveraša i avanturistu."

Završio je nečim što je ličilo na psovku.

"On je čovek koga hoću."

"Koliko dugo misliš da će to trajati?" zapitao je stari trgovac. „Koliko vremena će proći pre nego što te se zasiti i odperja s drugom?"

"Neće me se zasititi i neće otperjati", rekla je sa nepokolebljivim uverenjem osoba zaslepljenih tek spoznanom ljubavlju.

Stari trgovac je okrenuo leđa sa dubokom borom negodovanja usenčenom na ivici usana. „On će završiti kao i ostali iz njegovog soja... izbušen kao rešetko na nekoj prljavoj ulici, a tebi neće ostati ništa sem uspomena sa kojima ćeš živeti do kraja života."

Od tog razgovora prošlo je više od godinu dana, pomislila je En stavljajući komad drveta u peć i na njenom finom izvajanom licu zaigrao je zadovoljan osmeh. Stari trgovac nije pogodio. Ono što je on

predviđao nije se desilo. Istina, deo njegovog predskazanja nije bio sasvim lišen osnova, jer je za to vreme Dok nekoliko puta bio izložen smrtnoj opasnosti, ali je njegov interes za nju bio sve veći a ne manji. To je ona kao žena sa prefinjenim instinktom jasno osećala.

A onda je umro njen ujak, čovek koga je jedva poznavala i ostavio joj u nasledstvo ranč. Dok je pristao da pođe s njom. Promenio je ime, znajući da bi kao Dok Holidej postao iskušenje i pokretna meta za svakog čoveka koji je želeo da stekne glas i ugled revolveraša. Pobediti u obračunu glavnog Doka Holideja značilo je steći slavu širom Divljeg zapada, a puno mladih usijanih glava priželjkivalo je tu slavu makar se u pokušaju da je domognu izložili skoro sigurnoj smrti.

Ovako, pod imenom Džef Sinkler, bili su mirni i srećni puna dva meseca. Osmeh na njenim usnama postao je приметniji. Dotakla se rukom po blagom ispupčenju svog stomaka i nabreklih grudima.

Bila je u trećem mesecu trudnoće rekao joj je lekar. Dok o tome još nije znao ništa i pitala se kako da mu to saopšti. Počela je da pevuši i njeno pevušenje je prigušilo šum ključanja vode...

Tek što su ispili drugu šoljicu kafe ubrzan topot konjskih kopita naterao je Doka da hitro priđe otvorenim vratima. Opreznost iskusnog revolveraša nije ga nikad napuštala, mada je znao da opasnost obično ne dolazi tako otvoreno i glasno. U

krupnom konjaniku prepoznao je Sema Morgana, simpatičnog farmera čije se zemljište graničilo sa posedom Henrija Mesona.

Dok je izašao na verandu. — Zdravo Seme. Pogodili ste pravi trenutak kad ćete doći. Kafa je tek skuvana.

— Zdravo, Džefe — rekao je Sem smrknuto, i po izrazu njegovog lica moglo se zaključiti da se desilo nešto neobično. — Na žalost nisam baš raspoložen za gošćenje. Desilo se nešto neprijatno.

Dok ga je pogledao iskosa, a En se, nespokojna, pojavila na vratima. — Neprijatno? A šta?

Sem Morgan je u nekoliko rečenica ispričao kako su konji doneli tela Henrija Mesona i njegovog radnika vezana i prebačena preko sedla. En i Dok Holidej su saslušali tužnu priču s izrazom rastresenosti na licu. Kada je završio, Sem Morgan se svom težinom spustio na stolicu.

— Nemate nikakvu ideju ko je to mogao da učini? — zapitao je Holidej.

Sem je odmahnuo glavom. — Ne, ni najmanju ideju. Znao kako, Džefe, meni izgleda da je to jedno od onih besmislenih ubistava o kojima se čuje s vremena na vreme. — Još jednom je odmahnuo glavom. — Pakleno je zlo što se tako nešto desilo.

Dok je dugo vremena ostao duboko zamišljen. A onda je rekao samo jednu reč. — Možda. — Ta jedna reč ostala je da lebdi oko njih kao velika tajna.

Sem ga je pogledao zažmirivši. — Možda šta? Šta ste hteli da kažete?

— Možda to ubistvo nije toliko besmisleno kao što mislite. U stvari, vrlo je malo takvih slučajeva samo što mi često nismo u stanju da saznamo motiv.

— Slažem se sa vama, Džefe. Obično postoji neki motiv... i neka osoba koja nešto dobija. — Sem je nemoćno raširio ruke. — Ali ko? Ko bi mogao da bude osoba koja u ovom slučaju dobija? I šta dobija?

— Na prvi pogled, to je samo jedan čovek — rekao je Holidej. — Delvin.

— Da, Delvin bi mogao da bude — uzdahnio je Sem duboko. Ali, odmah je odmahnuo glavom u znak da ne prihvata takvu mogućnost. — Ali, ne verujem da je ubistvo njegovog delo. Do vruga, Džefe, pa kad smo počeli da postavljamo ogradu, on nije rekao ni reč protiv.

— Da, to je činjenica koja mu ide u prilog. Pa ipak...

Sem je ponovo odmahnuo glavom, ovaj put kategorički. — Ne, to nije on. Videćete. — Ustao je sa stolice. — Ne, Džefe, ako mene pitate, ovaj slučaj ima sva obeležja bezveznog ubistva.

— Možda ste u pravu, Seme, i ja se nadam da jeste. Ali, bilo kako bilo, mislim da jedno možemo biti sigurni.

— Šta...?

— Ako iza ubistva stoji Devlin, on će ponovo udariti.

Kada je Sem Morgan otišao, Dok Holidej, alias Džef Sinkler je ušao u odaju namenjenu eventualnim go-

stima i pružio se na krevet. Osećao je mučninu pod grudima kao da mu neko nožem rije po želucu. Džeb Blejn, razmišljao je, čovek koji ga je naučio mnogim pravilima života, koji mu je pružio prve pouke o rukovanju revolverom i puškom, taj isti Džeb Blejn bio je mrtav. Njih dvojica proveli su zajedno dosta prijatnih časova i preturili preko glave dosta nevolja. Džeb, jedini čovek iz prošlosti sa kojim je bio u vezi. Kad mu je pre izvesnog vremena pisao da je umoran od dotadašnjeg života i da bi želeo da se negde skrasi, Džeb mu je predložio da dođe u Daton Pas. Objasnio mu je da tu neće naći ono na šta je navikao, ali, da će u svakom slučaju imati posao, stan, hranu i... mir. I Džeb je zaista našao mir, grobni mir. Dok je sebi gorko prebacivao što ga je pozvao da dođe. Uzdahnio je duboko. Slutio je da je nevolja na pomolu. Znao je to sasvim sigurno. I ranije je u njemu pulsirao to osećanje, a njegovo šesto čulo nikada ga nije prevarilo. Zamišljenog izraza lica izvadio je iz džepa cigaru i odgrizao vrh. Ako zaista dođe do neke nevolje, onda on mora biti spreman na sve. Mora da bude u svakom momentu pripravan da je dočeka, mora obratiti pažnju na svaku, makar najsitniju stvarčicu. Nikako nije smeo da dozvoli da bude iznenađen.

Pošao je do suprotnog ugla odaje i kleknuo pored jednog velikog sanduka. Otvorio je poklopac i iz nje ga izvadio neki poveliki predmet zamotan u komad izbledele karira-

ne tkanine. Kad je skoro pobožno odmotao tkaninu, ukazao se opasač sa futrolom i u njoj revolver marke „kolt“ teškog kalibra zvani „sredi-vač“. Iz obazrivosti, Holidej nije nosio svoj revolver sa belom sedeskom drškom, ali ga je s vremena na vreme čistio i podmazivao da bi ga za svaki slučaj držao spremnog kao da se nadao nepredviđenom nepovoljnom razvoju događaja. Izvukavši „kolt“ zategao je obarač do polovine zapinjanja i u tišini odaje začulo se karakteristično metalno „klik“. Zatim je odložio revolver na stranu i posvetio pažnju opasaču. Rukom izrađen opasač od crnog boksa bio je ukrašen finim duplim štepom; samo jedan komad srebra oblika i veličine dolara, krasio je futrolu. Dok je okrenuo unutrašnju stranu pojasa i zagledao se u inicijale. D. H. koje je gvožđem za žigosanje utisnuo njegov pokojni prijatelj Džeb Blejn.

„Treba staviti svoj znak na sve što nam pripada, Dok, za slučaj da nekom šaljivčini padne na pamet da ga ukrade.“

No, nikada niko nije pokušao da mu ukrade „kolt“ ali je setivši se svog starog druga Dok osetio da ga obuzima tuga. Malo pomalo odlažilo je u nepovrat sve ono što ga je vezivalo za ovaj svet. Novo što je nastajalo sve više je u njemu gledalo revolveraša, a sve manje čoveka Džona H. Holideja.

IV

Od smrti Henrija Mesona i Džeba Blejna prošlo je nedelju dana vrlo

promenljivog vremena. Na one koji su prisustvovali pogrebu, kratak pogrebni ritual, ostavio je težak i sumoran utisak. Nebo je bilo pepeljastosivo, a zemlja blatnjava i crna od kiše. Dok i En su oboje bili na poslednjem ispraćaju i oboje su se iznenadili, videvši kako je Mesonova udovica lako podnela tragičan gubitak.

Kada je kovčeg sa Džebovim posmrtnim ostacima spušten u raku, Holidej je tihim, prigušenim glasom, koji je mogla čuti samo En koja je stajala pored njega, rekao. — Zbogom stari druže. — Odjednom mu je žalost stegla grlo, i on se napregao da ne zaplače. Uspeo je ipak da nekako svoja osećanja zadrži u sebi. U tome mu je mnogo pomogao čvrst stisak Enine ruke.

Valt Devlin je takođe prisustvo-vao, odeven u potpuno crno odelo, ostavljao je upečatljiv utisak. S vremena na vreme, Dok ga kradimice pogledao krajičkom oka. Zapazio je jedno: Ako je Devlin stajao iza svega toga, onda je stočarski baron bio zaista prvorazredan glumac. Po njegovom držanju niko nikada ne bi mogao da posumnja na njega.

U toku protekle nedelje svako jutro je rano odlazio u obližnji šumarak i vežbao sa svojim „koltom“. U revolver je pasovala ista municija kao za „vinčesterku“, pa je zahvaljujući obilju municije koju je našao u Dosonovom ormaricu mogao da vežba do mile volje, a da ne kupuje municiju u gradu, i pobuđuje nepotrebnu radoznalost. U prvo vreme primetio je izvesno usporavanje

u istovremenom potezanju i zapi-njanju oroza. Višenedeljna ležerlost i pauza u vežbanju imali su posledica, ali, Dok je znao da će mu se stara veština i brzina za kratko vreme vratiti. Što se tiče njegove sre-ljačke sposobnosti, međutim, ona je bila dobra kao i uvek, što ga je malo, ali prijatno iznenadilo. Tako je imao da se usredsredi uglavnom na potezanje „kolta“, od čega je, posle dugotrajnog vežbanja, počeo da ose-ća tup bol u desnom ramenu. Na kraju sedmice njegovi izoštreni ref-leksi su se uskladili sa pokretima ruke, i svaki put bi se „kolt“ našao u njegovoj ruči kao da i sam ima mozak povezan sa Dokovim.

Holidej je tada znao da je brz, čak i brži nego što je bio ikada ranije. Odnekuda je takođe znao, zahvaljujući možda nekoj mešavini instinkta i vidovitosti, da je njegov budući život vezan za revolver koji je nosio.

En je mrzela što ga vidi s opasa-čem i revolverom. To je suviše žvo podsećala na stara vremena strepnje i nespokoјstva, kada je Holidej živio životom avanturiste revolve-raša, a prodoran prasak revolver-skih hitaca koji je svako jutro pro-lamalo nepomućenu tišinu prethi-je, trzao je kao paklena muzika. Pa ipak, bila je dovoljno realna da shvati da su vremena opasna i da u takvim vremenima treba biti uvek pripravan. Šta više, sumnjala je da Mesonova i Blejnova smrt nisu neki slučajna stihijski događaj, i da se iza nje kriju sile zla kojima pravi čovek mora naći dostojan odgovor.

Od kako je čuo za Džebovu smrt, a još više od pogreba pre dva dana, Dok Holidej ili Džef Sinkler, povukao se duboko u sebe. Preplavila su ga sećanja na stara vremena kada je živio od avanture do avanture, od danas do sutra. Želeo je da je Džeb sada tu s njima, da mu kaže da ga je smatrao za druga. Doku je Džeb zaista značilo mnogo naročito u prvim danima boravka na Dalekom zapadu. Ali, na žalost, sada je bilo kasno da se ma šta kaže.

Lutajući u mislima po prošlosti, pošao je da pripremi kola. Danas je bio petak, dan kada su svake sedmice odlazili u grad radi kupovine.

Kada je završio sa pripremanjem, Dok je odjednom osetio duboko nezadovoljstvo samim sobom. Ta poslednja sedmica, shvatio je, nije bila baš vesela za En. Sa čovekom koji jedva da je progovorio po koju reč i koji je svakog jutra praznio magacin svog „kolta“ u šumarku iza kuće, svakako da nije bila zadovoljna. Moraće da joj na neki način to nadoknadi. Sem toga, znao je koliko je nestrpljivo očekivala dan kupovine u Daton Pasu, uvek se radovala tom putovanju, i Dok nikako nije hteo da ugasi tu radost.

Pogledavši u pravcu grada, uočio je da se iznad planine prikupljaju kišni oblaci. Procenio je da će za kratko vreme morati da navuku kišne kabanice.

Na put za Daton Pas, Dok je prisilio sebe da bude govorljiv i da izgleda raspoložen i veseo. En mu se radosno pridružila i malo pomalo Dokom je ovladala stvarno dobro

raspoloženje. Napor je urodio plodom, i on se osetio mnogo bolje. Grom i pakao, rekao je sam sebi, stari drug Džeb ne bi želeo da ga vidi u tmurnom raspoloženju u kome je bio.

•

Daton Pas je bio dosta živ gradić koji se mogao pohvaliti sa pet saluna. U jednom od njih „Poslednjem zlatnom grumenu“ Del Reton i Bronko Džejms visili su naslonjeni na šank. Bronko Džejms spustio je čašu s pivom i obrisao šakom usne i bradu, i onda je rekao. — Misliš li da bi Sinkler uskoro trebao da bude ovde? — To u stvari i nije bilo pitanje već više glasno razmišljanje.

Del Reton je kratko klimnuo glavom i rekao ono što su obojica znali. — Da, trebalo bi. On dolazi svakog petka otprilike u ovo vreme, ili tako bar Devlin misli. Mislim da možemo računati da ovaj put neće biti ništa drukčije, i da će biti tačan. — Ruka mu se mahinalno spustila do kuka i pomilovala dršku revolvera. — Pij samo, Bronko, čim dođe bićemo odmah obavešteni. — Snažni čovek ružnog lica je srknuo pivo i utonuo u ćutanje kao da o nečemu razmišlja.

Devlinov plan, oko koga je stočarski baron u toku poslednje godine utrošio mnogo vremena za razmišljanje, bio je u osnovi jednostavan. Ali, bio jednostavan ili ne, postojala je uvek neka udaljena mogućnost da u stvarnosti neće uspeti baš tačno onako kako je on proračunao.

Devlin je objasnio da Sinkler i njegova žena En petkom uvek dolaze u grad da kupe ono što im je potrebno za domaćinstvo. Nekada dođu pred podne, a nekada malo kasnije. Sinkler obično nije nosio revolver, ali je bio naoružan puškom koju je, ako nije jahao svog velikog crnog pastuva, nosio u futroli oslonjenoj na vozarevo sedište na kolidnu, uvek nadomak ruke za slučaj potrebe. Sinklerovi su uvek kupovali u istoj trgovini, Haketovoj. Posle obavljene kupovine, a nekada i u toku kupovine, zavisno od toga da li su kupovali veću količinu stvari, Sinkler je iznosio robu i stavljao je u kola. Danas će ga, kad bude izlazio sačekati Reton. Kad bude spustio pakete u kola, Reton će ga ustreliti. Naravno, sačekće da mu se Sinkler okrene licem, da bi stvar bila čista. Biće to čisto ubistvo, jer Sinkler čak i ako bude imao revolver, neće imati mogućnosti i vremena da izvuče, a još manje će imati mogućnosti da uzme pušku iz kola, kada shvati da Reton namerava da ga ustreli, ali, ceo incident mora izgledati kao samoodbrana.

Za slučaj da nešto pođe naopako, tu će na zgodnom mestu biti Rebel Hejs da pomogne njegovu akciju. A onda dolazi glavni deo Devlinovog plana, njegovo remek delo. Dvojica najuglednijih građana Daton Pasa, vlasnik saluna i bankar naći će se pri ruci da posvedoče, ako treba i pod zakletvom, da su videli i čuli kada je Džef Sinkler pozvao Retona nekim imenom i pokušao da ga ubije. Da bi priča bila uverljivija,

jedan od njih je imao spreman revolver koji bi odmah posle ubistva stavio pored Sinklerovog leša za slučaj, što je bilo skoro izvesno da Džef Sinkler ne bude imao „kolt“ pri sebi. Nije bilo logično da nenaoružan Sinkler napadne naoružanog Retona, i stoga i taj deo događaja trebalo izrežirati. Reton će izjaviti da je u tom momentu bio pošao u trgovinu da nešto kupi, i da ga je Sinkler napao.

Vlasnik saluna i bankar nisu mogli mnogo da biraju svoju ulogu. Ono što je Valt Devlin znao o njihovoj prošlosti bilo je dovoljno da svakome od njih donese najmanje deset godina robije.

Ako bi se ipak desilo da stvar nekim slučajem dođe na sud, mada ima vrlo malo šanse da se tako nešto dogodi, osnov odbrane će biti samoodbrana. Del Reton će se zakleti da Džefa Sinklera nikada dotada nije video, što je uostalom, bilo tačno, i da ne zna zašto ga je taj čovek napao. Izneće dalje eventualno pretpostavku da ga je Sinkler svakako zamenio sa nekom drugom osobom prema kojoj je iz nekih razloga gajio mržnju, i da je on, Del Reton, instinktivno potegao oružje kada je video da mu je život u opasnosti.

Jedini razlog za eventualni odustanak od započetog poduhvata, po Delvinovim rečima, moglo je biti ako Sinklerova žena slučajno izade za njim iz trgovine. Ali, to nije bilo verovatno, jer je ona imala običaj da razgleda izloženu robu kao što većina žena obično čini.

Del Reton je ispio svoje pivo i ob-
risao zapenjene usne prijavim izgu-
žvanim rukavom. Čovek mora da
prizna tom Delvinu, pomislio je sa
divljenjem, da ume stvar da sagleda
iz svih uglova. Kad nešto smisli,
onda je to smišljeno.

•

Džef Sinkler ili Dok Holidej, za-
ustavio je kola ispred Haketove
trgovine mešovitom robom, i pomo-
gao En da side. Zatim je vezao ko-
nja za privezište, a onda su se obo-
je popele uz nekoliko drvenih stepe-
nika i ušli unutra.

Jedan omalen debeljuškast čovek
posmatrao je njihov dolazak i kad
su ušli u trgovinu, potrčao je ka sa-
lunu „Poslednje zlatno zrno”. Prišao
je brzim koracima do Dela Retona
i nagnuvši se ka njemu, osetio pro-
doran vonj neopranog tela.

— Prispeo je — rekao je debelj-
ko.

Del Reton je klimnuo glavom. Pre
toga, nikada nije video tog debelog
kepeca. On je bio još jedan točkić
u dobro podmazanom Devlinovom
planu.

Ušavši u trgovinu, En je skinula
dugačku žutu kabanicu koja je sa-
čuvala suvom od kiše koja ih je uz
put zasipala u nekoliko mahova.
Obrazi su joj goreli rumenilom.
Džef je raskopčao kabanicu, ali je
nije skinuo.

Oči vlasnika trgovine Haketa si-
nule su od zadovoljstva kada ih je
ugledao. Džef i njegova žena su bili
fini ljudi, koji su gotovim novcem
plaćali sve što su kupili.

— Dobar dan mister Sinklere. —
Klimnuvši s poštovanjem glavom
prema En u znak pozdrava upitao
je. — Kako ste misis Sinkler? Malo
je kišno napolju zar ne?

Oboje su mu uzvratili pozdrav, i
Dok se nasmešio. — Pa, sad je malo
prestalo, mister Hakete.

Bil Haket se okrenuo da usluži
jednog kupca, a En je iz torbice iz-
vadila listu potrebnih stvari. Ispod
tesnog kišnog ogrtača Dok je malo
bolje namestio futrolu revolvera.
Posle nekoliko nedelja, bio se skoro
odvikao od nje.

•

Del Reton je bio zadovoljan što
pada kiša. Na ulicu će biti manje
sveta i manje mogućnosti da neko
ispriča drukčiju priču od njegove.
No, to nikako nije značilo da je i
najmanje zabrinut zbog takve mo-
gućnosti. Uz dva čvrsta svedoka ko-
je je Devlin obezbedio za tu prili-
ku, i činjenicu da je gradski šerif
bio skoro sasvim nesposoban i ne-
dorastao nekoj ozbiljnijoj situaciji,
čega bi imao da se plaši i od koga
da zazire? Sve će ići lako i glatko,
kao u pozorištu, a on će biti glavni
glumac. Nasmešio se i otkrio žute
krnjave zube. Ionako ružan, Reton
je u tom momentu izgledao još ruž-
niji.

Bilo je vreme da pođe.

— Do viđenja Bronko, videćemo
se kasnije — rekao je Reton još
uvek s istim gadnim osmehom na
licu.

— Važi Dele — odgovorio je
Bronko i osetivši zadah Retonovih

pokvarenih zuba brzo okrenuo glavu.

Bronko je pogledom ispratio Dela Retona koji je izašao iz saluna, i osetio da mu se jeza penje uz kičmu, a zatim razlivao po celom telu. U stomaku je osetio nešto što nije bilo ni strah ni gađenje, nešto slično osećanju kad čovek vidi zgaženog psa ili mačku. Odjednom je zaželeo da u toj aferi ne učestvuje. Od Mesonovog ubistva sve vreme su mu se u mislima ponavljale slike tog stravičnog zločina i mada Bronko nije bio nevinašce, nije ni bio zločinac Retonovog i Hejsovog kalibra. Pošao je za Retonom kroz leptirasta vrata i zastao na verandi. Ovaj je baš prelazio ulicu ka Haketovoj trgovini.

Bronko Džejms je pogledao u nebo. Kiša je bila prestala i gde gde se kroz proređene sivobeke oblake plavilo nebo čisto kao suza. Okrenuo se, i prišao privezištu gde je njegov konj stajao vezan. Odvezao ga je, i bacio se u sedlo. Ima mnogo drugih načina, pomislio je s olakšanjem, da čovek zaradi sredstva za život.

Mamuznuo je konja i kljuse je poskakalo prema izlazu iz grada. Bronko Džejms nije se ni osvrnuo.

*

Dok se približavao Haketovoj trgovini Del Reton je šarajući preleteo pogledom po okolini. Tačno na suprotnoj strani ulice od trgovine, naslonjen na zid gradske štale, stajao je Rebel Hejs i nožem rezbario komad drveta kao čovek koji ne

zna šta će od dokolice. Na njegovoj strani ulice, sasvim blizu stepenica kojim se ulazilo u robni magazin, Klem Saliven, vlasnik saluna „Poslednji zlatan grumen“ razgovarao je sa jednim vrlo bogato obućenim čovekom. Reton nije poznavao tog čoveka, ali je nagađao da to mora biti bankar koga je Devlin doveo da bude drugi krunski svedok.

Klopka je funkcionisala baš kao što je bilo planirano.

Reton je pošao nešto brže, gazeći čizmama kroz gusto, kao testo lepljivo blato koje je samo nedelju dana ranije bila ispečena zemlja, tvrda kao stena. Devlin mu je mnogo puta opisao Džefa Sinklera: visok, široka, snažna ramena, crna talasasta kosa markantne obrve i sivoplave oči koje režu kao čelik. Taj opis je Retona živo podsećao na jednu drugu ličnost, ali mu je ta slučajna misao samo proletela kroz glavu, ne ostavljajući nikakav trag. Čak i ako nije moglo biti nikakve sumnje u identitet žrtve, trebalo je da Klem Saliven pozdravi Sinklera kada ovaj bude izlazio iz trgovine. Neće biti nikakve greške.

Reton sa nisko pripasanim revolverom prošao je pored vlasnika saluna i bankara kao da ne postoje. Ni oni nijednim znakom nisu nagovalili da su ga zapazili. Predstava se morala igrati bez pauze.

Pred trgovinom su se nalazila samo jedna kola, i Reton ih je obišao. Prišao je s druge strane vozarevom sedištu. Puška je bila tu naslonjena na sedište, a kundak joj je virio iz futrole. Reton je duboko i šumno

uzdahnuo i pljunuo kroz otekle ispucale usne. Za njega izopačenog ubicu ovi momenti pred zločinački akt bili su lepši nego bilo šta drugo. Razmišljao je o tome da se ni najvatrenija žena ni najžešće piće niti bilo šta drugo ne može uporediti s osećanjem tople, žmareće drhtavice koja mu se razlivala telom do vrhova prstiju. Za njega je prethodno doživljavanje i očekivanje bilo uvek dramatičnije nego sam čin zločina.

Tako mi boga, rekao je Reton u sebi, ovo je pravi život. Obazreo se još jednom oko sebe kao da nešto traži, a onda se postavio na nekih petnaestak koraka od Sinklerovih kola.

Čekao je ...

V

Dok je En izdvajala robu sa spiska nabavki, Dok Holidej je u dokolici razgledao niz novog i polovnog oružja poredanog na dugačkoj polici; uvezene dvocevke iz Engleske, puške repetirke američke proizvodnje, revolvere sa šest metaka, kalibra 44 i novije tipove težeg kalibra 45.

A onda se njegov interes zadržao na novom modelu puške tipa „vinčester“, model 73. Bio je to poslednji krik tehnike i zanatske umetnosti. Model „vinčester 73“ razlikovao se dosta od njegovog „karabina“ model 73, imao je cev kraću za desetak santimetara, kundak uobličen prema ruci u obliku drške pištolja sa nastavkom za rame, i nije imao neke prevaziđene tehničke detalje koji su druge modele opterećivali

nepotrebnom težinom. Uzeo je „vinčesterku“ sa police i jednim lakim pokretom prineo je ramenu skoro uživajući u savršeno odmerenoj ravnoteži cevi i kundaka, i opštem osećanju lakog rukovanja.

Zaista fino oružje, pomislio je, vraćajući pušku natrag s izrazom kolebanja na licu.

Mogao je, bez daljeg, da zameni svoj stari „karabin“ koji je na brzu ruku kupio u nekom usputnom gradiću dok je čekao smenu zaprege u dilažansi. Dolazeći u Daton Pas hteo je da sasvim izbriše svaki trag Doka Holideja, pa je svoj „sređivač“ sa belim sedefskim koracima spakovao u putnu torbu i naoružao se karabinom koji se pokazao dosta slab. Nosio je u stranu i pri gađanju na daljinu trebalo je dosta truda i veštine da se pogodi meta. Istina, ta puška je bila više kamuflaža nego oružje za obračun, ali je za slučaj nužde moglo obaviti svoju funkciju. Ipak, vremenom je počela da mu smeta i da vređa njegovo osećanje za estetiku i savršenost. No, bio je jedan razlog zašto se kolebao da kupi novu pušku. Ovaj model je verovatno bio skup, i on nije želeo da na sebe skreće pažnju trošenjem većih iznosa gotovog novca.

Odjednom su se pored njega našli Bil i En.

Bil se tiho nasmejao. — Mislio sam da će vam se ova dopasti. Dobio sam je tek pre nekoliko dana. — Nasmešio se na Doka osmehom veštog trgovca i mignuo mu jednim okom. — Ako ste zainteresovani da

je kupite, učiniću vam zaista povoljnu cenu.

Holidej je odmahnuo glavom. — Već imam pušku i ta jedna mi je sasvim dovoljna. — Nije hteo da otkrije da ga daleko više zanimaju revolveri.

— Napravite dobar posao. čoveče, napravite dobar posao — rekao je trgovac osećajući da kupca ima takoreći na udici.

Holidej se zamislio. Mogao je sebi dozvoliti tu kupovinu ako je hteo. Imao je novca, a i prodaja uhvaćenih konja verovatno će doneti znatniju svotu. No, on nije bio baš odlučan šta da radi, ali nije hteo da En i trgovac primete njegovo kolebanje.

En je naslutila njegovu neodlučnost. — Hajde Džefe — rekla je pazeci da ga opet ne oslovi njegovim pravim imenom. — Možda s tom novom puškom nećeš promašiti onog srndaća o kome si mi pričao prošli put.

Holidej joj se nasmešio. Žene uvek pomognu da se donese odluka o kupovini. One se u to mnogo više unose nego muškarci.

*

Kiša je prestala još pre Dokovog i Eninog dolaska u Daton Pas i otvori plavog neba parali su sumorne sive oblake. Sunce se još mučilo da nađe put do zemlje, pre nego što sedne na zapadni horizont, bojeći žutim odsjajem mestimično tanke oblake.

Del Reton je čekao pred Haketovom trgovinom. Stajao je kao zape-ta opruga, spreman da na najmanji

dodir krene u akciju. Mišolovka je bila spremna da zgromi žrtvu.

Mrmrljao je nestrpljivo. — Hajde smrdljivi kućkin sine. Požuri, izadi ovamo da te smirim jednom zauvek.

U tom momentu, kao odgovor na njegove reči, na vratima trgovine pojavio se jedan visok čovek u žutoj kišnoj kabanici. Del Reton se odjednom zbunio. Namrštio se dok je njegov spori duh počeo da se bu-di. Taj čovek, mada je odgovarao opisu Valta Devlina, nije u rukama nosio nikakve pakete. Bacio je krat-tak pogled ka Klemu Salivanu, i video kako je ovaj ležerno pozdra-vio rukom čoveka koji je već bio sišao do polovine stepenica.

— Zdravo Sinklere — rekao je Klem Salivan glasno.

Holidej je zastao u pola koraka. Poznavao je vlasnika saluna iz vi-denja, baš kao što je poznavao ve-ćinu drugih građana Daton Pasa, ali, pre toga, njih dvojica nikada nisu izmenjali ni jednu reč. To mu se za trenutak učinilo čudno, ali je svejedno uzvratio i nastavio da si-lazi niz stepenice.

Rebel Hejs koji je dotada stajao naslonjen na zid štale, vratio je nož u kaniju i odbacio odrezbareno dr-vo. Zatim je prišao ivici drvenog trotoara spreman da pomogne Retonovu igru.

Holidej je brzim koracima prišao do kola i pružio ruku da uzme puš-ku iz futrole. Obično je on bio čo-vek koji je malo šta oko sebe pro-puštao da zapazi; čula su mu bila naoštrena kao u divlje životinje.

Ali, danas su bila uspavana, skoro otupljena, kao što se to igrom sudbine nekada dešava. Možda su mu misli bile suviše obuzete novom puškom i srndaćem koga je promašio.

— Sinklere! — začuo je Holidej da ga je neko iza njega pozvao. Glas koji je čuo bio je bezbojan i tvrd.

Zatečen potpuno nespreman, Dok se okrenuo i našao licem u lice sa, kako mu se učinilo, najružnijim čovekom koga je do tada video. Bilo je to lice koje se, ako ga je čovjek jednom video, nikada ne može zaboraviti i on ga nikada nije ni zaboravio. Bilo je to lice Dela Retona, revolveraša, plaćenog ubice, koji je voleo svoj posao.

To je bio prvi Retonov susret sa Džefom Sinklerom. Njegov zaprepašćeni izraz lica jasno je otkrivao ogromno iznenađenje. Ime Džef Sinkler, koje je Valt Devlin pomenuo kada su kovali plan akcije, nije ni njemu niti ostalima značilo ništa. Ali, ime Doka Holideja, ostavilo bi na sve i te kakav utisak. Grom i pakao, kakav utisak bi ostavilo! A taj čovjek koji je stajao pred njim, za koga mu je Valt Devlin platio da ga ubije bio je niko drugi nego Dok Holidej brzoruki revolveraš, strah i trepet Divljeg zapada.

Del Reton je dobro znao tog visokog čoveka hladnog pogleda. Kako bi mogao da ga zaboravi? Dok Holidej ga je prinudio da podvije rep i ustukne u prepunom salunu u San Antoniju.

Gužva je počela kada je bacio oko

na jednu igraticu u salunu i kada je u prolazu dograbio i privukao sebi. Ona ga je žestoko odgurnula i rekla sa gadljivim izrazom lica. „Pusti me prljava životinjo!” Del Reton, dobro naliven jeftinim viskijem, odvalio joj je iz sve snage šamar nadlanicom, tako da je zvučni pljesak ruke po licu nadjačao buku u salunu, krcatom gostima. Tada se odnekud ispred njega, kao da je iz poda iznikao, pojavio jedan visok čovjek crne talasaste kose, sivoplavih očiju koje su rezale kao oštice brijača. Nisko opasan revolver belih sedefastih korica visio mu je na kuku. Bio je to revolveraš Dok Holidej.

„Ne odobravam kad neko tuče žene” rekao je Holidej ne okolišeći. „Posebno kad je ova dama u pitanju. Ona je rekla svoje, i mislim da je u pravu.” Nastavio je da reže glasom kao da šiba. „Ili potegni pištolj koji nosiš na bedru ili se čisti iz grada. Odmah! Iz ovih stopa!”

Del Reton se sa kamenom grobnom straha pod grudima okrenuo na petama i izašao iz saluna kao išibano pseto.

Ne, nikada neće zaboraviti tog čoveka i tu noć.

Najzad je uspeo da izgovori. — Dok Holidej...

— Šta sad imaš na umu Retone? — Dok je uspeo da sačuva kontrolu nad sobom i pitanje je postavio mirnim glasom. Odjednom je naslutio, ne, sasvim sigurno je znao, da je Reton povezan s ubistvom Mesona i Džeba.

Za Dela Retona to je bio nezaboravan, zvezdani trenutak. Mnogo puta je razmišljao o Doku Holideju i svaki put je ponovo preživljavao poniženja kome ga je Holidej podvrgnuo u San Antoniju. Sada je taj isti Holidej stajao pred njim, samo što je sada kako je mislio, Holidej bio nenaoružan. Nikako neće moći da se dočepa puške, pre nego što se vrelo olovo zarije u njega.

— Šta imam na umu? — rekao je Del Reton trijumfalno. U mislima je svog omrznutog neprijatelja već video ispruženog na blatnjavoj zemlji. Evo šta...! i njegova ruka se munjevitno pružila nadole.

Rebel Hejs je jasno čuo kada je Del Reton izgovorio ime Doka Holideja. Osetio je da mu se u želucu steglo nešto hladno kao velika grudva leda.

Dok Holidej, pomislio je izgubivši prisustvo duha od same pomisli s kim ima posla. To je, dakle, tajna njegovog nestanka! Video je kad se Del Reton mašio revolvera i kako je u istom momentu Dok Holidej odskočio na levu stranu kao puma saterana u tesnac, i kako je desnom rukom zabacio unazad kišni ogrtač i izvukao svoj „kolt” jednim kontinuiranim pokretom koji ljudsko oko jedva da je moglo da prati. Istog trenutka, sasvim jasno je video kako je Del Reton tresnuo leđima o zid trgovine kao bačen nekom džinovskom rukom, i kako se skljojao na tle kao lutka od slame. Uz zaglušujući tresak revolverskog hica, Del Reton je pao pogo-

đen u prsa, pre nego što je uspeo da izvadi revolver iz futrole.

— Svemogući bože! — prošaputao je Rebel Hejs i ostao zablenu otvorenih usta.

Kada je Del Reton tresnuvši o zid ispustio revolver iz beživotnih, mlitavih prstiju, Dok Holidej je, pretpostavljajući da sem Retona ima i drugih koji mogu napasti iz zasede, skočio u desno, okrenuo se za sto osamdeset stepeni i stao kao ukopan sa zapetim revolverom u ispruženoj ruci. Pogledom bržim od leta lastavice, obuhvatio je prostor oko sebe, spreman da pokretom prsta pošalje metak na njegov ubistveni put.

Postojao je jedan kratak trenetak kada je Rebel Hejs mogao s leđa da ustreli Doka Holideja, jedini način upotrebe revolvera o kojoj je mogao da razmišlja kada je u pitanju slavni avanturista. Ali, taj momenat je nepovratno prošao, pre nego što je on to svojom tupavom glavom shvatio. Kada je ukopčao šta je mogao da učini, Dok Holidej ga je već gledao pravo u oči, a iz njegove ruke, kao vrata pakla, zjapio je crni otvor cevi „kolta”.

— Hteo si nešto? — rekao je Holidej.

Rebel Hejs je odmahnuo glavom i praveći nedužan izraz lica raširio ruke, trudeći se da ih što više udalji od revolvera. — Ma ne, ništa čoveče. Ja gledam svoja posla i ne tiču me se tuđi računi.

— Onda tako i nastavi — rekao je Dok, žmirnuvši preteći očima.

— Razume se da hoću.

Posle tih reči, Rebel Hejs, revolveraš koji je uvek vrebao najpogodniji momenat da pčtegae oružje, koji je uvek čekao da prednost na njegovoj strani bude tolika da se ne izlaže ni najmanjoj opasnosti, okrenuo se i žurnim koracima se udaljio sa mesta događaja.

Nije se ni osvrnuo za sobom.

Dok Holidej ga je ispratio pogledom, siguran da je na neki način umešan u zaveru protiv njega.

Vlasnik saluna i bankar, su kao i Rebel Hejs, jasno čuli kada je Del Reton izgovorio ime Doka Holideja. Za bankara to ime nije značilo ništa. Sa Klemom Salivenom, međutim, bilo je drukčije.

Nekoliko godina unazad, razgovori su se često vrteli oko revolveraša, ne onih običnih, nego revolveraša kod kojih se brzina potezanja mogla meriti deličina sekunde. Čuo je tako da se često pominje ime Doka Holideja. Mnogi ljudi su smatrali da je on najbrži revolveraš na jugozapadu, a možda i na celom Divljem zapadu. Klem Saliven je u mislima povezo Doka Holideja sa Valtom Devlinom. Ambiciozni stočarski kralj će bez sumnje biti vrlo iznenađen kad sazna pravi identitet Džefa Sinklera. I vest da je Del Reton mrtav neće mu se ni najmanje dopasti. A onda je jedna pomisao došla Salivenu na um: Šta ako se Dok Holidej obračuna sa Valtom Devlinom na isti način kao sa Del Retonom.

To bi za njega bio spas. Bio bi

slobodan od vlasti koju stočarski kralj ima nad njim. Ne bi više bilo ucenjivanja ni prinude da radi nepotrebne prijave usluge. Svaki put kad bi na to pomislio, u želucu je osetio bol.

U tom momentu iz trgovine su istrčali En i Bil Haket.

— Šta se, do đavola, ovde dešava, Džefe? — zapitao je Bil zureći otvorenih usta u telo Dela Retona koji je, licem okrenutim zemlji, ležao na ulici.

Klem Salivan je procenio da će za njega biti korisno ako obelodani ko je u stvari Džef Sinkler. — Mislili ste da kažete Dok, zar ne? — rekao je.

— Dok...?

— Dabome. Dok Holidej. To je njegovo pravo ime ako niste znali. Čuo sam da ga je Del Reton tako oslovio pre nego što ga je Holidej ubio.

En je klonulo opustila ramena. Ono čega se bojala, konačno se ipak desilo. Pogledala je Holidejevo ozbiljno lice i okrenuvši glavu bezglasno zajecala. Imala je razloga da plače. Sve dok je živeo inkognito, postojala je šansa da ga zadrži. Računala je da će mu se, možda, dopasti život u miru i da će zaželeći da tako i ostane. Postojale su izvesne indicije da je poslednjih nedelja, pre Džefove smrti i Dok počeo tako da razmišlja. Možda bi jednog dana došao na ideju, da se venčaju, i ona je sa svoje strane učinila sve šta je mogla da tu ideju u njemu probudi.

Sada su sve njene tajne želje za-

uvek pokopane. Jednom otkriven, Dok će postati pravo iskušenje za revolveraše i za njega u Daton Pasu više neće biti opstanka.

Bil je još uvek zinuto blenuo dok su mu se u glavi činjenice same od sebe sklapale u celinu. Trebalo mu je skoro minut da sasvim shvati da je taj mirni čovek prijatnog izgleda i smirenog samouverenog držanja strašni Dok Holidej. Zviznuo je i odmerio Doka od glave do pete. U njegovom pitanju još uvek je bilo neverice. — Je li to istina?

— Izgleda da jeste — rekao je Holidej duboko uzdahnuvši. Videvši Enino očajanje, zaštitnički je obgrlio rukom oko ramena.

Bil Haket je ponovo zviznuo i zavrteo glavom. Za njega je malopredašnji događaj imao sasvim drugo značenje nego za dvoje glavnih učesnika.

— Sto mu gromova, čekajte dok se to čuje! Dok Holidej u Daton Pasu! Ljudi to neće verovati.

U tom trenutku, Del Reton se pokrenuo i Bil je kleknuo pored njega. Reton je progovorio nešto nerazumljivo, i Bil ga je okrenuo na leđa.

Košulja Dela Retona bila je mokra i crvena od krvi. En se presekao dah i okrenula je glavu.

— Do vraga! — uzviknuo je Bil. — Pravo je čudo da je još živ. Metak je napravio rupu da kroz nju može proći glava teleta.

Iznenada je Reton otvorio oči i zatrepao. Pokušao je da nešto kaže, ali mu je krv napunila usta i

prigušila reči. Pokušao je ponovo, ali je iz grla doprlo samo krkljanje.

Bil je pogledao Doka Holideja. — Izgleda da bi hteo nešto da kaže.

Holidej je brzo kleknuo pored Dela Retona. — Retone, ko mi je namestio ovu igru?

Nije bilo odgovora. Holidej se sagnuo, dograbio Retona za rame i prodrmusao ga. — Govori, prokletniče, ko mi je namestio igru. Ko ti je platio da me ubiješ?

Oči Dela Retona su blesnule kao dva plamička i zadržale se na čoveku koga je poznao kao Doka Holideja. U njima je gorela nepomirljiva mržnja kojoj ni smrt nije otupila oštricu. Od tog pogleda Dok je osetio da ga uz kičmu podilazi jeza.

— Nisam ... pretpostavljao ... da ćeš ... biti naoružan. — Izgovorio je Reton s mukom.

Retonove oči su počele da dobijaju staklast sjaj, i Holidej je još jednom skoro viknuo. — Ko mi je namestio klopku?

— Nećeš biti ... naoružan ... rekao je Devlin. — Onda je grčeviti trzaj potresao njegovo telo i tog trenutka za njega je sve bilo završeno. Surovi revolveraš je umro onako kao što je živio.

Dok Holidej je nekoliko sekundi ostao klečeći pored mrtvog revolveraša, a onda je lagano ustao. Suncem i vetrom opaljeno lice brazdala je bora gorčine kod usana.

— Devlin — rekao je kratko.

Zatim se okrenuo Bilu. — Jeste li čuli?

Bil je klimnuo glavom i lice mu je poprimilo ozbiljan izraz. — Čuj-te šta ću vam reći. Mislim da vam predstoje ozbiljne neprilike ako ostanete ovde. — Pogledao je Holideja pravo u oči. — Bit će bi za vas bilo da odete dok još možete.

Holidej je uzvratilo trgovcu pogledom svojih prodornih očiju i Bil Haket je tačno znao šta će Dok Holidej učiniti. Ovaj čovek je, sada, zaista ličio na famoznog revolveraša i avanturistu.

Izvadivši pušku iz futrole pružio je Bilu.

— Evo puške mister Hakete. Dajte šta hoćete, i uračunajte u cenu one nove. Odsada će mi ta puška trebati ne samo za lov na srndaće.

Bil Haket se okrenuo i uz stepenice ušao u trgovinu. Znajući da više nikada neće koristiti ime Džef Sinkler Dok Holidej je laganim korakom pošao za njim, držeći En rukom za mišicu. Primetio je da devojka još uvek drhti.

Jadna En, pomislio je. Ona će izgubiti najviše. Ali, to je sudbina onih koji žive u nadi. Za njega lično poslednji događaj nije bio veliko iznenađenje i razočarenje. Život ga je naučio da mora biti spreman na sve.

VI

Vest o smrti Dela Retona, i pravom identitetu čoveka koga su u Daton Pasu znali pod imenom Džef

Sinkler, pogodilo je Valta Devlina kao udarac pesnicom u bradu. U prvom momentu nije mogao da poveruje ono što je čuo.

Pažljivo je saslušao nervozno ispričan izveštaj Rebela Hejsa i kada je sve saznao, drhtavom rukom je sebi nasuo piće u čašu. Progutavši tečnost jednim punim gutljajem, pokazao je pokretom glave Hejsu na bocu brendija.

— Posluži se.

— Hvala gazda, piće će mi svakako dobrodoći.

Srčuci drugu čašu pića, Devlin je počeo da razmišlja... o nastaloj situaciji. Del Reton je mrtav, a Bronko Džejms je nestao kao da je u zemlju propao. Videli su ga kad je uzjahao konja i otišao, ali kuda, to niko nije znao. To je smanjilo na četiri broj ljudi sa kojima je mogao da računa za kampanju terora. Bilo mu je jasno da Rebel Hejs nije čovek sa kvalitetima vođe, niti je to bilo koji drugi revolveraš koga plaća. Njih četvorica su bili dobri za posao koji su najmljeniji da obave, ali im je bio potreban neko jači da ih predvodi.

Rebel Hejs je pročistio grlo. — Gazda...

— Da? — trgao se Devlin iz razmišljanja.

— Gazda... — Hejs je zastao premišljajući kako da izrazi ono što misli, jer je očigledno smatrao da se gazdi neće svideti ono što će reći. — ...Pa, evo kako stoji stvar. Nijednom od momaka neće se dopasti da se sukobe sa Dokom Holidejem.

— Uključujući i tebe?

Rebel Hejs je klimnuo glavom.
— Da, uključujući i mene. — Osetio je potrebu da objasni svoj stav.
— Naravno, ja umem da upotrebim revolver. Nisam neuki početnik. Ali gazda, Dok Holidej je na revolveru brži od samog đavola iz pakla.

— Dobro, shvatio sam šta si mislio — rekao je Devlin tмурно. Onda je odjednom dodao brzo. — Ali, vas četvorica biste mogli da ga sačekate u zasedi!

— Možda — saglasio se Rebel.
— Ali, mi smo računali da će ovaj posao biti kao odlazak na zabavu. Mislili smo da se radi o nekoliko kukavnih farmera i dva-tri rančera. Rekli ste da ćemo s njima lako izaći na kraj. Nikada... — Teksašaninov piskav glas se pretvorio u nešto nalik na zapomaganje koje je Devlinu išlo na nerve — ...nikada niste rekli ništa o tome da ćemo imati posla sa tipovima kao što je Dok Holidej. To je sasvim druga priča.

Valt Devlin je pocrveneo u licu od besa i planuo. — Naravno da nisam rekao. Kako sam, do vraga, mogao nešto reći kad nisam znao ko je Džef Sinkler.

Rebel Hejs je mudro začutao. U sebi je međutim, mislio da se čoveku koji pretenduje na stočarsko kraljevstvo ne sme desiti da pogrešno odmeri snagu protivnika. U ratu takva greška često dovodi do poraza, a Valt Devlin je bio u nekoj vrsti rata, protiv svojih suseda.

Posle izvesnog vremena, Devlin je prekinuo tisinu smirenim glasom. — Idi i dovedi momke.

— Odmah gazda — rekao je Rebel Hejs i spustio čašu na sto.

Valt Devlin je nasuo sebi još jedno piće i otvorio pismo koje je toga dana primio. Pošiljalac pisma bio je čovek po imenu Linkoln Kol. Stvari nisu izgledale tako crne kao što je Rebel Hejs mislio... U svakom slučaju, i neće biti crne, ako uz sebe bude imao čoveka kao što je Kol. Da je znao da je Džef Sinkler Dok Holidej, Devlin bi već davno pozvao Kola.

Sve vreme od kako je odlučio da priđe izvođenju svog plana, nameravao je da angažuje Linkolna Kola, a ne Dela Relona. Kol je bio profesionalni revolveraš s izvanredno razvijenim smislom za lojalnost prema svom poslodavcu. Ta osobina bila je vrlo retka kod ljudi koji iznajmljuju svoje revolveraške usluge, pa je baš zato Kola činila osobom neprocenjive vrednosti.

Devlin je pisao Pinkertonovoj detektivskoj agenciji i tražio da saznaju Kolovu adresu, i oni su mu je neuobičajenom brzinom i ekspeditivnošću koja je tu firmu činila čuvenom, za dve nedelje pribavili. iz Pinkertonove agencije su mu odgovorili da je Linkoln Kol sada u službi senatora Vilbura Smita u svojstvu njegovog telohranitelja na jednoj dužoj turneji u kojoj je senator nameravao da obiđe veći broj gradova i naselja na Srednjem zapadu. To zaposlenje trebalo je da

istekne završetkom turneje u gradu Čejenu, na dan drugog avgusta.

Devlin je odmah pisao Kolu, bilo je to brižljivo sročeno pismo koje je, da bi se u potpunosti razumelo, zahtevalo mnogo čitanja između redova. Ali Devlin je mislio da će za čoveka Kolovog kova pismo biti dovoljno jasno. Devlin je u pismu objasnio situaciju i naznačio cenu koju je voljan da plati za uspešno obavljen posao. To je bilo pre nekoliko meseci. Pošto nije primio nikakav odgovor, Devlin je mislio da je pismo negde zalutalo ili da Kol jednostavno nije bio zainteresovan za njegovu ponudu.

Tako se odlučio za Dela Retona. Taj čovek mu je izgledao dovoljno sposoban, i time kako se obračunao sa Henrijem Mesonom i njegovim najamnim radnikom, pokazao je da je ta procena bila tačna.

Valt Devlin je zamišljeno odmahnuo glavom. Sve vreme je pravilno ocenjivao Džefa Sinklera, taj čovek je revolveraš, i to jedan od najboljih i najopasnijih.

Ali, sada je imao odgovor Linkolna Kola. Istina, malo zakasneo ali odgovor koji je stigao u pravi čas. Revolveraš je pisao da je zaista zainteresovan za njegov predlog... ali, tražio je pet stotina dolara više nego što mu se činilo da je Devlin pomenuo u svojoj ponudi. Pismo je nastavljalo objašnjenjem da će se kroz nekoliko nedelja naći u Čejenu. Ako su Devlinu njegove usluge i dalje potrebne, treba samo da pošalje telegram preko ho-

tela „Ketlmen” u Čejenu. Kol je izrazio spremnost da krene iz Čejena kadgod Devlin to zatraži.

Valt Devlin je savio pismo i vratio ga u džep košulje. Nije moglo doći u pogodniji momenat, mislio je. Pričalo se da je Linkoln Kol brz na revolveru bar isto toliko kao Dok Holidej. Dodatnih pet stotina dolara koje je Kol tražio nisu predstavljali neku veliku sumu, a kako su u tom trenutku stvari stajale, Devlin je bio spreman da plati nekoliko puta toliko. Džef Sinkler ili tačnije Dok Holidej dovođio je u pitanje uspeh njegovog plana i finansijski efekat tog plana merio se stotinama hiljada, a ne stotinama dolara.

Kada su Rebel Hejs i ostali ispunili odaju, Valt Devlin ih je dočekao stojeći.

— Dobro — rekao je u jednom dahu... — biće malo teže nego što smo računali. Ali, shvatite jedno, nema ničega sa čime se ne možemo uhvatiti u koštac. Pre svega, da vam kažem da sam odlučio da vam udvostručim plate, ako ostanete na poslu.

Pogledali su jedan drugoga i izmenjali nekoliko nejasnih reči. Pre nego što je nastavio, Valt Devlin je sačekao da se šapat potpunosti stiša. Hteo je da postigne potpuni efekat. — Do četvrtka imaćete novog šefa... nekoga sa kim ćete biti voljni da pođete do na kraj sveta.

Rebel Hejs je upitno podigao obrve. — Ko to, gazda?

— Linkoln Kol.

Od pomena tog imena revolve-rašima je zastao dah.

— Do đavola gazda — rekao je Hejs — njega čak ni Dok Holidej ne može tući. Neka me odnese vrag ... tome se nisam nadao ... Lenkoln Kol i Dok Holidej u Daton Pasu. To će biti spektakl. — Odmahnuo je glavom kao da nije u stanju da poveruje, a onda je rekao. — Ako je tako, ja sam u igri.

— Odlično — rekao je Devlin. — A šta je sa vama ostalima? Delite li i vi Hejsovo mišljenje. — Pogledao je čoveka koji je stajao pored Hejsa. — Ti Bojde. Šta ti kažeš na sve ovo što si čuo?

Džim Bojd rodom iz Teksasa, ozbiljan, bez osmeha na licu, oštrog pogleda, star oko dvadeset pet godina, premestio se s noge na nogu. — Slažem se s Rebom — rekao je.

— Računajte i na mene, gazda — rekao je Lejf Kinkejd, čovek bubuljičavog lica, riđe kuštrave nezačešljane kose i silovite naravi kad ga neko iznervira.

Poslednji je odgovorio Hejs Džeferson. Posle događaja sa Delom Retonom njegovo poverenje u sposobnost Devlinovog tačnog rasuđivanja bilo je poljuljano. Bio je skeptičan i nepoverljiv po prirodi, i Devlinova pogrešna procena situacije koja je dovela do Retonove pogibije, pokolebala je njegovu solidarnost sa poslodavcem i drugovima. Ipak, izgleda da je interes prevagnuo, i on je posle kraćeg kolebanja rekao. — U redu, i ja se pridružujem ... Ali, samo pod uslovom da angažujete i Kola. Ako

ne, ja odlazim, a pretpostavljam da to misle i ostali.

Valt Devlin je pogledao u oči svakog od svojih ljudi, i zaključio je da je Džeferson u pravu. Ako ne dobiju pravog vođu, ovi ljudi će ga napustiti. Srećom, Kola je već imao u ruci.

— To je onda rešeno — rekao je. — Prvo što ću sutra učiniti biće da Kolu pošaljem telegram.

*

U stasitom čoveku koji je odgurnuo rukama leptirasta vrata ispred sebe, bilo je nečeg određenog što je ljude nateralo da zastanu s onim što su radili i s pažnjom ga pogledaju. Većina posetilaca saluna „Čejnska dama” nastavili su da ga posmatraju i kad se nehajnim korakom uputio ka šanku. Ne bi se moglo reći da je taj čovek činio nešto drugo nego ostali gosti, ali je način kako je ušao i prišao šanku izazivao svačiju pažnju.

— Želite, ser? — zapitao je konobar za šankom.

Stasiti čovek se zagledao konobaru u oči i poručio piće mekanim, skoro blagim glasom koji je dopro do svakog uha u salunu. — Bocu viskija i uz to jednu čistu čašu — pri čemu je naglasio reč „čistu”.

Konobar se sagnuo i ispod tezge izvadio bocu najboljeg viskija kojim je kuća raspolagala. Onda je pred gostom temeljno obrisao i izgladao čašu.

Visoki čovek je klimnuo glavom ali mu se kameni izraz lica nije promenio.

Oni koji su ga posmatrali zaključili su da je pridošlica visok nešto preko šest stopa. Lice mu je bilo tamnijeg tena, skoro bronzano mrko od vetra i sunca, a duga crna kosa spuštala se u slapu niz potiljak i kovrdžala preko kragne mrke, do struka dugačke kožne jakne. Na glavi je nosio crni „stetson“ sa širokim obodom i srebrnastom ukrasnom trakom i tesno pripijene crne pantalone, koje su se uvlačile u crne poluvisoke čizme. Bio je naoružan teškim, kalibra 45 revolverom marke „kolt“ popularno nazvanim „sređivač“ nisko vezanim na levom bedru.

Konobar je još uvek brisao čašu.

— Dosta! — rekao je odsečno stasiti čovek i konobar je žurno stavio čašu na šank ispred njega.

Pošto je platio, visoki pridošlica je uzeo bocu za grlic i poneo je do jednog praznog stola u uglu prostrane odaje. Spustio je bocu i čašu na sto i seo leđima okrenut zidu, a licem ulazu, tako da je lako mogao da vidi svakoga ko dolazi. Nije očekivao neprilike, ali ga je u životu održala budnost i spremnost da ih dočeka, pa se tog stava držao i onda kad je naoko bio bezbedan. Za dodatnu meru predostrožnosti izvukao je „kolt“ iz futrole i stavio ga je sebi u kri-lo.

Iz iskustva je znao da se u sedenjem položaju revolver ne može brzo potegnuti, ali je bilo sasvim drugo ako je revolver u kri-lu.

Prisutni gosti su u njegovom pravcu slali kratke radoznale po-

glede, ali su brzo okretali glavu kada bi njihov pogled sreo njegove netremice otvorene bledosive oči. A onda, dok je nalivao sebi piće u čašu, začuo se nečiji šapat.

— To je Linkoln Kol, onaj čuveni revolveraš.

Linkoln Kol se osmehnuo u sebi, ali taj unutrašnji osmeh nije pokrenuo sumornu, preteću masku njegovog lica. No, iako to nije hteo da pokaže, taj unezvereni, prigušeni šapat mu je godio. Grejao mu je srce toliko kac i viski koji mu je grejao želudac. Imao je trideset osam godina i ostavljao je utisak velike snage. Taj utisak je bio tačan kao i neki oreol bezobzirnosti koji je lebdeo oko njegove ličnosti.

Poslednjih osam godina dobro je živio kao profesionalni revolveraš. Ponovo se osmehnuo u sebi kada se setio poslednjih meseci koje je proveo kao senatorov telohranitelj. Odsedao je u najboljim hotelima, služio se najboljim jelima, uživao u najboljim vinima. Bio je to najlakši i najlepši period njegovog života i znao je da ga je taj sladak život malo omekšao. Ono što mu je trebalo, bila je akcija, mnogo akcija, i on se nadao da su Valtu Devlinu još uvek potrebne njegove usluge, i da će kod njega naći to što mu treba.

Završio je sa prvom čašom viskija i lagano nasuo sebi drugu čašu.

Konobar, čovek čijem je pogledu malo šta promicalo, zapazio je da je pridošlica proveo u salunu pun

čas uz samo jedno piće — što je bilo tipično za profesionalnog revolveraša.

Dobujući tiho prstima po stolu, Linkoln Kol je mislio da će se, čak i ako se desi da ne nađe Valta Devlina, ipak naći nešto za njega. Uvek se nalazilo nešto. Uvek su ne-kome bile potrebne usluge čoveka kao što je on.

Kad se Linkoln Kol vratio u svoj hotel, portir sa recepcije predao mu je jedan telegram. Otvorio je omot i pročitao sadržaj ne menjajući izraz lica.

Tako dakle, pomislio je sa zadovoljstvom. Devlinu je još uvek bio potreban, i bogati rančer je bio spreman da plati cenu koju je tražio. Sutra ujutru će kupiti konja, opremu i nešto namirnica. Dobro je poznavao taj deo zemlje, i znao je najkraći put do Daton Pasa kroz pojas pustinjskog terena. Nekoliko dana napornog jahanja i biće tamo.

Osmehnuo se, ali taj osmeh jedva da se pokazao na njegovom licu. Savio je telegram i stavio ga u zadnji džep. Hteo je akciju, a činilo mu se da će je dobiti u dovoljnoj meri.

VII

Linkoln Kol je telegrafisao Valtu Devlinu da je primio odgovor na ponudu i da će u Daton Pasu biti za tri do četiri dana. Pošto je to učinio, počeo je da traži konja, i nešto kasnije naišao na jednog koji je odgovarao njegovim želja-

ma. — Jednog elastičnog ždrepcasa nepogrešivim crtama arapske pasmine. Snažno građena životinja, odlikovala se širokim prsima, širokim sedlastim leđima i sapima i malom glavom i Kol je procenio da mora biti brza i izdržljiva. Nije žalio da za takvog konja plati sto dolara. Već poodavno novac je za njega prestao da bude problem.

Pošto je svuda gde god je išao nosio sa sobom svoje sedlo, nije bilo potrebno da kupuje taj deo opreme, već samo ćebe i uzdu. Ali, kupio je jaknu postavljenu jagnječim krznom. Za nekoliko meseci, nastaću hladnije vreme, a on nije imao ni najmanju predstavu koliko dugo vremena će se tamo zadržati.

Bilo je već prošlo podne, kada je kaskajući napustio Čejen i okrenuo glavu svog alata ka severu. Linkoln Kol je sedeo u sedlu prav kao koplje, što je ukazivalo da je izvesno vreme proveo u konjici.

Poterao je konja uobičajenim tempom: hodom, lakim kasom pa bržim kasom, pa onda opet lakim kasom pa hodom. Životinja se izvanredno pokoravala komandama i uklapala u željeni tempo, i Linkoln Kol je zaključio da je učinio dobar izbor. Konj je vredeo onoliko koliko je plaćen.

Za noć se ulogorio na jednom pogodnom mestu u blizini vode, gde je istovremeno bilo dosta nanetih drva za ogrev. U zaklonjenom prostoru između nekoliko stena zapalio je malu vatru koju je ugasio čim je uzavrela voda za kafu. Pa-

jeo je parče dvopeka sa kafom i kad je završio večeru, zapalio cigaretu. Zatim se ispružio naslonivši leđa na sedlo. U toj samoći osećao se prijatno i smireno.

Nešto kasnije, obukao je kožnu jaknu i proverio da li mu je konj obezbeđen. Ždrebac je sapet pasao na obližnjoj livadi. Zatim je rasprostro ćebe na zemlju i pripremio ležaj.

Znao je da će mu san doći brzo na oči.

Probudio se sa prvom belinom praskozorja i ustao, a jedan čas kasnije izjahao je iz logora. Pržena slanina i dvopek prijatno su mu ispunjavali želudac. Držao je konja na istom pravcu kao prethodnog dana i snažna životinja je prosto proždirla milje kopitama.

Sledeći dan je prošao isto kao i prvi, i drugog dana oko podne, Kol je ocenio da njegovo odredište nije više daleko. Jahao je kroz jedan prirodni prolaz između dve okomite padine stepenasto poredanih stena, koje su se nizale do korita doline. Zategao je vodice i sjahao. Njegov ždrebac je od ranog jutra podneo veliki napor i zaslužio je odmor. Skinuo je sedlo i bacio ga ispod jednog granatog jaskovog drveta, a zatim sapeo konja na mestu gde mu je bujna trava pružala obilje hrane. Odlučio je da na tom mestu provede čas dva u odmoru. To će mu omogućiti da u Daton Pas stigne pošto padne mrak.

Poneo je lonče za kafu do potoka koji je na tom mestu pravio

krivinu, i kleknuo na obalu. Iznenada je njegov konj frknuo. Prepoznajući u tom frktanju prizvuk straha, Linkoln Kol je preletio pogledom do životinje... živinče je držalo uši načuljene i u njegovom držanju ispoljavala se krajnja nervoza.

Zaključio je da se neko ili nešto nalazi u blizini. Možda planinski lav ili puma kako su ga ljudi nazivali. Ovaj severni deo države prosto je vrveo od njih. Žmirnuo je očima. Možda je u pitanju neki dvoonožni razbojnik. Ovo je bila oblast gde su banditi još uvek nalazili utočište, i gde su odmetnici Indijanci s uspehom izbegavali gonjenje čitave armije vojnika.

Nisu bez razloga tu oblast nazvali pustara.

Spustio je, bajagi nehajno lonče upola ispunjeno vodom. Samo su stisnuta vilica i oči kojima je ispod obrva šarao tamo-amo otkrivale šta oseća.

Još jednom je konj frknuo.

Osetio je da mu ledena jcaza puzi uz kičmu. Na mestu gde se nalazio, bio je idealno otkrivena meta. Savršen cilj kao na strelištu, patka na vodi.

Sada! Proletelo mu je kroz glavu i on je skočio i jurnuo u bezglavi trk, u pravcu gomile drveća iščupanih vetrom iz korena, koja se nalazila nekih tridesetak metara daleko.

Začuo je reski zvižduk taneta, delić sekunde pre nego što je odjednu ili drugu stranu, usporava metka. To ga je podstaklo da na-

tera sebe u još brži trk. Još dva hica zaparala su vazduh za njim, tako brzo jedan za drugim, da je Kol u magnovenju zaključio da su svakako ispaljeni iz dve različite puške. Ali, krivudajući čas levo čas desno, sagibajući se, kriveći na jednu ili drugu stranu, usporavajući ili ubrzavajući korak, Linkoln Kol je predstavljao tešku metu. Posle jednog zastoja, kad je izgledalo kao da je stao kao ukopan u mestu, Kol je potrčao još brže.

Njegov trk pratila je dugačka cev „vinčesterke” i mrki prst svijen oko okidača kao da je vrebao pogodan trenutak. Zatim je teško olovno tane uz koban jauk i plamen suknulo iz otvora cevi.

Metak je promašio i zaprašio zemlju pored njegove desne čizme. Istog trenutka, Kol se glavačke bacio preko iščupanog debla jednog drveta i našao se u spletu granja. — Gospode bože — šapnuo je bez daha dok mu je srce udaralo kao teški kovački čekić.

Nekoliko minuta ležao je sasvim mirno da bi povratio dah, a onda se digao na jedno koleno i izvukao revolver. Ugledao je svog arapskog ždrepcu i nastavio da šeta pogledom preko padine obrasle retkim drvećem, koje se pod ostrim uglom stepenasto spuštalo u dno doline, do ogromnih kamenih gromadi bez reda razbacanih tu i tamo. Ništa. Okrenuvši glavu, proverio je i drugu stranu sa istim rezultatom.

Nije video nikoga. Podli neprijatelj bio je dobro skriven.

Ponovo je prasnula puška, i sitni

komadići iverja uboli su ga u lice. Kol je opsovao i privilegao na zemlju. Odakle je mogao doći taj hitac?

Razmotrio je svoj položaj. Kako su stvari u tom momentu stajale, sa svih strana dobro okružen spletom izukrštanih debelih grana bio je dosta bezbedan. Nevolja je bila u tome što na podmukli napad nije mogao da odgovori, nije mogao da uzvрати udarac. Kao za pakost, nije pri sebi imao pušku, a nije mogao da se seti kada je poslednji put uhvaćen bez puške, sem, naravno, onda, kada je on to hteo. Pomisao na taj hendikep ga je pritiskala kao vodenični kamen.

Pogledao je na svoj džepni časovnik, dvanaest i trideset. Znao je da se može održati do mraka i da će tada za njega nastupiti mogućnost za akciju. Ali, do tada nije mogao samo da leži u zaklonu i čeka. Ne, morao je da drži oči širom otvorene i da bude spreman da upotrebi revolver ako neko priđe na domašaj metka. To je opet, znao je, značilo da će se i sam izložiti opasnosti da bude pogođen. No, bez obzira na opasnost, nijednu šansu koja bi mu se ukazala nije smeo da propusti.

Poslednji hitac, koliko je mogao da vidi, ostavio je jasnu belu ogrebotinu na mestu gde je metak otkinuo komad kore. Zagledao se pažljivo i procenio ugao pod kojim je doletelo tane. Zaključio je da je hitac ispaljen odnekuda iza njegovog konja. Da, mora biti da je došao otuda. Dignuvši oprezno glavu izvirio je i pogledao u tom pravcu.

Ništa! Ničega sem čutiljivog drveća i tu i tamo razbacanih stena. A onda je iza jedne velike stene primetio da se nešto pokrenulo. Da, bio je to ipak čovek, izdala ga je crvena košulja koju je nosio. Osoba pognuta iza stene bila je suviše daleko da bi se mogla jasno videti, ali, sada je bar znao ko je ciljao na njega.

Bio je to neki odmetnuti Indijanac...

Bili su to svakako begunci iz rezervata kojima je dosadio život po pravilima novog načina života. U to vreme, većina indijanskih plemena bila je saterana u za njih određena područja, ali je s Apačima, daleko na jugu, stvar stajala drukčije.

— Kućkinci sinovi! — prevaleo je ozbiljno preko usana.

Želeli su da se dočepaju njegovog konja, ali im je još više bilo stalo do njegovog oružja. Više od svega, hteli su da mu uzmu život... i naravno, njegov skalp. Pa dobro, moraće dobro da se potrude da dobiju ono što žele.

Preleteo je kratkim pogledom do sedla i kundaka puške koji je virio iz futrole. Procenio je da je puška udaljena oko pedeset metara od mesta gde se nalazio... i to je značilo pedesetak metara bliže Indijancima koji su ga vrebali, a svih pedesetak metara bili su brisan prostor. Odmahnuo je glavom. Bila bi prava ludost da pokuša da se domogne puške.

Tada se Indijanac u crvenoj košulji uspravio sa svog mesta. Znao

je da ga beli čovek posmatra iz zaklona u kome je sticajem okolnosti potražio utočište. Digao je pušku uvis i doviknuo nešto grubim grlenim glasom.

Linkoln Kol nije razumeo šta je Indijanac rekao, ali je njegova pantomima bila dovoljno jasna. Indijanac mu se rugao, podsmevao se njegovoj nemoći. Iskaljivao je na tom jednom belcu opravdanu mržnju prema njegovom rodu.

S druge strane, van domašaja Linkolnovog pogleda, začuo se promukao smeh. Kol je zaškripitao zubima.

Znali su vrlo dobro da je naoružan samo revolverom i da im na tom rastojanju ne može ništa. Naslađivali su se svojom superiornošću i uživali u njegovoj strepnji, i kako su mislili, očajanju. Nisu znali da je Linkoln Kol tvrd, prekaljen borac koji je mnogo puta nosio glavu u torbi.

— Pseto bledoliko — odjeknuo je glas nevidljivog napadača. — Umrećeš pre zalaska sunca.

Čuvši pretnju izgovorenu glasom punim mržnje, Linkoln Kol, koji je u prošlosti preživeo mnoge neugodne situacije, nije mogao ništa drugo sem da se zapita da li će mu to i ovoga puta uspeti.

Punih pet minuta posle Indijančevih reči vladala je gluva tišina. Zatim su dva kuršuma zviždeći udarila u oborena drva i lomeći izukrštane grane zarila se u tle. Zatim se opet sve utišalo.

— Što sam prokleti baksuz. Ako nastave da gađaju, još me mogu i

pogoditi — promrmljao je pribijajući se uz tle. Nije, naravno, smeo da digne glavu, dok ga napadači zasipaju kuršumima, ali nabijene glave u zemlju, nije imao pregled događaja oko sebe. Možda se u tom momentu neki Indijanac šunja prema njemu i spremao da skoči ili da iz neposredne blizine ispali hitac. Za njega iskusnog borca svaka opasnost bila je duplo veća ako je nevidljiva.

Na pomisao da ga neki poludivlji Apač svakog momenta može šćepati za gušu, osetio je grč u stomaku.

Dok je Kol mislio o tome ka njemu je zaista puzio jedan napadač. Komad platnene trake sprečavao je da mu bičevi duge, crne kose padnu na lice, a crne oči sijale su mu kao žeravice. Preko grudi pokrivenih košuljom od jelenske kože, ukrštala su se dva redenika ispunjena mecima. U rukama je nosio pušku koju je pre dve nedelje uzeo iz ruke jednog mrtvog vojnika. Taj vojnik je bio dovoljno neoprezan da upadne u zasedu, baš kao i ovaj bledoliki koga je čekala ista sudbina. Puška bledolikog je novija i bolja, ali će ovaj Apač, nasuprot mnogim svojim saplemenicima, umeti da je upotrebi.

VIII

Kad je Dok Holidej izašao iz Haketove trgovine pod miškom leve ruke nosio je novu podmazanu „vinčesterku 73“. U međuvremenu, velika, bučna gomila sveta okupila

se oko tela Dela Retona. Kada se na vratima trgovine pojavio Holidej, zavladała je tišina, i sve oči su se okrenule ka njemu.

— To je on — rekao je neko u jednom dahu. — To je Dok Holidej.

Holidej nije obratio pažnju na okupljenu gomilu, niti je makar letimice pogledao telo Dela Retona. Što je učinjeno, učinjeno je. Smatrao je taj čin završenim. Neko će se već naći da sahrani leš, a što se tiče drugih posledica, on ih je već jasno predviđao i zablenući pogledi radoznalaca nisu ga interesovali.

En je već sedela na kolima. Izgledala je haoko pribrana, ali u duši jako uznemirena.

Pošto je odvezao kobilu vezanu na privezištu, Dok se popeo na sedište pored nje, i uzeo vodice u ruke. Sve vreme u glavi mu se kovitlala jedna misao. — Bilo bi dobro da pre odlaska iz grada pođem do šerifa — rekao je.

— Dobro — skoro je prošaputala En.

Holidej je spustio već podignute uzde i uzeo njenu hladnu ruku u svoju. — Čuj En, sve će se ovo srediti. Stvari se uvek srede. Mislim da ne treba da brineš.

— Misliš? Misliš da će se srediti? — rekla je bezličnim glasom.

Holidej je nabrao obrve, jer nije imao pravi odgovor na to.

Pred zgradom zatvora Holidej je zaustavio kola i sišao. Vrata šerifске stanice bila su zatvorena, a kapci na prozorima sklopljeni kao da je još noć. Holidej je pritisnuo kva-

ku i ušao. Talas svetlosti zapljusnuo je polumračnu odaju i ušavši unutra, Dok je ugledao šerifa Dena Rosona ispruženog na podu ispred stola. U prvom momentu Holidej je pomislio da je šerif mrtav, a onda je na stolu ugledao praznu bocu od viskija. Težak, ustajao vazduh ispunjavao je odaju, neka odvratna mešavina mirisa od isparenja viskija, duvanskog dima i znoja.

Holidej je odmah sve shvatio. — Smrdljiva rupa — promrmljao je odmahujući glavom s izrazom gađenja na licu, dok je s naporom otvarao prozor zaprljan prašinom i upljuvcima od muva. Zatim se sagnuo do šerifa i snažno ga protresao za ramena.

— Pusti me! Ostavi me na miru, čuješ li? Ostavi me na miru! — Preplitao je jezikom, kao da je još pijan.

Holidej je znao da šerif nema zamenika. Bedno plaćeno mesto bilo je već duže vremena nepopunjeno, i izgleda da niko nije pokazivao želju da preuzme posao. To je dakle, izvijajući prezirivo krajičak usana kad je video šerifovo neobrijano lice i zamašćen vrat, predstavnik zakona i čuvar reda i mira u Daton Pasu.

En Sinkler je posmatrala svog dragana kako zatvara vrata šerifske stanice, i ide prema njoj onim njemu svojstvenim gracioznim, gipkim korakom divlje mačke. U tom trenutku, prvi put od kako ga zna, primetila je na njegovom licu neki izraz koji verovatno u slepilu zaljubljenosti dotada nije zapazila,

izraz koji je otkrivao neku divlju, opasnu stranu njegove ličnosti, koju je dotada samo naslućivala, i to ne zahvaljujući svom iskustvu s njim, nego više zahvaljujući pričama koje je slušala o njemu. Istog trenutka je shvatila da se duboko u njemu ništa nije promenilo, i da je Holidej i sada isti onaj čovek koga je pre godinu dana upoznala.

Dok je ona to razmišljala, on se već našao pored nje osmehujući se usnama, ali ne i očima. Neka ledena jeza obuzela joj je celo telo, i ona je briznula u nekontrolisani plač.

Ne shvatajući pravi razlog njenog raspoloženja, Holidej je obgrlio rukom oko ramena i poterao kola iz grada.

Bila je to neobično tiha vožnja kući, i dok je kobila mirno kaskala, a kola klopurala po neravnom improvizovanom putu, Holidejevom glavom ukrštale su se mnoge misli. Pitao se koliko je ljudi Devlin najmio pored redovnih radnika na ranču? Bez obzira na broj, nagadao je da su sada bez vođe. Koliko je poznavao ljude Retonovog tipa, Del Reton nikada ne bi pristao da svira drugu violinu. Bilo je još nešto što će takode morati da uzme u obzir — njegov stvarni identitet. Ta činjenica zadaće Valtu Devlinu glavobolju da će mu pucati glava.

Ipak, više od svega drugog, njegove misli bile su usredsređene na njega samog. I zaista, za pažljivog posmatrača na njegovom licu ogledao se prigušen izraz zadovoljstva

koga ni sam nije bio svestan, odraz nekog unutrašnjeg stanja golicave radoznalosti izazvane predosećanjem bliske opasnosti, i unapred računatim načinima i metodama kako će te opasnosti prevladati. Sve donedavno živio je samo za taj osećaj grozničave veselosti, za ono golicavo vibriranje nerava, slično stanju lakog pijanstva.

Opasnost! Uzbudjenje! Jednostavno rečeno, neizvesnost i sve ono što prati draž neslućene budućnosti. To su bili bitni elementi života koji su čovekove reflekse držali naoštrene kao oštricu lovačkog noža.

Pomislio je na obračun sa Retonom i na to da ga refleksi nisu izdali. Sada, kada je jedna epizoda bila završena, pitao se da li će biti moguće da se vrati svakodnevnom životu rančera. Sumnjao je. Sve oko njega, pa i u njemu samom, bilo je drugačije nego juče.

Razmišljao je šta da počne. Jedna epizoda života u Daton Pasu bila je završena, ali, kako su se događaji razvijali, to je bio tek početak. Valt Devlin se neće zadržati samo na jednom pokušaju. Kada je već otkrio karte, ići će dalje, Meson i Džeb Blejn su bili očigledan razlog za to njegovo uverenje. Da nije bilo En, on ne bi čekao da bude nečija meta, već bi prvi uzvratio dvostrukom snagom. No, da nije bilo En, ne bi ni došao u Daton Pas pa se, dakle, s njom moralo računati. Morao je misliti na njena osećanja što ga je sprečavalo da pribegne

strategiji Apača. A on je dobro poznao. Prišunjati se, brzo i iznenadno udariti i povući se pre nego što se protivnik pribere. Na drugoj strani, igrao bi otvorenim kartama, kao što je obično činio: revolverom oči u oči. Ta dvostruka uloga mu se dopadala, i verovala je da bi imala dosta uspeha.

Ali, imao je En pored sebe i morao se prilagoditi njenom načinu mišljenja, njenom načinu života. Na kraju, on je uputio na taj način života i morao je ostati dosledan. Morao je da živi životom rančera i da se u isto vreme brani. Bio je rastrzan između dva stremljenja koja se nikako nisu mogla složiti.

Uzdahnuo je u nadi da će se u budućnosti već sama od sebe naći neka rešenja za nastale probleme. Često puta u životu se to dešava, i možda će se i sada desiti.

Sledeće popodne Sem Morgan je došao da ih poseti. Snažnog farmera masivne telesne građe i velike kosmate glave kao u bizona mužjaka, pratio je jedan od njegovih sinova, mladić star oko devetnaest godina, isto tako snažno ali nešto skladnije građen. Obojica su nosili puške.

Holidej ih je pozvao da sjašu.

— Vi ste nas lepo obmanuli, mister Holideje — rekao je Sem glasno, kao da doziva nekog u dvorištu. Silazeći iz sedla, uzdahnulo je duboko pod teretom telesne težine.

Holidej nije odgovorio ništa. Samo je klimnuo glavom, zapažajući

da Semov sin Ben nije skidao pogleda sa njega kao opčinjen. Mlađić je zurio u Doka kao da ga nikada nije video, sa prigušenim oduševljenjem dečaćića fasciniranog pojavom neuporedivog magioničara.

I Sem je to primetio, i širok osmeh otkrio mu je zube i razlio se po punačkom licu. — Od kako je čuo ko ste — nasmejao se glasno — nije prestao da priča o vama. Našao je u gradu neke stare novine sa reportažom o jednoj vašoj avanturi, i siguran sam da je svaki redak naučio napamet. — Farmer se posle tih reči naglo smračio. — Prošle večeri posetio me je Bil Haket i ispričao mi šta se desilo. Izgleda da sam u odnosu na Valta Devlina ipak pogrešio. No, grešio ili ne, sada tačno znamo na čemu smo. — Počutao je nekoliko sekundi i nastavio gledajući Doka u oči. — U svakom slučaju, mister Holideje, čini mi se da smo svi u istom loncu. I sada se postavlja pitanje: šta mi možemo da preduzmemo?

Pod pojmom „mi” Holidej je shvatio da Sem Morgan podrazumeva sebe i svoja četiri sina, koji kao da su bili izvajani svi od iste gline, ista snažna, temeljna tela i krupne glave usađene na mišićave, široke vratove.

— Uđite unutra — rekao je Holidej — da porazgovaramo o tome.

Kad su zauzeli mesta za stolom, Holidej je izvadio svoju nerazdvojnu tabakeru i izvadio tanku cigaru obmotanu crvenom celuloidnom trakom. Miris duvana zagolicao je

nozdrve, i Dok je ponudio Morgana i njegovog sina. Stari Morgan je odbio i izvadio duvankesu, a njegov sin je samo odmahnuo glavom i rekao kratko „hvala”, snebivajući se očigledno da pred ocem zapali cigaru.

— Dakle, Same, čini mi se da je sasvim jasno da se Devlin namenio da nas sve makne s puta. Ne vidim da bi u ovom momentu hteo da se zaustavi. Ali kada će sledeći put stupiti u akciju, drugo je pitanje. U tom je njegova velika prednost. Može udariti kad god mu padne na pamet. Prema tome, mi moramo sve vreme biti na oprezi. Ne mislite li i vi tako?

Sem je klimnuo glavom. — Doslavoce, baš tako.

— Pretpostavljam da vaši dečaci znaju dobro da rukuju oružjem, Seme.

Sem je hteo da odgovori, ali ga je pretekao Ben, koji dotada nije ništa govorio.

— Svi dobro baratamo s oružjem, mister Holideje — rekao je ponosno. — Nismo baš najbolji strelci u pokrajini, ali svaki od nas može pogoditi srndaća na pet stotina jardi.

Holidej mu se osmehnuo. — Možeš me zvati jednostavno Dok, to je jednostavnije. Važi?

Mladalačko lice Bena Morgana razvedrilo se u osmeh. Bilo mu je mило što ga Holidej prihvata kao sebi ravnog. — Naravno da važi, mister Holi... ovaj, Dok.

Pripalivši cigaru, Dok je rekao. — Evo šta biste vi mogli da učinite: da budete budni i da čuvate

stražu dvadeset četiri sata dnevno. Znači, bez prestanka. I što je isto toliko važno, a možda još i važnije, držite oružje napunjeno i pri ruci. I nemojte...

— Verujte mi — prekinuo ga je Sam — držimo puške pune i pri ruci od kako smo juče čuli vest.

— I nemojte nigde jahati sami — dodao je Holidej. — U ovim uslovima, to bi bilo vrlo neuputno.

— Moji dečaci i ja gledamo na stvar isto kao i vi, mister Holideje. — Sem je pročistio grlo. — Prošle noći smo razgovarali, ja i moji dečaci. — Zastao je i glavom pokazao prema Benu. — Dogovorili smo se da odsada Ben stalno bude kod vas... Hoću da kažem, za izvesno vreme.

— Ali... — zaustio je Holidej.

— Neću da čujem nikakvo, ali, čoveče. Mi moramo da se branimo, a ja kao stari vojnik znam da je najbolje braniti se na prvom odbrambenom položaju. Po mojoj proceni, taj prvi odbrambeni položaj ste vi, jer će vas najverovatnije prvog napasti. Vi treba da se čuvate više nego ostali, to je izvesno. A sasvim je sigurno da ne možete biti budni dvadeset četiri časa dnevno.

Holidej je morao da prizna da Morgan govori razumno, ali se us-tezao da prihvati njegovu ponudu. Protivilo se njegovoj prirodi da traži pomoć od drugoga, i uvek je svoje račune raščišćavao sam. Nije to značilo da potcenjuje ljude oko sebe, ali je u principu bio protiv toga da neko brine njegovu brigu.

Došao je u Daton Pas sam po svojoj želji i posledice svog postupka trebalo je da snosi sam. No, morao je da prizna logiku Morganovog razmišljanja i nalazeći da su njegove ponude više nego prijateljske, osmehnuo se.

— Prihvatam — rekao je.

Sem se osmehnuo zadovoljno. — Dobro, to je onda rešeno. Ben može odmah da se smesti. — Sem je pogledao En koja je baš stavljala pred njega šoljicu sa kafom. — Ako to vama odgovara, madam, hteo sam da kažem?

— Naravno da mi odgovara, Sem — rekla je En toplo. — Verujte mi da će mi Benovo prisustvo skinuti mnogo brige s glave. Dok je celu prošlu noć proveo šetajući po kući i dvorištu. Ne bi mogao dugo da izdrži taj napor. Za kratko vreme, naš položaj bi postao neizdržljiv. Mnogo vam hvala.

— Igra postaje sve uzbudljivija — rekao je Holidej mirno. — Treba sačuvati prisustvo duha.

•

Prošla su dva dana.

Holidej je većinu vremena provodio na ranču i u blizini ranča, i samo jedanput se udaljio, malo dalje u preriju. Najviše se bavio ukroćivanjem uhvaćenog mustanga. Znao je da je bolje da se nečim zabavi, nego da sedi i sluša prepričavanja šta će se desiti ili šta se može desiti.

Ono što se moglo pretpostaviti da će se desiti, rekao kada se stvarno i događa.

Za osmatračnicu je izabrao jedno golo brdašće udaljeno od kuće nekih dve stotine metara. Sa vrha brežuljka pružao se jasan pogled na sve strane, i pri jasnem vremenu, čovek je mogao videti zeca na daljini većoj od jednog kilometra. U toku dana, počev od jutra pa sve do kasne večeri na tom mestu nalazili su se ili Holidej ili Ben. Holidej je otkrio da je Ben uprkos svojoj mladosti čovek izuzetno tihe i pitome prirode, i računao je da će, ako dođe do prave nevolje, biti dovoljno sposoban da se s njom uhvati u koštac. U njegove streljačke sposobnosti nije nimalo sumnjao. Pošto se njegov otac vratio svojoj kući, Ben Morgan je pokazao Holideju da izuzetno vešto zna da rukuje puškom. Na dve stotine metara pogadao je metu veličine košijeg jajeta.

U toku noći, čuvali su stražu nešto bliže kući, a stražarenje se sastojalo u bezglasnom bdenju u seneci ispod ogromnog granatog hrasta u blizini ograđenog prostora za konje. Smenjivali su se svaka dva časa, i Dok je morao da prizna da mladi Ben tu svojevrsnu torturu podnosi bolje od njega. Za Holideja nije bilo problem presedeti celu noć za zelenim kockarskim stolom, ali, seckanje sna na dva sata bilo je za njega mučenje.

Treće noći od početka samotnog stražarenja, baš za vreme Benove smene, iz pravca ograđenog prostora za konje iznenada se začuo topot kopita.

Skočivši na noge, a istovremeno

zapinjući obarač „vinčesterke”. Ben je pokušao da pogledom prodre kroz gustu tamu. Nekoliko trenutaka koji su mu se učinili dugi kao večnost, pribojavao se da su napadnuti. Ali, topot kopita se odjednom utišao i tišina koja je posle toga nastala činila se još potpunijom nego što je bila pre toga.

Jedan konj je uplašeno njisnuo, i taj njisak se završio visokim prodornim tonom. Ben je s olakšanjem odahnuo i lagano spustio zapet oroz „vinčesterke”. Taj dobro poznati zvuk rekao mu je sve. U blizini ograđenog prostora šunjala se neka zver, verovatno puma ili medved.

Nečija ruka ga je kao čelična klešta stisnula za podlakticu.

— Šta je to bilo, Bene? — zapitao je Holidej.

— Pretpostavljam da je neka zverka preplašila konje. Možda neka puma.

Holidej je klimnuo glavom. — Verovatno. Ima ih dosta i preko noći znaju da se prišunjavu skoro do same kuće. Ja ih često čujem a jednoga sam čak video i preko dana — jednog velikog mužjaka. Njegove tragove sam više puta nalazio. Kad se sve ovo završi, moraću da ga potražim i skinem ga sa dnevnog reda, jednom zauvek.

— Znaš šta, ja imam par dobrih lovačkih pasa. Nema te pume koju oni ne mogu oterati na drvo. U najmanju ruku, tako je bilo do sada. Bilo bi mi vrlo drago ako bih ti pružio pomoć u lovu.

Holideja je dirnula Benova pre-

dusretljivost. Osetio je iaklonost prema tom mladom čoveku spremnom da pruži pomoć čoveku koga je jedva poznao. — Biće mi vrlo drago ako budemo zajedno išli u taj lov. Bez dobrih pasa nije lako uloviti pumu. To su đavolski lukave i krvožedne životinje.

Iz pravca ograđenog prostora za konje nije se čuo više nikakav šum i Ben je rekao. — Misliš li da je sa konjima sve u redu?

— Nadam se da jeste. Sinoć sam ostavio mog mustanga slobodnog, umesto da sam ga sapeo kao obično. Sada mi je krivo što sam pogrešio. U svakom slučaju, na mene je red da peuzmem stražu. Podi u kuću i pokušaj da sklopiš oči.

Pošto se Ben udaljio, Holidej je odšetao do ograđenog prostora i oslušnuo. Do njegovog uha nije dopro nikakav šum i noć je krasila nepomućena tišina.

Pa lepo, pomislio je, ako se velika mačka još uvek nalazi u blizini, konji će je kopitama oterati...

Jutro je donelo svoje objašnjenje o noćasnjem događaju sa konjima. Iz nekog nepoznatog razloga, oni su provalili ogradu na južnoj strani pašnjaka i njihov trag jasno vidljiv u visoko plegloj travi ukazivao je da su se udaljili dalje prema jugu. Prateći pogledom trag sve do mesta gde se gubio u preriji, Holidej se namrgodio. Nije žalio zbog novčanog gubitka, ali su mu smetali neuspeh i uzaludno utrošen trud. Tamo na južnom kraju pustare uhvatio je konje i koliko je poznao nagon tih životinja da se

vraćaju mestu gde su nekada živeli, verovatno da su tamo i pobegli. Tamo je predeo bio nepristupačan sa dosta kamena i malo trave i nekoliko puta je čuo da su ga pustinski lovci i lutalice nazivali „Bedlend” što bi značilo nešto slično pustinji, ali pustinji u kojoj ima života. Na kraju te pustare, u blizini stepenastog kamenitog prolaza, napravio je klopku u koju je saterao tri divlja mustanga koji su se sada vraćali svom domu.

Još uvek gundajući na zlu sreću, okrenuo se i polako pošao kući. I bez tog događaja imao je već dosta vruće popare na kojoj je mogao opeći jezik.

Za vreme doručka ispričao je En i Benu šta se desilo. Što se tiče En, nije trebalo da joj mnogo objašnjava šta taj gubitak za njega znači, ona ga je dobro poznavala i znala je njegovu osobinu da svaki započeti posao dovede do kraja. Ne razmišljajući mnogo, obratila mu se rečima.

— Zašto ne pođeš za njima da ih ponovo uhvatiš? — predložila mu je. — Ne moraš da brineš za mene sada kad je Ben tu.

— Ne znam — rekao je Holidej i zamišljeno odmahnuo glavom.

— Hoćeš da kažeš da ćeš ipak brinuti zbog mene ako se odlučiš i pođeš da uhvatiš konje.

— Baš iako En. Brinuo bih se zbog tebe. Vidiš, da ih sve ponovo pohvatam treba mi dosta vremena. U svakom slučaju... — Zastao je u pola rečenice i namrgodio se. Bekstvo dva upola ukroćena mu-

stanga bio je priličan gubitak, ali neznatan u poređenju sa gubitkom njegovog omiljenog ždrepcu koji ga je jako pogađao. Taj konj bio je skoro ukroćen, pripremljen za jahanje.

— Koliko vremena računaš da će ti biti potrebno da ih pohvataš? — zapitao je Ben preko zalogaja.

Holidej se zamislio pre nego što je odgovorio. — Teško je reći Bene. Zavisi od toga koliko brzo su se kretali. Ona vražja puma ih je dobro poplašila. Pretpostavljam da su izvesno vreme jurili i da su posle toga usporili i nastavili lodom. — Odmahnuo je glavom. — Ali, kao što rekoh malopre, teško je tačno reći.

Holidej je začutao i zamislio se. Bio je uveren da su se konji instinktivno uputili u pustaru i to baš prema prolazu i klopci. Mogao je preživeti druga dva i dići ruke od njih, a uhvatiti samo trećeg, onog glavnog. Ako bi se sve odvijalo bez greške, mogao se verovatno vratiti još do podne ili odmah poslepodne. Preko ivice na usne naslonjene šolje s kafom, pogledao je En i rekao.

— Jesi li sigurna da bi sve bilo u redu ako odem?

— Naravno da sam sigurna. Ako bi se neko pojavio Ben će biti tu da ih sredi.

Ben je pocrveneo i okrenuo glavu. Na neki način on je već bio zaljubljen u En.

Holidej je odmaknuo stolicu od stola i ustao. — U redu. Odjahaću do prolaza. Ako ih dotle ne sti-

gnem, vratiću se. Očekujte me oko podne. — Onda se okrenuo Benu. — Otvori četvore oči, Bene. Budi gore na brežuljku i obrati pažnju na onaj šumarak pamukovog drveta. To je najlakši prilaz za eventualne napadače.

I Ben je ustao od stola. — Ne brini ništa. Iz ovih stopa idem tamo. Garantujem ti da mi niko neće prići neprimеćen.

Deset minuta kasnije, sedeći uspravno u sedlu, Dok Holidej je naterao svog snažnog vranca u trk prema jugu.

Snažni vrani pastuv prosto je gutaio kilometre kopitama. Pa ipak, nigde nije video tri odbegla mustanga. Dole god mu je oko dopiralo, njihala se samo trava prošarana mestimično kamenitim proplancima. Nešto kasnije, pri prelasku jedne rečice na peščanom sprudu primetio je sveže tragove. Poticali su od tri konja i Dok je zaključio da to moraju biti njegovi begunci. Neposredno ispred peščanog spruda na udaljenosti otprilike oko tri do četiri kilometra, nalazio se stepenasti prolaz. Naterujući vranca u vodu duboku do trbuha, Holidej je znao da je od početka bio u pravu. Odbegli konji su se uputili ka svojoj postojbini i nisu gubili vreme da stignu tamo.

Još jednom je poterao konja u galop. Ako ih ne bude stigao pre nego što prođu kroz prolaz u pustaru, on će, kao što je obećao En, dići ruke od hvatanja i vratiće se kući.

Ubrzo zatim zategao je vodice i

zaustavio se na jednom travnom brežuljku. Pred njim se, iza širokog pojasa trave koja se talasala pod lakim jutarnjim povetarcem, nalazio planinski prolaz široko razjapljen kao otvorena usta.

Pročešljao je pogledom blistavo obasjanu preriju drhtavu od toplote izmaglice. Ničeg na vidiku. Uzdahnuo je duboko, morao je priznati da je pobeđen.

Onda je primetio da iz jednog gustog žbunjaka pamukovog šipražja odjednom istrčava srndać široko razgranatih rogova, i odmah iza njega kaskala su tri konja sa njegovim kroćenim ždrepcem na čelu.

Holidej je duboko uzdahnio vazduh i poterao svog konja u trk.

Osetivši instinktivno da je gonjen, ždrebac je opružio vrat i pojurio punom brzinom, izdvajajući se od druga dva konja topovskim startom i sve žešćim ubrzanjem.

Holidej je razočarano zastenjao. — Shvatio je da će pre njega stići do prolaza i da nema svrhe dalje juriti za njima. Posmatrao je zahuktale životinje kako se udaljavaju, i na kraju zamiču iza stepenasto naslaganih stena. Izustivši poluglasnu kletvu, zaustavio je konja i sjahao. Pogladio je vranca po oznojenom vratu, nije bila njegova krivica što su mu umakli. Od početka su imali suviše veliku prednost.

U tom trenutku, odjeknuo je prasak hica i vranac je naćulio uši. Holidejeva ruka je zastala kao ukočena na konjskom vratu.

Jedan za drugim, skoro sustižući

se, odjeknula su još dva pucnja. Zatim je nastala kratka pauza, a onda je odjeknuo još jedan pucanj. Pucnji pušaka, pomislio je Dok. I što je najvažnije, nisu dopirali iz daljine, bio je siguran u to. Ni u kom slučaju sa daljine veće od pola milje uz dolinu koja se sužavala u vidu levka.

Pucnji su suviše pobudili njegovu radoznalost da bi zagonetku mogao ostaviti nerazjašnjenu. Uzjahavši konja, Holidej je izvukao pušku i poterao konja u pravcu odakle su se čuli pucnji.

• IX

Beskrajnom umešnošću u veštini šunjanja koja je svedočila o njegovom velikom strpljenju, Indijanac se santimetar po santimetar prikradao gomili nanetih grana i stabala. Nozdrve su mu se požudno širile, jer je iz neposredne blizine do njega dopirao slabašak sladunjavi vonj znoja bledolikog čoveka. U jednom momentu, priljubio se uz tle i digao desnu ruku, dajući njom neki signal. Tri jedan za drugim brzo ispaljena taneta prosvirala su kroz granje i zarila se u tvrdo deblo koje je štitilo omraženog bledolikog.

Linkoln Kol nije ništa govorio, ali se po micanju njegovih usana videlo da niže kletvu za kletvom. Biti prikovan ovako za zemlju kao što je on bio, nemoćan da n. bilo koji način odgovori na napad, bilo je za njega novo i gorko iskustvo. Još uvek je ležao na zemlji zgrčen

iza oborenog debla, sa zapetim šestometkom u ruci. U tom momentu, nije mu padalo ni na kraj pameti da dignu glavu. Pod kišom metaka to je poslednje što bi učinio.

A onda, kao instinktom divlje životinje, osetio je na neki način da je neprijatelj u blizini. Nije čuo nikakav šum niti je osetio izdajnički vonj znojavog tela i bizonskog loja karakterističan za Indijance. Jednostavno, znao je da je opasnost blizu.

Na udaljenosti ne većoj od pet koraka od gomile granja i drveća, indijanski ratnik se oprezno digao na jedno koleno. Crne oči gorele su na njegovom širokom licu boje mahagonija, a snažne vilice stiskale su vučji iskežene zube. Indijanac se sada nalazio neposredno iza belog čoveka na poziciji odakle je najmanje mogao očekivati da mu zapreti opasnost.

Napadač se upola uspravio i stojeći pogrbljen, nečujno zapeo obarač puške.

Nervi Linkolna Kola napeti kao strune zaurlali su na uzbunu. Revolveraš je odjednom znao da mora nešto da učini. Ostati tu na istom mestu bez pokreta, značilo je umreti. Opustio se u ograničenom prostoru gde se nalazio, i stisnuo kolena, spremajući se na skok. Sada! Pomislio je. U tom trenutku više je naslutio nego što je video Indijanca koji je stajao na nekoliko metara iza njega, i crni otvor pušćane cevi razjapljene prema njemu. Tog trenutka znao je da ga od smrti deli samo delić sekunde.

Bez obzira na bezizlaznost situacije, on se očajnički izvio i potegao revolver prema napadaču. Ali, pre nego što se cev revolvera izravnala s Indijančevim prsima, odjeknuo je pucanj, i Indijanac se zgrčio od udara usijanog taneta koje ga je pogodilo.

Indijančev samrtni krik odjeknuo je jezivo kao avetinjski vrisak u noći, i on se glavačke srušio u isprepletano granje licem okrenut zemlji. Puška je iskliznula iz njegovih beživotnih prstiju. Ali, taj njegov krik Linkolnu Kolu se učinio kao najlepša muzika. Odlučan osmeh zamenio je grč napetosti na njegovom licu čim je dohvatio pušku koja je Indijancu ispala iz ruke. Neko mu je izgleda pomogao. Metak koji je pogodio Indijanca nije mogao da zaluta ni od kud. Imao je dakle saveznika. Sreća mu se i ovoga puta osmehnula.

Na uzvišici iznad kola, Holidej je metodičnim pokretom ubacio metak u cev „vinčesterke”. Video je da se Indijanac glavačke srušio u granje i čuo njegov prodoran samrtnički krik.

Indijanac u crvenoj košulji pustio je grleni uzvik koji je trebalo da izrazi mešavinu iznenađenja i zbunjenosti. Nije očekivao da će smrtonosni hitac pogoditi njegovog suplemenika između plećaka, i u magnovenju se okrenuo u pravcu odakle je kuršum doleteo, ugledao belog čoveka sa naperenom puškom i očajnički digao pušku u nameri da ga preduhitri.

Baš u tom momentu, Holidej je

opalo, i Indijanac u crvenoj koži — lji se srušio na leđa, kao pogođen gromom. Posle pogotka, ponovo je ubacio metak u cev, ali nije nastavio da gađa. Čuo je grlene povike iz jednog žbunjaka i zatim je ugledao četvoricu preostalih Indijanaca kako skaču iz svojih skrovišta i kao brzonogi jeleni beže sa mesta događaja.

Holidej ih je za tren oka sve obuhvatio pogledom, a zatim osmotrio pravac kojim su bežali i zapazio jednog ratnika, tek nešto starijeg od deteta, koji je držao konje. Nije pucao na njih dok su bežali, ali kada su stigli do konja i pojahali, nije mogao da odoli želji da ceo magacin isprazni iznad njihovih glava i između konjskih nogu. Nije želeo da ih povredi, ali je hteo da im da dobru lekciju. Izgledalo je da mu je namera uspela, jer su napadači mah-nito podboli konje petama i odjurili kao sumanut.

Jurili su tako bezglavo da ih ni sam davo iz pakla ne bi mogao stići.

Holidej se uspravio, napunio magacin „vinčesterke” novim mecima, a zatim se laganim korakom vratio svom konju koji je sapet pasao stotinak metara dalje od mesta događaja.

Uzjahavši u sedlo jednim skokom, još uvek držeći pušku u ruci, poterao je konja ka koritu rečice da vidi koga je spasao.

Visok, snažno građen čovek čekao je pored gomile isprepletenih grana i drveća, i rukom čistio prašinu sa crnog „stetsona” sa širokom mašnom srebrnaste boje. Na licu mu se

jasno ogledao izraz olakšanja. — Mnogo ste me zadužili — rekao je smešeći se. — Ne sećam se da sam ikada bio u goroj situaciji. Da nije bilo vas, moj skalp bi sada visio o pojasu onog Indijanca.

Holidej je sjahao. — Nema potrebe da mi zahvaljujete. — Pokazao je pokretom glave na Indijanca koji je ležao opružen pored nanosa grana. — Jesu li imali neki naročiti razlog što su hteli da vas ubiju?

Linkoln Kol je energično odrečno zavrteo glavom i osmeh mu je nestao sa lica.

— Ni govora! — Nisam im ništa učinio niti sam ih ikada video. Mislim da su jednostavno nabijeni mržnjom i netrpeljivošću. — Slegnuo je ramenima. — Mislim da je svaki usamljeni beli čovek njihov potencijalni plen. Pustara je siromašna i dobro im dodu konji, oružje pa čak i odela onih na koje naiđu. — Začutao je, nasmešio se Holideju i pružio mu snažnu, mrko opaljenu ruku po kojoj se videlo da se taj čovek ne zamara kaubojskim poslovima. — Ali, ovoga puta, nije im uspelo da se dočepaju onoga što žele i to, kao što sam već ranije rekao, zahvaljujući vama. Mnogo vam hvala.

Holidej je prihvatio pruženu ruku. — Zovem se Linkoln Kol — rekao je revolveraš. — Ako vam nekada bude trebala neka usluga znajte da možete da mi se obratite.

Holideju je to ime bilo dobro poznato kao i reputacija koja ga je pratila. Revolveraš koji iznajmljuje svoj revolver. Čovek na koga se

moglo računati i u koga se moglo pouzdati. Ali, šta je on radio ovde tako blizu Daton Pasa?

— Ja sam Džon Holidej. Više me znaju pod imenom Dok — rekao je.

Ime Doka Holideja izazvalo je laku promenu na Kolovom licu. Revolveraš je iznenađeno žmirnuo.

— Čuo sam za vas, Holideje, ali, ne poslednjih meseci. Dosta ste se udaljili od vaših uobičajenih relacija kretanja. Imao sam utisak da je jugozapad vaš omiljeni teren. Naravno i Misisipi.

— Nekada je bilo tako... ali, navike i želje se menjaju — rekao je Holidej. Trenutno se bavim gajenjem stoke na jednom ranču severno odavde.

— Daleko?

Holidej je odmahnuo glavom. — Ne mnogo daleko. Samo nekoliko časova jahanja odavde.

— To mi izgleda vrlo skromno za Doka Holideja o kome sam slušao.

— Možda .. do pre izvesnog vremena. A može biti da će kroz kratko vreme opet tako izgledati — rekao je Holidej mrgodno i pustio da se na tome završi.

Holidej se još jednom zamislio šta je profesionalni revolveraš Linkoln Kol tražio u ovom kraju. Niko nije dolazio u pokrajinu Daton Pas iz pukog zadovoljstva da se šeta Divljim zapadom. Nije voleo da bude ljubopitljiv. Takvo ponašanje nije bilo u njegovoj prirodi. U svakom slučaju, svaki čovek je mogao da radi šta hoće i niko nije imao pravo da se meša u tuđe poslove.

Pa ipak, osećaj neizvesnosti pros-

to ga je nagnao da izgovori pitanje.

— Jeste li ovde u vezi nekog posla?

Na te reči Linkoln Kol se trgao. Razmišljao je o onome što mu je Holidej maločas rekao da nedaleko odatle gaji stoku na nekom ranču. Bez sumnje, govorio je sebi, da bi mu Devlin pomenuo Doka Holideja ako bi Holidej bio jedan od tih rančera koje je želeo da ukloni s puta? Osetio je olakšanje. Naravno da bi ga pomenuo, jer tu činjenicu niko ne bi mogao da smatra beznačajnom. No, bez obzira na to, dok je govorio, posmatrao je njegovo reagovanje.

— Da, čini mi se da imam nekog posla. Neki čovek po imenu Devlin zvao me je i nagovestio da ima nešto za mene. Poznajete li ga?

Holidej je osetio napetost kao da mu je telo sastavljeno od kaljenih opruga. — Možda je trebalo da pustim Indijance da vas srede — rekao je grubim glasom. — Uštedeo bih sebi mnogo neprilika. Nije uvek dobro pomoći čoveku u nevolji.

— Vi ste, dakle, jedan od rančera koji Devlinu zadaju glavobolju, je li tako?

— Šta kažete? — Holidej ga je pogledao jedva prikrivajući zaprepašćenje. — Mi njemu da zadajemo glavobolju. Pa čoveče, stvar je sasvim obrnuta. On je taj koji zadaje glavobolju svakome u ovom kraju.

Linkoln Kol je nezainteresovano slegnuo ramenima, ali, dok je posmatrao Holideja očima skrivenim upola sklopljenim kapcima, u njegovom pogledu nije bilo nezaintere-

sovanosti. — Zavis₁ sa koje strane ograde posmatrate stvar, kako mi se čini — rekao je posle kratkog ćutanja. — Zar nije tako?

— Mislim da je tako — rekao je Holidej mirnim glasom. Ponovo je bio u stanju da se kontroliše. — A sa koje strane ograde se vi nalazite, mister Kole.

Dva čoveka gledali su jedan drugoga u oči ispitivačkim, prodornim pogledima.

Dok Holidej je stajao ruke lako oslonjene na kuk, sa desnim ramenom malo izbačenim napred. Linkoln Kol se nalazio blizu prema njemu, sasvim malo povijen napred napet kao zmija zvečarka spreman za skok.

Delilo ih je manje od šest koraka. Oko njih i između njih lebdela je atmosfera napetosti, kao da će istog trenutka izbiti oluja praćena munjama i gromovima.

A onda je Linkoln Kol odmahnuo glavom i nasmešio se široko šireći ruke. Činilo se da ga je napustila želja za svađom, ili se možda samo pretvarao da bi zavarao protivnika. — Izvinite Holideje. Zaista mi je vrlo žao što sam se ovako poneo. — Zanjihao je pokajnički glavom. — Spasli ste mi život, a ja tu nešto... — zastao je u pola rečenice kao da su ga reči izdale.

Nekoliko dugih sekundi Holidej ga je posmatrao pažljivo. Još uvek je bio spreman da potegne, prsti desne ruke su mu pulsirali kao nabijeni elektricitetom. Nije verovao Kolu. Nekada u početku karijere avanturiste, možda bi ga Kolov iz-

raz lica zavarao, ali od tada je video mnogo ljudi koji su takvom taktikom uspevali da protivnika zbune. Ali, Kolov pošten razoružavajući pogled dopro mu je do srca. Zaključio je da Kol nije nitkov.

Opasan momenat napetosti bio je prošao.

— Pomenuli ste maločas nešto o nekoj usluzi — rekao je Holidej.

Linkoln Kol je klimnuo glavom.

— Pa dobro, ima nešto što možete da učinite za mene — nastavio je Holidej. — ... mada ne bih želeo da me pogrešno razumete... Odustanite od toga što ste naumili. Zaboravite Devlinovu ponudu da radite za njega. Ne pretim vam, i ne treba ni ovo pogrešno da razumete, ali, ako se ne povučete, sto posto je sigurno da ćemo se ponovo sresti i tada više neće biti mogućnosti za izmicanje. Moraće da dođe do obračuna. Iskreno kažem da to ne želim.

Linkoln Kol ga je pogledao otvorenih očiju. Na licu mu se ogledala senka kolebanja, ali je to trajalo samo delić sekunde.

— Ne mogu Holideje. Ne mogu da odustanem.

— Zašto do đavola ne možete?

— Dao sam reč.

— Devlinu?

— Tako je.

— I vi nikako nećete da povučete reč bez obzira na sve opravdane razloge?

Linkoln Kol se počeo kolebati i Holidej je nastavio pokazujući pokretom glave na mrtvog Indijanca.

— Čak ni zbog ovoga? Da nije bilo mene on bi vas ubio.

Na tvrdom, oštro ocrtanom licu Linkolna Kola pojavio se čudan, zagonetan izraz. — Ne, Holideje — rekao je s naporom i pri tome duboko uzdahnuo. — Čak ni zbog toga. Mislim da čovek i postoji zbog toga da bi se držao nekih načela i onog momenta kad prestane da ih se drži, on je isto što i mrtav. Bar ja tako mislim.

Dok Holidej je razočarano uzdahnuo. Razumeo je Kola. I sam je na neki način tako mislio i osećao. Za njega je, kao i za Kola, pitanje časti dolazilo ispred svega drugog. Kol mu je, naravno, bio zahvalan što mu je spasao život, ali nije tražio tu uslugu. A data reč je bila nešto drugo. Svaki logičan čovek je morao praviti razliku između te dve stvari. Kad čovek da reč, treba i da je održi. Inače, nije čovek dostojan poštovanja. Na njegovom mestu i Dok bi isto tako postupio.

Pogledao je Kola otvoreno, pravo u oči. — Neka tako bude.

Linkoln Kol je klimnuo glavom. — Neka tako bude.

Holidej se okrenuo i pojahao konja. Između njih dvojice nije imalo više šta da se kaže. Vođicama je okrenuo glavu svog konja i bez reči odjahao.

Sa širokim snažnim šakama oslobođenim na bedra, Linkoln Kol je posmatrao Holideja kako odlazi. Uzdahnuo je duboko i na uglovima usana urezala mu se bora gorčine. Čovek je onakav kakav je, i nije

mogao postupiti drugačije. Ali, ponekad je sebe mrzeo zbog toga.

Kol je ostao u istom položaju sve dok Holidej nije nestao van domašaja očiju, a onda je osedlao svoga konja.

Još uvek je imao vremena da do noći stigne u Daton Pas.

X

Valt Devlin je bio duboko impresioniran pojavom i ozbiljnim poslovnim profesionalnim stavom svoga glavnog revolveraša. Linkoln Kol je po njegovom mišljenju, nosio u sebi snažan autoritet koji je izbijao iz celokupne njegove ličnosti i u svemu je bio prvoklasan izbor. U poređenju s njim, Del Reton je bio obična bezvredna ništarija.

Pri prvom susretu osetio je da će se dobro slagati.

Stojeći raširenih nogu pred ogromnim kamenim kaminom, Devlin je počeo razgovor. U sobi sem njih dvojice nije bilo nikoga. Bez obzira što je plaćao svoje revolveraše, stočarski kralj nije voleo da oni čuju sve što on kaže. Njihovo prisustvo smetalo mu je da bude otvoren. U četiri oka, mnogo lakše i jednostavnije se moglo reći ono što se hoće.

— Kad Holidej bude uklonjen s puta, ne verujem da ćeš imati mnogo muke.

— A ko je na redu posle njega? — zapitao je Kol paleći cigaretu.

— Pa, ima neki naseljenik po imenu Sem Morgan koji bi mogao pružiti neki otpor. — Devlin se nasmejao promuklo.

— Kakav je taj?

— U svakom slučaju nije revolveraš.

— Nisam mislio to — rekao je Kol. — Bilo kako da je brz u potezanju revolvera znaću da izađem na kraj s njim. Mislio sam na odlučnost, čvrstinu. Neki naseljenici često znaju da se bore kao mahniti. Imaju mnogo da izgube. A dopustite da vam kažem... iz svog iskustva, u ovakvim stvarima najvažnije je da se posao završi brzo i efikasno. Sa ljudima odlučnim i rešenim na sve to obično nije moguće. Digne se buka... umešaju se novine, javnost, oglasni, a ponekad i federalni šerif. Shvatate?

— Shvatam, ali Morgan i njegovi sinovi... — Devlin je zastao u pola rečenice i nestropljivo odmahnuo rukom. — Zaboravimo zasada na njega i njegove sinove koji ne znaju ništa drugo sem da čiste obore za svinje. U ovom trenutku, Holidej je taj koga treba da uklonimo s puta. I to treba da učinimo što skorije. — Devlinov glas je postao nervozno piskav, a lice mu je obojilo crvenilo. — Ubij Doka Holideja i garantujem ti da je stvar skoro svedena.

Preko ivice čašice za viski, Linkoln Kol je studirao svog novog poslodavca. Zapazio je fanatičan skoro sulud izraz lica koji se s vremena na vreme pojavljivao na Devlinovom licu. To mu se nije dopadalo, bilo je teško predvideti kojim putem bi takav čovek iznenada mogao skrenuti, a Kol je u svemu, pa i u obavljanju svog surovog i su-

mornog posla, voleo metodičnu hladnokrvnost.

Do tada nije bio rekao svom poslodavcu o susretu sa Holidejem, niti je video neku potrebu da mu o tome govori. Što se njega tiče ono što se desilo u jaruzi pored reke nije imalo nikakvog uticaja na njegov odnos prema Devlinu i nije imalo smisla nepotrebno pobuđivati njegovu sumnju.

— Koliko je to što skorije? — Zapitao je Kol otresajući pepeo sa cigarete.

Devlin nije odgovorio odmah. A onda, kao da je došao do pravog zaključka. — Pre nego što on sa svoje strane nešto preduzme. Odmahnuo je nervozno rukama. — Poslao sam ljude da iz daljine motre na ranč. Ali, kad je u pitanju čovek kao što je Dok Holidej... čini mi se da se nikada ne zna šta on može učiniti.

— To ste u pravu — rekao je Kol zamišljeno.

Devlin je žmirnuo očima. Po načinu kako je Kol govorio, izgledalo je kao da poznaje Doka Holideja. No, odmah je odbacio tu pomisao. Ako bi to bilo tačno, Kol bi mu to bez sumnje rekao.

— Poznaješ li Doka Holideja? — zapitao je ipak.

Kol je odrečno odmahnuo glavom. — Ne. A mislim da ni on mene u stvari ne poznaje.

Bio je to čudan odgovor i da je u pitanju bio neko drugi a ne Linkoln Kol, Devlin bi verovatno tražio bliže objašnjenje njegovog odgovora, ali, Linkoln Kol je bio

čovjek koji se razlikovao od drugih, čovek koga se trebalo pribojavati.

Devlin je ponovo napunio prazne čaše. — Ima još jedna sitnica.

— Kakva sitnica? — zapitao je Kol znajući da se iza te reči obično krije nešto ni malo sitno.

— Sa Holidejem je i jedna žena. Zapravo, on je s njom, na njenom ranču.

— Zar je oženjen?

— Ne bih mogao to da tvrdim. U svakom slučaju, tako se ovde misli.

— Hm... — Kol se namrgodio. — U tom slučaju, treba ukloniti i nju, a ja se ne slažem s ubijanjem žena.

— Ni ja — složio se Devlin.

— To je dobro. — Linkoln Kol se zagledao u čašicu sa viskijem i lice mu se naoblačilo pri pomisli na Doka Holideja. Da čovek sa kojim se mora obračunati nije bio Holidej posao koji mu je predstojao, prihvatio bi kao lak, rutinski događaj u kome je čak mogao da uživa. Ali, Doku Holideju je nešto dugovao. Onda je rezignirano slegnuo ramenima. Ne sme dozvoliti sebi da bude zahvalan nekome ko će uskoro činiti sve što može da ga ubije. To je bila neoprostiva nesmotrenost koja je čoveka mogla stati glave.

— Nešto te muči? — upitao je Devlin iznenada.

Linkoln Kol se osmehnuo i odmahnuo glavom. — Ništa što bi moglo da ima uticaja na moje obaveze prema vama.

— Dobro. Onda, razumeli smo se. Želim da se ta stvar svrši što je moguće pre.

Linkoln Kol je ustao i prišao Devlinu. — Obaviću to vrlo brzo. Brže nego što mislite.

— Kada?

— Bićemo na licu mesta spremni za napad u prvi osvit zore.

Devlin je lupnuo pesnicom o sto. — Odlično! To je vreme kada će najmanje očekivati napad.

— Ne... tu se varate. Holidej će nam se nadati u bilo koje doba.

— Otkud znaš?

— Nas dvojica imamo dosta sličnih osobina.

— Zašto onda u osvit zore?

— Da bismo imali zaštitu mraka razume se — odgovorio je Kol kao da govori malom detetu.

Devlina je oblilo rumenilo, ali nije rekao ništa. Pitanje je u svakom slučaju bilo glupo.

— Da li neko radi za njega? — zapitao je Kol.

— Do pre nekoliko dana nije imao nikoga, i ne vidim mogućnost da je od tada nekoga angažovao. — Devlin je odrečno odmahnuo glavom. — Ne, na ranču je samo Holidej. Imaćeš protiv sebe samo njega i nikog više.

— Onda će biti znatno lakše. Koliko je daleko odavde taj njegov ranč?

— Oko deset milja, može biti nešto manje.

Kol se zamislio i čelo mu se nabralo. — Deset milja. Dobro, krenućemo rano ujutru.

Valt Devlin je pogledao Kola, i njegov stav se odjednom opet izmenio. Mržnja i surovost zgrčili su mu lice. — Želim da Holidejev ranč

bude spaljen do temelja, Kole. Želim da mi se skine s vrata. Jesi li me razumeo?

Oči Linkolna Kola dobile su sjaj hladnog, britkog čelika. — Kad ja za nekoga nešto radim, onda to radim kako valja. Ne brinite Devline. Kad sutra ujutru posao bude završen, Dok Holidej vam više neće biti problem. Dajem vam reč. A ako ste se o meni raspitivali, onda ste svakako doznali da ja držim reč.

*

U rane jutarnje časove pre prvog osvita zore, sjajna mesečina obasjavala je predeo sablasnom, fosforescentnom svetlošću, njena srebrnasta belina davala je drveću, tamo-amo razbacanim stenama i govedima koja su preživavajući počivala, neki neobičan, iskrivljen, nesimetričan oblik, a petorici jahača koji su kroz prerijske pašnjake kasom terali konje prema ranču En Sinkler i Doka Holideja, davala je neki jeziv, avetinjski izgled.

Kada su petorica jahača zaustavili svoje zaduvane konje pored jedne skupine boreva, na istoku je nebo počelo da rumeni ružičastim odsjajem.

Linkoln Kol je priterao svoga konja do kljusetu Rebelu Hejsa. Kolu se taj Devlinov plaćenik nije dopadao, ali pošto on nije birao ljude koje je stočarski baron uzeo, morao je prihvatiti ono što mu se nudi. Baš zbog toga ovaj mu se posao sviđao sve manje i već je priželjkivao da ga što pre završi i ode. U svakom slučaju, ovo mu je bilo iskustvo.

Ubuduće će raditi sam, ili će poslodavcu postaviti uslov da sam bira ljude sa kojima sarađuje. Ova banda sitnih lupeža bila mu je skoro odvratna, i u dubini duše je žalio što nije na Holidejevoj strani.

— Koliko je daleko odavde, Hejse? — zapitao je.

— Nije mnogo daleko, mister Kole. Mislim da ima najviše pola milje. — Rebel Hejs je bio grub, surov i nevaspitan čovek i u njegovom životu malo ljudi je oslovio sa mister.

Zamišljenog izraza očiju, Linkoln Kol je protrljao bradu. — Dobro. Onda ćemo odavde nastaviti pešice. — Sjahao je i obratio se svojim pratiocima. — Oni koje nose mamuze neka ih skinu, jer njihovo zveckanje može da probudi i mrtvaca. Ako neko oseća potrebu da nešto kaže ili da se nakašlje, neka to uradi ovde. Dok Holidej je samo čovek, ali vrlo mudar i opasan čovek. Mislim da ne treba da vam pominjem šta se desilo Delu Retonu.

Bio je sasvim u pravu. Nijednom od pratilaca nije trebalo ukazivati na tu činjenicu.

Onda su se, sa Rebelom Hejsom na čelu, uputili u pravcu ranča En Sinkler.

Na istoku je ružičasta boja sada bila intenzivnija, i tama noći počela je da ustupa mesto sivilu praskozorja. Uskoro će doći jutro i vidljivost će se povećati.

Posle deset ili petnaest minuta hoda, Rebel Hejs se zaustavio i čučnuo, oslanjajući se svom težinom na prste na nogama. Ostali su pošli

njegovim primerom. Pravo pred njima, na udaljenosti nekih stotinu i pedeset metara, nazirali su se crni nejasni obrisi kuće i nekoliko drugih objekata na ranču. Cilj njihovog pohoda nalazio se pred njima.

— Bilo bi dobro da malo osmotriš po okolini, Hejse. — Šapnuo je Linkoln Kol. — Devlin smatra da je Dok Holidej sam, i možda stvarno i jeste, ali, nikad se ne zna. Nemam nameru da upadamo u neke glupe nepromišljene rizike. Zato idi i osmotri.

Hejs je klimnuo glavom i dodao pušku Rejsu Džefersonu. Rebel Hejs je neko vreme bežeći pred zakonom zbog šverca oružjem, živeo među Indijancima baš kao i Dok Holidej, samo iz drugih razloga. Tada je mnogo naučio o prikradanju i nečujnoj upotrebi noža, što mu je u njegovoj zločinačkoj karijeri dosta koristilo. Dok je vadio nož i prstom mahinalno opipavao oštricu, na njegovom licu tamnom od noći i prljavštine, blesnuli su zubi. S očima ostrim kao u mačke, mogao je dobro da vidi noću i tamo gde bi neko drugi jedva nazirao nešto više od šlepeca.

Poguren da ne bi otkrivao siluetu prema nebu, kliznuo je nečujno u mrak.

*

Ben Morgan je protrljao oči. Posledice nedovoljnog spavanja jasno su se videle na njemu. Na licu mu se ogledao umor, a u očima crvenilo. Ustao je sa svog mesta pod širokim granama hrasta gde je sedeo više od

jednog časa, ispravio se u punoj dužini i glasno zevnuo. Kao većina mladih osoba i njemu je trebalo mnogo sna. Ono što je pre nekoliko dana počelo kao velika avantura, pretvorilo se u smrtno dosadnu rutinsku svakodnevicu. Nosio se misliju da zatraži od jednog od svoje braće da ga za nekoliko dana zameni, kako bi se naspavao i nadoknadio ono što je izgubio zbog noćnog bdenja.

Zevnuo je još jednom, što je bilo naglo presečeno pritiskom nečije tvrde šake na njegova usta. Trenutak kasnije, prostrelio ga je oštar, parajući bol u predelu ispod grudnog koša, kao da mu je u grudima nešto puklo. Oštrica Hejsovog noža pogodila je životno važan centar. Ben Morgan je uspeo samo da široko otvori oči.

Još uvek držeći šaku na Benovim ustima, Rebel Hejs je po drugi put zario nož u mladićevo telo. Učinio je jedan dodatan pokret rukom i iskrenuo oštricu. Sačekao je dok iz čoveka koga je držao nije iscurela poslednja kap života, a onda je promurlavši nešto što je izgledalo kao izraz zadovoljstva, spustio telo na zemlju i obrisao nož o košulju mrtvog čoveka. Stajao je nepomično izvesno vreme, osluškujući da li se nešto čuje. Sve je međutim bilo mirno. Posle otprilike pola minuta nastavio je obilazak ranča. Sem strazara koga je likvidirao, nije opazio više nikoga. Zadovoljan što je na straži bio samo jedan čovek, vratio se svojoj družini isto onako ne-

čujno kao što ih je napustio. Rekao je samo kratko.

— Holidej nije bio sam.

Kol ga je pogledao. Zverski izraz Hejsovih očiju rekao mu je sve. Mahinalno je pogledao nož čija je drška virila iz kožnih korica. Odvratno, pomislio je. Ali nije rekao ništa. Na kraju, svaki od njih je obavljao svoj deo posla.

•

Ležeći u krevetu En Sinkler se pripila uz Doka, ne puštajući ga da se odvoji od nje. Bilo joj je toplo i udobno, i želela je da se taj osećaj lagodnosti protegne u nedogled.

— Oh, Dok — prošaputala je. — Zašto nam je tako lepo uvek kad smo zajedno.

Holidej se osmehnuo. — Zato što je tako. Ako nisi zadovoljna mogli bismo možda da promenimo — rekao je ozbiljno, ali se u njegovom tonu nazirala nota šaljivosti.

— Ne, ne, naprotiv... — rekla je En, nedovoljno budna da shvati šalu. — ... Želela bih da ovo nikada ne prestane. — Posmatrala ga je dok se žurno oblačio, a kada je izašao iz njihove spavaće sobe, zagnjurila je glavu u jastuk kao da će joj on pružiti iluziju njegovog prisustva.

— Molim te svevišnji — rekla je prigušenim šapatom — daj da više ne bude ubijanja. Neka tome bude kraj i neka se moj dragi vrati i ostane zauvek moj.

Holidej međutim, nije čuo njenu molitvu. Kada je izašao iz kuće sa-

svim ga je rasanila oštra jutarnja svežina. Udahnuo je vazduh duboko nekoliko puta, i to mu je vratilo oštrinu misli i refleksa. Rano jutro nije baš bilo njegovo omiljeno doba dana, ako se ne računa jutro posle tegobno provedene noći u kockanju. Otišao je do granitnog hrastovog drveta, ogromnog i crnog naspram sve svetlijeg ružičastosivog neba.

Bena nije video na mestu na kome je obično stražario.

— Bene — dozvao ga je tiho — Jesi li tu?

Nije odgovorio niko.

Zvono za uzbunu jasno je zazvonilo u Holidejevoj svesti. Naslućujući opasnost, izvukao je revolver. U tom trenutku opazio je na zemlji tamnu siluetu ispruženog tela.

— Bene! — kleknuo je na koleno pored nenomičnog tela i ispružio ruku. Ali je hitro povukao nazad kao da se opekao, prsti ruke bili su mu vlažni i lepljivi od krvi.

Onda je začuo neki slab prigušen šum i instinktivno se priliubio leđima uz stablo hrasta. Liutnja i mržnja ispunili su mu dušu neodoljivom snagom vodopada koji se obrušava u dubok napor. Ubrzano pulsiranje tutnjao mu je u ušima.

Za ovo će neko platiti životom, pomislio je Holidej i čvršće stisnuo dršku svog „kolta“.

Šum je koliko je mogao da proceni, dolazio odnekuda iz pravca štale.

Slušao je pažljivo, ali nije čuo više ništa. Ništa neobično. Nastojao je da pogledom prodre kroz tamno

sivilo praskozorja. U sledećem trenutku primetio je neko jedva primetno kretanje. Uzdahnuo je duboko i skoro zaustavio dah u iščekivanju šta će se sledeće desiti.

Neki čovek... udaljen od nje-ga nekih pedesetak metara... najmanje pedesetak metara, što je bilo dosta daleko za ciljanje revolverom čak i pri dnevnoj svetlosti. Sa puškom bi bilo nešto drugo. Pa da, setio se... tu je Benova puška. Holidej se osvrnuo oko sebe, ali koliko je mogao da vidi oko svojih nogu nije video traženo oružje. Nije hteo da se makne sa svog mesta. Udaljiti se od drveta bila bi glupost, jer ovako leđima oslonjen na drvo nije mogao biti viđen sve dok se bolje ne razdani.

Lagano, pažljivo, santimetar po santimetar čučnuo je na zemlju.

Čekao je...

Uhoda se približavao. Oprezno, korak po korak, išao je pravo prema drvetu pored koga je čučao Dok.

Holidej je čvrše stegao dršku revolvera.

Rejs Džeferson je zastao s upola podignutom nogom. Nikada nije voleo da se šunja po mraku. To mu je ostalo još iz detinjstva kad se u igranju žmurke našao u mračnom podrumu iz koga nije znao da izađe. A sa Dokom Holidejem ispred sebe, šunjanje je bilo još gore. Na nešto manje od pedesetak metara ispred sebe, nazirao je veliko drvo. Sigurno je to bilo drvo kod koga je Rebel Hejs učutkao stražara... Mora da je to, jer drugo nije video. Lin-

coln Kol mu je rekao da čeka kod tog drveta.

Spustivši nogu na tle, Džeferson je oprezno pošao napred...

Dok Holidej je čekao sve dok uljez nije prišao na manje od dva-desetak metara. Nije mu se sviđalo da puca na čoveka koji ga ne vidi, ali izbora nije bilo. Taj čovek svakako nije bio sam i verovatno da su ostali vrebali iz neposredne blizine, pa je uvođenje časnih pravila obračuna u ovakvoj situaciji bila obična ludost. Uostalom, zar su ti zločinci pružili šansu Benu Morganu. Ne, nisu, i otuda je prema njima svaki metod bio opravdan.

Sačekao je da napadač priđe još dva koraka, a onda se upola pridigao i opalio dva puta.

Prvi metak je pogodio Džefersona nekoliko santimetara iznad pojasa. Još dok se u bolnom grču previjao, drugi metak ga je pogodio tačno u glavu.

Zatim je Dok Holidej naglo potrčao.

Crvenkastj plameni prst pružio se prema njemu, i on je osetio da mu je usijano tane, proletelo pored lica. Grunuo je na vrata kuhinje, dograbio kvaku, istovremeno pritisnuo, gurnuo vrata i pručio se unutra. Ležeći zadihani na podu, Dok se okrenuo na leđa i nogom zalupio vrata za sobom.

En je dotrčala u kuhinju. — Dok!

Skočivši sa zemlje, Dok je šćepao za ruku, i povukao je dalje od prozora.

— Za ime božje, sklanjaj se dalje od tog prozora — prasnulo je. — Si-

gurno su svuda oko nas. Protresao je žestoko da bi je rasanio. — Razumeš li šta kažem. Dalje od prozora, jer će uskoro početi da pršte kuršumi.

Ona je tupo klimnula glavom. — Gde je Ben?

Holidej je pokazao palcem preko ramena. — Napolju.

Po načinu kako je to rekao En je shvatila da je Ben Morgan mrtav.

Holidej je sa police iznad vrata skinuo svoju „vinčesterku“ i jednu dvocevku, i naslonio ih na zid. Žurno je otvorio kutiju sa patronima za dvocevku, i otvorivši pušku, stavio dva patrona u okrugle otvore cevi.

Zatvorivši to za malo rastojanja strašno oružje, dodao je dvocevku En.

— Unutra su patroni sa najkrupnijom sačmom — rekao joj je. — Osigurač je skinut. Stani uza zid... i ako neko dođe na ta vrata... pucaj čim se pojavi. Jesi li me shvatila? Pucaj!

— Razumela sam te, Dok, znam šta treba da radim. — Sa njenog napetog lica bio je nestao onaj uplašen histeričan izraz. Holidej je zadovoljno odmahnuo. Bar će moći da se sasvim koncentriše na odbranu.

*

U zaklonu iza štale Linkoln Kol je jednog po jednog pogledao ljude pod svojim komandom.

— Kao što sam vam ranije rekao, vi svi dobro znate kakvog protivnika imamo u Doku Holideju. On je

brz i smrtno opasan. Izgubio je svog pomagača, ali i mi smo izgubili jednog čoveka. Kol je pokretom glave pokazao u pravcu gde je raširenih ruku ležalo opruženo Džefersonovo telo. — Sasvim sigurno možemo računati na jedno... Dok Holidej će se boriti kao vuk sateran u klopku, i onaj ko bude makar malo neoprezan, sigurno će se pridružiti Džefersonu. A sada, plan je ovo. Raspršaćemo se u strelce i opkolićemo kuću. Daćemo mu da omiriše barut našeg oružja. — Kol je ponovo pogledao mrgodna, surova lica ok osebe. — Je li jasno?

Svi su ćutke klimnuli glavom.

— Ali pre toga — nastavio je Kol — hoću da Holidejevoj ženi pružim mogućnost da se spase. Niko od nas ne želi da jedna žena pogine od njegove ruke. U svakom slučaju, sasvim sam siguran da ja to ne želim!

Džim Bojd je, izgleda, bio nezadovoljan onim što je Linkoln Kol rekao. — Ne dajem ni pet para da li će se spasiti ili neće. — A onda je izraz nezadovoljstva na njegovom licu zamenilo izraz požude. — Možda bismo mogli da se malo poigramo s njom. Kad Holidej bude mrtav. Čuo sam da je vrlo lepa i da u žilama ima meksikanske krvi. — Munuo je Rebelu Hejsa pesnicom u rebra. — Šta kažeš na ovu ideju Rebe?

Ideja da sebi silom pribave uživanje činila se primamljiva Rebelu Hejsu. To se videlo po sijanju njegovih očiju i pohotljivom osmehu koji mu je zaigrao na usnama. Ali

mu je odgovor na postavljeno pitanje zastao u grlu kada je primetio preteći izraz lica Linkolna Kola.

Brzinom koju je ljudsko oko jedva moglo da prati Kol je pružio desnu ruku, dograbio Džima Bojda za prsa košulje i onda ga besno odgurnuo. Usta zinuto otvorenih od iznenađenja, Bojd je tresnuo leđima o zid štale, i bolno zastenjao. Ošamućen od udara, lagano je kliznuo na zemlju. Protresao je glavu da bi došao sebi, i digao do Kola pogled pun mržnje. U tom trenutku, činilo se da je bio spreman da potegne revolver na Kola. Gdna psovka mu je prošla iz grla, ali je zastala na usnama, jer je Kolov revolver već bio zapet i uperen pravo u njegove grudi.

Kol je sekao pogledom, a u njegovom glasu zvučali su pretnja i obećanje.

— Ubiću te, Bojde, isto kao što ću ubiti svakog onog ko makar takne neku ženu dok je pod mojom komandom. Bilo koju ženu i bilo na kom mestu. Belkinju, Indijanku ili neku drugu. Jesam li bio dovoljno jasan?

Džim Bojd je progutao pljuvačku kao spaseni utopljenik i s mukom ustao na nesigurne noge. — Razumeo sam te Kole — rekao je ponizno kao pas podvijenog repa.

Linkoln Kol je klimnuo glavom i vratio revolver u futrolu Taj Džim Bojd činio mu se opasan tip. Sigurno da nije samo jedanput pucao nekome u leđa... a Kol je iz iskustva znao da takve ljude nije pogodno imati u blizini. Kad Dok Holidej

bude mrtav daće Džimu Bojdu isto ono što bi dao zmiji otrovnici spremnoj na smrtonosni skok, me-tak!

Ali, ta njegova razmišljanja nisu se pokazala na njegovom licu niti u glasu, kad je progovorio.

— Dobro, onda smo završili s tim. Došli smo ovamo da završimo jedan posao i vratimo se na to. Kako ćemo ga završiti, to prepustite meni. Rekavši to, okrenuo se i oprezno prišao do ugla štale.

Kuća za stanovanje nalazila se toliko blizu da se kamenom moglo dobaciti do nje. Kol je šakama načinio trubu i povikao.

— Holideje, čujete li me?

— Da, mister Kole, — začuo se Holidejev glas iz kuće. — Čujem vas jasno i glasno.

— Slušajte me dobro — nastavio je Kol. — Ja sam ozbiljan čovek i svodim račune samo sa muškarcima. Sa ženama ne želim da imam posla. Prema tome, vaša žena ima slobodan prolaz ako izađe iz kuće u roku od pet minuta. — Linkoln Kol je začutao. — Jeste li čuli šta sam rekao?

— Čuo sam.

— Dobro. Onda razmislite.

Linkoln Kol se okrenuo svojim pratiocima. Oni su ukočenih pogleda posmatrali kako jedna vrana stoji na glavi mrtvog Rejsa Džefersona i kluca ono što je nekada bio njegov mozak. Od tog jezivog prizora u srce im se dovlačila stjava.

Linkoln Kol je hladnokrvno po-

gledao predmet njihovog zgražavanja. Ne pokazujući na licu da bilo šta oseća, naperio je pištolj i opalio. Vrana se razletela raskomadana u obliku sjajnog crnog perja.

Njegovim pratiocima je odjednom laknulo. Kao da je taj hitac odagnao ispred njihovih očiju crnu prikazu smrti. Linkoln Kol im je pokazao da je lider, i vukovima je uvek lako kad slede vođu čopora.

*

En Sinkler je prkosno odmahnuo glavom. Sve Holidejeve molbe su ostale bez rezultata. — Ne, Dok, ostaću s tobom.

Holidej je zaustio nešto da kaže, ali nije nalazio reči koje bi omekšale njenu upornost. Dohvatio je za ramena i blago ali energično protresao kao da je time želeo da joj vrati svest.

— On to stvarno misli, En. Kol je revolveraš i ubica, ali ima neke svoje moralne norme. Održaće ono što je rekao i...

— Znam...i baš zato neću da odem.

— Ne shvatam. Zašto?

— Ne shvataš? Morao si dosada to da shvatiš. Ja te volim. — Pružila je ruku i dotakla ga vrhovima prstiju po licu iz koga je izbijala brada. — Bez tebe za mene nema života. Zar ne možeš to da razumeš?

Holidej je pogledao. U očima mu je zaigrao plamičak vatre, a na licu se ukazao izraz zadovoljstva i

sete. — Znam da me voliš. Da nisam to znao, nikada ne bih ni došao ovamo. Ali, ti si mlada. Pred tobom je još ceo život i ti ga moraš proživeti. Tražim to od tebe u ime tvoje ljubavi.

En je ponovo odmahnuo glavom. — Dok, razumi da mi život bez tebe ne znači ništa. Prihvatila sam tvoju sugestiju i došla ovamo samo zato što sam se nadala da ću te ovde zadržati. Zbog ovoga što je se desilo neću moći da živim s tobom. Pa dobro, ako je to moja sudbina onda ću joj svesno prkositi. Biću s tobom u smrti. Zauvek!

Holidej je oborio glavu. Razmišljao je kako da savlada njenu upornost. Bilo mu je stalo da ta devojka preživi. Na neki način, snosio je odgovornost za nju, jer je na njegov predlog došla u Daton Pas. Pogledao je i zaključio da mora učiniti sve da je privoli na bekstvo. I dok je još donosio tu odluku znao je šta će učiniti. Biće to bolno za nju, ali život je vredan bola.

— Čuj En — rekao je — ima nešto što ti nisam rekao, ali sada ti moram reći. Kada smo dolazili ovamo znao sam da neću ostati u Daton Pasu. Predložio sam ti da preuzmeš ujakov ranč, jer sam verovao da će ti se ta uloga dopasti i da ćeš posle izvesnog vremena naći na nekog čoveka...sa kojim ćeš podeliti život. Hteo sam...— zastao je kao da mu teško da izgovori reč, —...hteo sam da te se otarasim.

En ga je pogledala i u njenim očima Dok je naslutio više mudrosti nego što je verovao da će naći kod osobe njenog uzrasta. — Slutila sam to — rekla je posle kratkog ćutanja — ali, zar misliš da to nešto znači. Ne volimo mi nekoga zato što nam se uzvraća ljubav već jednostavno zato što ga volimo. To je tako. Lepše je, naravno, ako je ljubav obostrana, ali čak i ako nije tako, ljubav se ne gasi. Zato i hoću da ostanem s tobom. To je moje pravo.

Holidej je duboko uzdahnuo i čvrsto je prigrlio. Uhvatio je sebe da mu je njena odluka ipak draga. Čak i u smrt, čoveku je lakše ako nije sam.

*

Pogledavši na časovnik Linkoln Kol je video da je šest minuta prošlo. Sada je znao da En Sinkler, ili kako je on mislio Holidejeva žena, neće izaći. Odmahnuo je glavom. Morao je da pretpostavi da će tako biti. Zatim je stisnuvši usne rekao.

— Razvićemo se u strelce i opkoliti kuću. Hejse, ti pođi tamo na desnu stranu s druge strane. Ti, Kinkejde idi nalevo do one gomile isečenih drva. A ti ćeš Bojde ostati ovde!

— A šta ćete vi, gazda? — zapitao je Kinkejda.

— Ne brini za mene, ja ću biti tu negde. A sada pođite na svoja mesta i čekajte dok ja opalim. Onda otvorite paljbu na prozore.

Krećući se kao u lovu na divljač, napadači su pošli da zauzmu svoja mesta.

XI

Prinevši odmerenim pokretom pušku ramenu, Linkoln Kol je pritisnuo obarač. Crvenkasti plamičak liznuo je iz cevi i rumenilu zore dodao još jednu nijansu žućkastog crvenila. Staklo na kuhinjskom prozoru razbilo se u kišu sitnih komada koji su se razleteli na sve strane. Jedan komadić okrznuo je Holideja po obrazu.

— Brzo — viknuo je Dok. — Lezi pod sto!

Holidej se bacio na pod i povukao En za sobom. Dok su njih dvojice ležali čvrsto priljubljeni jedno uz drugo, svi ostali prozori na kući bili su porazbijani neprekidnom kišom olova i kuršuma koji su se zabijali u drveni zid od balvana.

Dok je plotun za plotunom pustošio njenu kuću, En se čvrsto pribijala uz Doka Holideja. Posle izvesnog vremena paljba se utišala i Holidej je, stežući u ruci pušku čak toliko da su mu prsti pobledeli, došapnuo En kratko. — Ostani ovde na podu. — Zatim je čučajući prišao do kuhinjskog prozora na kome više nije bilo stakla.

Provirio je napolje i pogledom potražio cilj. Mržnja i želja za osvetom plamteli su u njemu. Najpre Džeb, a sada Ben. Obojica uklonjeni s ovog sveta, na podmukao način. Ponovo je osmotrio dvorište dokle

mu je pogled ćopirao, ali i ovaj put bez rezultata.

Hodajući u čučućem položaju, prešao je u spavaću sobu. Svuda po podu nalazilo se rasuto staklo i on je gazio po njemu. Nije mu se to dopalo jer je staklo prštalo i otkrivalo njegovo kretanje. Prešavši sobu priljubio se uz zid i pošao da klizi uz njega sve dok nije došao do prozora. Onda je, još uvek priljubljen uz zid, oprezno provirio napolje.

Sagnut iza gomile prestruganih drva, Lejf Kinkejd je primetio u kući neko kretanje, a onda se iza prozora pojavila Holidejeva glava. Kinkejd je duboko uzdahnuo, nanišanio i opalio.

Tane je okrnulo Holideja po čelu i ostavilo na koži dugačku crvenu brazgotinu. On se ošamućen zatureao, zaslepljen tankim mlazom krvi koja mu se slivala u oči. Poveo se po sobi kao pijan čovek, i onako obnevideo, naleteo na jednu oborenu stolicu. Sapleo se i pao licem okrenut zemlji.

En je čula pad tela u drugoj sobi. Bojeći se najgoreg sasvim je zaboravila na svoju sigurnost i ustavši sa svog mesta gde je Dok ostavio, potrčala ka spavaćoj sobi.

Lejf Kinkejd je čvrsto verovao da je pogodio Doka Holideja. Jasno je video kako je odskočio od prozora od udara taneta. Pa ipak, ostao je u položaju za pucanje, ciljajući puškom na prozor. A tada je, malo dublje unutar prostorije, spazio neku nejasnu siluetu.

Holidej ipak nije bio mrtav! To ga je strahovito razljutilo. Ta živo-

tinja ima hiljadu života. Naciljao je i opalio u magnovenju i video kako se silueta skljkala kao da je sekirom posečena.

— Kole! Povikao je. — Ja sam završio posao. Pogodio sam ga!

Još uvek delimično zaslepljen od krvi, Holidej se trgao kad se mrtvo telo En Sinkler svom težinom srušilo na njega. Još uvek dosta ošamućen, ne razaznajući gde je i šta se oko njega događa, zbacio je teret sa sebe uz glasnu psovku. Nesigurnim pokretima ustao je na noge ali se instinktivno držao što dalje od prozora. Ljuljajući se, obrisao je rukavom košulje krv sa lica i nekoliko puta žmirnuo očima kao čovek koji se budi iz sna.

A onda, kada je video En opružen na podu, svest mu se sasvim vratila.

Spustio se na kolena pored nje videvši da se tamnocrvena mokra mrlja širi na prsima njene haljine plave kao nebo majskog dana. Bio je to šok, zaprepašćenje, užas i bol kao da mu je neko nožem probo srce. Uzeo je njenu glavu u ruke i namestio je sebi u krilo. U smrti je izraz njenog lica postao miran, čak spokojan a grč nedavno doživljenog predsmrtnog bola bio je nestao kao odnet magičnim pokretom prsta. Bilo je to kao uvek, najdivnije, najblaže, čak najsvetlije lice koje je ikada imao prilike da vidi. Onda je, shvativši da je En nepovratno mrt-

va digao glavu i pogledao negde u pravcu neba. Prodoran krik vulkanskog besa ispunio je odaju u kojoj su on i En živeli i voleli se punih dva meseca.

Čućeći pored Lejfa Kinkejda, Linkoln Kol je čuo Holidejev urlik od koga se dizala kosa na glavi i oborio glavu.

— Čini mi se da si pogrešio, Kinkejde — rekao je tiho.

Lejf Kinkejd je pobledo. — Časna reč, šefe, nisam nameravao da pogodim ženu. Unutra je još dosta tamno. Učinilo mi se da je on.

Linkoln Kol je s razumevanjem zavrteo glavom. — To se moglo desiti svakome od nas, Lejfe, svakome. A to sam želeo da na svaki način izbegnem. — Njegovo se držanje odmah zatim promenilo, a izraz lica mu je otvrdnuo. — No što je učinjeno, učinjeno je, i nema nikoga na ovom svetu ko bi to sada mogao da izmeni. — Uzdahnuo je i pogledao u pravcu kuće. — Trebalo je da izađe otuda kad joj je pružena mogućnost.

*

Nikada do tada u svom životu Dok Holidej nije osetio takvo očajanje, sem možda onda kada je saznao da je bolestan i da mu je preostalo još samo nekoliko meseci života. Ispostavilo se međutim, da su predviđanja lekara bila pogrešna i on je počeo jedan drugi život. Ali, ovaj koji je sada ugašen, život En Sinkler nikada više neće početi.

Nije mogao reći da je bio ludo zaljubljen u En. Nikada nije ni bio. Ali, ona je u izvesnom smislu bila prava žena za njega i on je na neki način voleo. Drukčije nego mnoge druge koje je sreo u svom pustolovnom životu, i kojih se posle nekoliko nedelja, često nije ni sećao. En je bila živahna, vedrog duha, katkad možda nedovoljno svesne ozbiljnosti života, ali u svakom slučaju, izvorno osvežavajuća kao proletnji povetarac. Odlazak takve osobe s ovog sveta morao je ostaviti utisak na svakog osećajnog čoveka.

Holidej je nežno spustio devojčinu glavu na pod. Gledao je tako nemu i beživotnu skoro čitav minut, a onda mu je lice zaigralo od ljutnje. Grč besa nalik na režanje pantera stegao mu je lice, i želja za osvetom razgorela je u njegovom srcu vatru mržnje. Ubiti krivca! Bio je to impulsivan neodoljivi podstrek koji mu je zvonio u svesti. Ubiti sve te proklete smrdljive tvorove, kojote koji ne zaslužuju da žive, izvore i klice zla. Činilo mu se da bi tog trenutka bio u stanju da zatre zlo u korenu makar to koštalo života stotine hiljada živih bića. Za tugu i žalost biće vremena kasnije, Dok je to znao, a sada je trebalo preživeti i osvetiti se, dati oduške osveti koja je obuzimala celo njegovo biće, i vladala njegovom mišlju.

A da bi preživeo, i da bi mogao da se osveti, morao je da se spase, da pobegne. Ako mu to uspe, onda će njima, a ne njemu, čitati pogrebnu molitvu.

Holidej je učinio napor da se smiri. Za izlaz iz ove situacije bila je potrebna hladnokrvnost. Samo bištom glavom i tačnim proračunom može do detalja tačno da prosudi svoj položaj. Počeo je da izdvaja važne činjenice. Njegov konj se nalazio vezan u štali, a gde su bili njihovi konji? Zaključio je da su se njihovi konji morali nalaziti na izvesnoj udaljenosti od ranča. Ben ih svakako nije čuo, što znači da napadači nisu dojahali, već su došli pešice i da su konje ostavili nešto dalje odatle. Konj mu je dakle, bio jedina realna šansa.

Ali, kako da dođe do njega. Napadači nisu bili naivni i svakako su ostavili nekoga da čuva stražu kod štale. Ali, čak i ako bi uspeo da čitav stigne do štale i dočepa se konja, da li će uspeti otuda da izjaše a da ne bude pogođen. Viđao je da gađaju konjanika u trku, a da nijedno tane ne pogodi cilj. Ali, to je bilo nešto drugo. Ovde bi početna brzina bila suviše mala, a samim tim i njegove šanse. Odmahnuo je glavom. Mogućnost da bude smaknut prvim metkom bila je hiljadustruko veća.

U tom trenutku je glas Linkolna Kola prekinuo nit njegove misli.

— Holideje! Izadi napolje i sve će biti brzo gotovo!

Dok je instinktivno hteo da prkosno odbije poziv koji nije značio ništa drugo nego poziv u brzu smrt. Ali, naglo se predomislio. Trebalo je igrati igru i dobiti u vremenu.

— A ako ne izađem? Šta će onda biti Kole?

— Onda nećemo imati drugog izbora nego da zapalimo kuću. To bi ti opeklo uši, već znaš i sam.

Holidej je upola očekivao takav odgovor. Znao je da će zgrada od drveta planuti kao bukčinja, ako joj neko prinese samo šibicu.

Šunjajući se pored zida, prišao je do prozora spavaće sobe. Činilo mu se da Kolov glas dolazi odnekuda s te strane.

— Izadi Holideje. Poslednji put ti govorim. Nećeš više imati tu šansu — doviknuo je Kol.

Holidej je sada tačno znao gde se Kol nalazi: iza jedne gomile naslaganih klada. Ali, gde su bili drugi? I koliko ljudi je Kol ukupno imao. Sve to je trebalo znati, jer je ulog te igre bio život. Holidejev razum, usredsređen samo na ideju spasavanja glave, brzo je radio. Koliko ljudi se u ovom momentu nalazi na zadnjoj strani kuće? U mislima se vratio svom konju. Ma koliko da se trudio i sa svih strana razmatrao svoj položaj, jedina mogućnost da pobegne i da se spase ležala je u njegovom konju. Samo, kako da do njega dođe? Vrata kuhinje je od štale delila razdaljina od oko četrdesetak metara, što je u ovakvim okolnostima bila nepremostiva udaljenost. Čovek bi morao leteti kao lastavica da bi donde stigao čitav.

Štala je imala dva ulaza. Jedan glavni, veliki sa velikim dvokrilnim drvenim vratima, i jedan mali, delimično sakriven žbunom ruža na zadnjoj strani zgrade. Razmišljajući o tome, u njemu se formirao zame-tak jedne ideje. Jedan od razloga zbog kojih je verovao da ta ideja ima šanse na uspeh, bio je u tome što je mrka kobila, koju je obično uprezao samo u kola, bila vezana u štali do Čiftejna. Ta kobila će mu poslužiti kao varka. Bilo je to u najboljem slučaju vrlo riskantna mogućnost sa gubitkom glave kao kaznenim penalom u slučaju greške i neuspeha. Pa ipak, i najmanja šansa bila je nešto bolja nego izgoreti živ. Ishod je zavisio od toga koliko napadača se nalazi u neposrednoj blizini štale, i da li će dovoljno brzo uspeti da uđe unutra. Ali, pre nego što bilo šta pokuša, moraće da ih izbaci iz ravnoteže, da im poremeti dogovoreni plan...

— Kole! — doviknuo je.

— Da čujem, Holideje?

— Razmišljao sam o onome što si mi rekao. Predlog je pametan. Izaći ću bez oružja i sa rukama dignutim uvis. Računam da nećete pucati na nenaoružanog čoveka... računam na tvoju čast, Kole. — Holidej je začutao. — Na toj strani gde si ti sada nalaze se jedna vrata, na ta vrata ću izaći.

Čim je završio poslednji slog, Holidej je brzo prešao u kuhinju. Ostavio je pušku i uzeo skraćenu dvocevku nabijenu krupnom sačmom.

Mada je pre toga napunio, poverio je još jednom da li je puna. A isto tako i revolver.

*

Linkoln Kol je mršteći se grizao usne. Takav obrt se nije slagao s onim Dokom Holidejem o kome je slušao. No ipak, ne razmišljajući mnogo, doviknuo je.

— U redu, Holideje. Ako si već odlučio da izlaziš. I ne pokušavaj nikakvu prevaru, jesi li čuo?

Iz kuće nije došao nikakav odgovor, niti ga je trebalo očekivati... Dok je Linkoln Kol govorio, Holidej je tiho otvorio vrata kuhinje. Sada! Pomislio je, i jurnuvši na vrata nagao u trk!

Džim Bojd je uzaludno naprezao uši da čuje šta se događa na drugoj strani zgrade, tamo gde je bio Kol. Nije se nadao da će se odjednom kao grom iz vedrog neba, na suprotnoj strani od očekivane, iznenada pojaviti Dok Holidej i trkom se ustremiti ka štali. Zbunjen neočekivanim napadom, Bojd je napravio grešku, izašao je na otvoren prostor i ispalio hitac iz puške na Holideja. Metak je promašio cilj, i iskusni Holidej se samo izvio u trku i sa visine kuka ispalio obe cevi odjednom. Zemlja se zatresla od gromkog pucnja i pre nego što je sadržaj dva patro-na tanadi skoro odigao Bojda sa zemlje, on je znao da je protivnik mrtav. Holidej je bacio dvocevku i

dotrčao širom otvorenih vrata, očekujući svakog momenta da će ga pogoditi metak između plećaka. No, nije osetio ništa, i odmah zatim našao se u štali iza vrata koja je zalupila za sobom. Odahnuo je duboko i dograbio uzde obešene o klin na zidu.

*

Čuvši pucanj puške, a odmah zatim gromki prasak dvocevke, Linkoln Kol je skočio na noge.

— Napred Kinkejde, onaj kućkin sin nas je navukao!

Potrčali su svom snagom prema drugoj strani kuće gde se pred njihovim očima ukazao tužan prizor, izrešetano telo Džima Bojda koje je kao bezoblična masa ležalo na zemlji.

— Grom i pakao — zavapio je Lejf Kinkejd drhtavim glasom. — Uхватili smo u klopku zaista pravog krvožednog vuka.

Linkoln Kol je besno sipao reči. — Zaveži kukavna skitnice! Savladaj se, ili ću te probušiti kuršumom. Jesi li me razumeo? — Ne čekajući odgovor, Kol je povikao. — Hejse!

— Ovde sam! — Rebel Hejs se bio premestio sa svog prvobitnog mesta, i sada se nalazio pred glavnim vratima štale. — On je unutra, šefe!

— Ostani gde si, Hejse, i pokrivaj prednju stranu zgrade. — Kol se osvrnuo oko sebe i pogled mu se zastavio na Kinkejdu. — I ti tako-

đe. Ja ću obići sa zadnje strane, pa ćemo ga imati kao u kavezu.

Još dok je Kol to govorio, teška štalska vrata su se naglo otvorila. Kol je stao kao ukopan. Holidej će, znači, pokušati da se probije na tu stranu. Čudnovato! Odnekud se u Kolovoj podsvesti rodila ideja da tu nešto nije u redu. Suviše bi obično bilo pokušati prodor tek tako, bez ikakvog smisla. Protiv tri puške uperene na njega, Holidej neće imati nikakve šanse, a to je odudaralo od njegovih dosadašnjih poteza.

Zatim je odjeknuo piskav južnjački ratni poklič i trenutak kasnije, iz štalske pćomrćine je na ćistinu izjurio konj mrke dlake... ali, bez jahaća.

Lejf Kinkejd je otvorenih usta zurio u konja koji je jurio prema njima, ali je Linkoln Kol bio manje zbunjen. Shvativši trik on je već stupio u akciju. Potrćao je napred kao izbaćen iz katapulte i preskoćivši opruženno Bojdovo telo jurnuo, ka zadnjoj strani štale. Holidej će svakako pokušati da pobegne na tu stranu. No, jedva da je stigao do ugla dugačkog nisko zidanog zdanja, kad je iz bokora isprepletenih grana ruža puzavica kao iz topa iskoćio jedan veliki vranac.

Kol je stao na mestu kao ukopan. Video je Holideja na konjskim lećima, tela opruženog nisko uz vrat ćivotinje. Kol je digao pušku. Moćućnost da u tom poloćaju i pod tim uglom pogodi Holideja bila je vrlo mala, i zato se u magnovenju

odluči za veći cilj, za crnog konja koji se sada nalazio na tridesetak metara daleko, i već je hvatao pun trk.

Prateći nišanom vrančeva prsa, Kol je dodirnuo okidač puške. Začulo se samo jedno oštro metalno klik. Puška je slagala. Što je mogao brže izbacio je iz cevi pokvaren metak i ubacio nov. Ali, prilika za hitac nije bila više tako povoljna kao maločas. Holidej je naglo skrenuo nadesno i zašao iza štale. Između njega i napadača prečila se zgrada koja ga je zaklanjala.

Kol je opsovao. Zar Doka Holidej nikada neće napustiti sreća?

Rebel Hejs je ugledao kako Holidej izbija iza štale na udaljenosti nešto većoj od šezdesetak metara. Kleknuo je hitro na jedno koleno, prineo pušku obrazu, nanišanio i opalio. Ali, bio je to bedan hitac, znao je to odmah, jer, ako je nešto učinio, onda je to bilo samo da je vranac još povećao brzinu.

Zatim je Holidej zaronio iza jednog velikog uzvišenja od zemlje. Najverovatnije je bilo da će nastaviti da jaše u pravoj liniji, i da im više neće pružiti priliku da ga gađaju. Tako bi postupio iskusni Zapadnjak, a Holidej u tome nije bio podojce.

Kad su mu se Hejs i Kinkejd pridružili, Linkoln Kol je stajao sa rukama oslonjenim na bedra. Visoki revolveraš je gledao u pravcu kuda je Holidej pobjegao. Gledao je zamišljeno, usta opuštenih naniže. Bio

je razočaran i ljut. U svojoj karijeri nije nikada doživio takav poraz.

— Taj čovek je mnogo, mnogo bolji nego što sam mislio — rekao je Kol, sa prizvukom divljenja. Nesvesno sledeći dalje nit svojih misli, dodao je. — Mislim da je sreća što ne moramo da se uhvatimo u koštac, sa još jednim takvim protivnikom, inače bismo svi završili kao hrana lešinarima.

Rebel Hejs je klimnuo glavom i izrecitovao rezultat dosadašnjeg odmeravanja snaga. Del Reton, Rejs Džeferson, Džim Bojd. Tri njihova čoveka su mrtva, a Holidej nije čak ni okržnut. To je bilo nešto neverovatno.

— Zaista je vrlo dobar — dodao je Hejs na kraju.

— Kad samo pomislim kako je sredio Džefersona i Bojda — ponovio je Kinkejd.

— Nemoj na to da misliš, jer će te proći volja da ga ponovo sretneš... A to će biti neophodno — rekao je Kol.

— Možda neću ni imati priliku za to. On je pobjegao glavom bez obzira — nastavio je Kinkejd. — Možda će nastaviti da beži do granice, i možda se nikad više neće vratiti. — U Kinkejdovom glasu osećao se primetan nagoveštaj nade.

Linkoln Kol se okrenuo Kinkejdu i presekao ga pogledom. Taj čovek je počeo da ga nervira, i njegova procena Kinkejda počela je naglo da opada. Kinkejd ne samo da je bio kukavica već i glupak.

— Zaveži — rekao je odsečno. — Danas nisi mnogo govorio, ali i to što si rekao previše je. — Pokretom glave pokazao mu je na telo Rejsa Džerersona. — Oduzmi Džerersonov leš u kuću... i onaj drugi takođe. I pokupi onu dvocevku tamo ispred štale. Neću da ovde ostane bilo šta što Holideju može poslužiti.

— Mislite da će se vratiti? — zapitao je Hejs bojažljivo.

Kol je ćutke klimnuo glavom.

Na Hejsovom licu pojavio se izraz strepnje. — Hoćete da zapalimo ranč? — zapitao je više tek da nešto pita, jer je iz Kolovih reči zaključio šta ovaj smeri.

— Da Hejse. Spalićemo ga do temelja.

Hejs je klimnuo glavom, mahinalno izvukao nož i palcem prešao po oštrici. Činilo mu se da je tuplja nego što je želeo. Moraću ga dati da se naoštiri na točilu.

Linkoln Kol je razmišljao kakvu akciju da preduzme. Gonjenje nije dolazilo u obzir. Trebalo im je mnogo vremena da stignu do njihovih konja, a Holidej će dotada biti već daleko. Sem toga, Holidej je teren poznavao daleko bolje nego oni, i mogao se s njima igrati žmurke ako bi to hteo. Ne, za danas im je dosta jedan neuspeh. Pokušao je da se stavi u Holidejev položaj. Šta će biti njegov sledeći potez? Trenutno je naoružan samo revolverom, nema ni sedlo ni hranu za duži put. To je značilo da mora otići u grad ili nekome od naseljenika koji su s njim

prijatelji, da se naoruža i opskrbi. Možda Semu Morganu. S druge strane, Holidej je mogao odlučiti da napusti državu. Kol bi mogao to da učini, a znao je sigurno da i Holidej to može. Za njega neće biti prepreka hrana i oprema. U prvom većem gradu on bi se mogao snaći i bez muke nastaviti put.

Stvar je bila u tome što čovek nikako nije mogao znati šta će Holidej učiniti. Bio je nepredvidiv.

Ali, ako bi ga neko pitao da li sme da se kladi koju će alternativu Holidej odabrati, Linkoln Kol bi pristao da uloži sve što ima da će pustolov naći način da uzvрати udarac.

— U čemu je stvar, gazda? — zapitao je Rebel Hejs.

— Hoćemo li ga goniti?

Linkoln Kol se sarkastično nasme — Ne, nećemo. To bi bio pakleno mučan posao i ne bi dao rezultate. Mislim da će biti najpametnije ako budemo čekali da se pojavi.

— Mislite li da će se pojaviti? — Mada to nije bilo toliko uočljivo kao kod Kinkejda i Rebelu Hejsu se najviše sviđalo ono što je Kinkejd rekao: da Holidej odjaše iz države i da se više nikada ne vrati.

Linkoln Kol sesarkastično nasmejao. — Pojaviće se već, sigurno možete računati na to.

— Verovatno ste u pravu, gazda — zaključio je Hejs sumorno. Počutao je malo, a onda nastavio. — Devlin neće biti baš presrećan kad čuje šta se zbilo.

Linkoln Kol se sarkastično nasme- samo ovaj put sa više raspoloženja. — Ne, bogami, neće biti presrećan. Hajde da pomognemo Kinkejdu, pa da se gubimo odavde.

Malo kasnije, drvena kuća buk- nula je kao slama. Pucketanje suvih borovih balvana pratilo je napada- će sve dok nisu zašli za obližnji brežuljak. Linkoln Kol se nije ni osvrnuo da pogleda stub dima koji se dizao iza njih.

Dok Holidej je terao Čiftejna oš- trim trkom skoro čitav jedan čas, pre nego što je zategao vođice i za- ustavio oznojenog vranca na jednom uzvišenju. Kao što je očekivao, nije za sobom video poteru. Najverovat- nije da niko nije pošao za njim. Ta- nak stub providnog dima koji se di- zao iz pravca gde se nalazio Enin ranč, učvrstio ga je u uverenju da su se napadači zadovoljili paljenjem ranča i da je prvi čin te tragične epizode završen.

Skočio je iz sedla i siojeći izva- dio cigaru iz tabakere. Ima u živo- tu trenutaka, palo mu je na pamet, kad je popušiti cigaru najbolje što čovek može da učini. Sa vodicama uzde, prebačenim preko ramena, Dok je zamišljeno odgrizao vrh ci- gare i kresnuo šibicu. Povukao je nekoliko puta da se cigara razgori, a onda se ponovo prepustio razmi- šljanju.

Najpre mu je na um došla ideja da ojaše u brda, da se tamo prikri- je i da odande zada udarac Devlinu. Taj udarac morao je biti metodičan, hladnokrvan i uništavajući. Ali, od- ustao je od toga. Skrivanje, bežanje pred neprijateljem i napadanje iz zasede nije se uklapalo u njegov način borbe. Dok Holidej je znao samo za častan, otvoren obračun. Odmah za prvom odbačenom idejom došla je druga. Uzvратиće udarac no- čas. Ako želi da na svojoj strani kao plus ima element iznenađenja, onda mora odmah stupiti u akciju.

Bio je ubeđen da Devlin ima naj- više tri ili četiri čoveka. Najopasni- ji od njih bio je Linkoln Kol. Zatim je tu onaj koji je pucao za njim dok je na Čiftejnu izmicao sa ranča. Holidej ga je pogledao samo krat- kim, letimičnim pogledom, ali je u njemu odmah prepoznao čoveka na koga je uperio revolver pošto je prethodno ustrelio Dela Retona. Taj jedan i Linkoln Kol to su već bila dvojica. Imalo je rezona računati sa još jednim ili dvojicom. Ta računica je činila probitačnijom i verovatni- jom na uspešan ishod, ideju da što pre uzvрати udarac, jer Valt Devlin neće imati vremena da nađe i do- vede još ljudi.

Odbio je još nekoliko gustih di- mova. To će učiniti odmah nočas. Ali, pre toga mora da nabavi pušku, municiju i sedlo. I dobar ručak pre svega. A sve to može dobiti samo u gradu. Prema tome, grad mu je prva usputna stanica. Novaca nije

imao pri sebi, ali je imao nešto u banci. Ne veliku sumu, jer je veći deo gotovine iskoristio da pribavi En ono što je trebalo ranču. No ipak, i to čime je raspolagao bilo je dovoljno da kupi ono što mu je trebalo.

Holidej je izgazio čizmom opušak cigare i pojahao konja. Našavši se na leđima životinje, još jednom je pogledao u pravcu ranča. Tanak pramen lelujavog dima bio je sada jedva vidljiv, na treperavoj udaljenosti. Tamo je ležala En, i to ga je bolelo. Ali se s tim osećanjem čudno mešao osećaj zadovoljstva. Taj zlosrećni događaj davao mu je pravo i snagu za odmazdu.

XII

Bil Haket je bio sam u svojoj trgovini kada je, po drugi put u nedelji dana, ušao Dok Holidej. Bil je zapazio krvavu brazgotinu na Holidejevom čelu i jednu drugu manju ogrebotinu na obrazu, tamo gde ga je zaparalo razbijeno prozorsko staklo. Ali, čak i bez tih spoljnih znakova, on je po smrknutom izrazu Holidejevog lica odmah znao da se desilo nešto rđavo, nešto izuzetno tragično. Takav zlokoban izraz koji je Haket retko imao prilike da vidi, mogao je da znači samo jedno: tog čoveka je mimoišla smrt.

— Šta vam se desilo čoveče? — zapitao je.

Holidej je na tezgju spustio čvrsto savijeni smotuljak novčanica. Dve stotine pedeset dolara, novac koji

je još ostao u banci na ime Doka Holideja. A onda je sažeto u nekoliko reči objasnio trgovcu šta se desilo. Govorio je tiho i odmereno, ali je iz njegovog glasa duvao ledeni dah smrti. Kada je čuo da su En i Ben Morgan mrtvi, trgovčevo lice je pobeležilo kao kreč. Ostao je nem dugo vremena pošto je Dok Holidej završio svoje kazivanje. I sam Dok je dugo ćutao glave malo dignute, očiju upravljenih neodređeno prema naviše, kao da u mislima ponovo doživljava ono što se tog jutra desilo. Onda je trgovac izvadio maramicu i šmrknuo. U očima su mu se nazrele suze. Sem Morgan mu je bio najbolji prijatelj, zajedno su se doselili s istoka i zajedno su počeli nov život. Njihova deca su se družila, a Semovi sinovi bili su mu skoro isto kao da su njegovi.

— Blagi bože — uzdahnio je duboko. — Da li Sem već zna?

Holidej je lagano odmahnuo glavom. — Ne, nisam bio kod njega. — Suviše je bilo riskantno da idem tamo odmah posle napada. Devlinovi ljudi mogu biti svuda i na svakom mestu. — Uzdahnio je duboko i ispustio vazduh. — U svakom slučaju, nisam ni siguran da bih imao hrabrosti da mu to kažem.

— Shvatam vas i znam kako se osećate. Nije lako reći čoveku da mu je dete mrtvo. Pogotovu kada je to sin ljubimac. Sem je prema Benu gajio posebnu naklonost, jer je bio najmlađi i najdobroćudniji. Utorak je dan kad igramo čekers, ma da večeras svakako nećemo igrati.

— Hoćete li mu onda vi reći umešto mene?

— Hoću, naravno da hoću. Znam da u ovom momentu imate više glavnobolje nego što vam je potrebno.

Holidej je osetio olakšanje i zahvalno se osmehnuo trgovcu. Dužnost da obavesti oca činila mu se težom nego da se preko nišana pištolja pogleda oči u oči sa dvojicom protivnika. — Recite mu Bile... recite da mi je stvarno jako žao. Reči su tu beskorisne i nedovoljno upečatljive da izraze ono što mislim.

— Možete računati na mene, Holideje.

Znajući da nema mnogo vremena za rasipanje, Dok se posle tih reči dao na posao. Uzeo je već ranije odabrani karabin „vinčester” kalibra 44, jedno sedlo, futrolu za pušku i bisage. Onda je zatražio da mu Bil izdvoji stotinu metaka.

— Sa tolikom municijom može se povesti čitav mali rat — rekao je Bil stavljajući kutiju sa municijom na tezgju pred Holideja.

— Možda će tako nešto i biti... nikad se ne zna — rekao je Holidej. Pošto je isplatio račun, Dok je uzeo pušku pod levu mišku, a sedlo i bisage prebacio preko desnog ramena. Tako natovaren, uputio se izlazu.

— Mister Holideje — pozvao je trgovac kada je Dok već bio kod vrata.

Dok se okrenuo i upitno digao obrve.

— Nameravate li da ostanete u Daton Pasu?

Holidej je odgovorio bez razmišljanja. — Ne! Ovde nema ničega što bi me zadržavalo. — Pogledao je trgovca u oči. — Zašto?

Bil se zbunjeno uzvrpoljio kao da se oseća nelagodno i pre nego što je odgovorio dva-tri puta je pročitstio grlo. — Pa, kako da kažem, mada sad nije trenutak da se o tome govori, ja sam zainteresovan za taj ranč. Sada kad je En mrlva, ranč pripada vama, zar ne, pa sam mislio... da li biste ga možda... prodali?

Pomisao da ranč proda nije pala Holideju na pamet. Pre svega, to niko nije znao, ranč nije bio njegov već je pripadao naslednicima En Sinkler, naravno, ako ih ima živih. Razmišljao je kratko vreme o tome kako život uprkos smrti, nameće ljudima svoj ritam, probleme i odgovore na njih. Najzad je rekao. — To zavisi o jednom, Bile.

— A šta je to?

— Da li ću sutra u ovo vreme biti živ ili neću biti živ. — Posle tih reči, Dok Holidej se okrenuo i izašao iz trgovine, ostavivši Bila Haketa da premišlja kako da tragičnu vest saopšti Semu Morganu.

*

Istog dana rano poslepodne, Lin-koln Kol je podneo Valtu Devlinu izveštaj o Holidejevoj uspešnoj odbrani i bekstvu. Donekle je očekivao da će rančer prasnuti od ljutine, ali je Devlin samo duboko uzdahnio kao čovek koga muči neki bol.

— Neka ga nosi vrag — rekao je kroz stisnute zube. — Neka ga vrag nosi pravo u pakao! — Okrenuo se Linkolnu Kolu. — Dobro, tu se više ne može pomoći — rekao je nešto mirnijim glasom. — Šta misliš šta će taj čovek sada učiniti da li će napustiti borbu i otići ili će ostati?

Kol je pogledao Devlina pogledom koji kao da je izlazio ispod obrva. — Video sam Holidejevu ženu, ili prijateljicu, šta mu je već bila. Da sam na njegovom mestu, ja bih ubio vas, mene, i sve druge koji su u vezi sa njenom smrću.

— Ali, nisi u njegovoj koži, Kole, nego radiš za mene. Zato mi odgovori na pitanje.

— Dobro — rekao je Linkoln Kol. — Odgovor neće biti mnogo drukčiji od onoga što sam vam već rekao. Ja mislim da će ostati ovde i smisliti neki način da se osveti. Sem toga, mislim da na njegovu osvetu nećemo čekati dugo. On je mudar čovek i zna da je brz kontrapad najbolja odbrana.

Devlin je zažmirio očima. — Koliko brzo misliš?

— U roku od nekoliko dana, možda nešto duže. Ali, u svakom slučaju, doći će... to možemo računati za sigurno kao što je sigurno da se sunce rađa na istoku.

Devlin je uzeo cigaru i ponudio Kolu, da i on uzme jednu. Odjednom se u njegovom držanju nešto promenilo. Zauzeo je stav kao čovek koji ima sve adute u rukama.

— Nisam ti ranije rekao, Kole — rekao je odgrizavši vrh cigare i ot-

pljunuvši ga u kamin — ali, kada sam saznao ko je u stvari Džef Sinkler, pretpostavljao sam da će mi on pričiniti mnogo neprilika i zadati dosta glavobolje... — Devlin je prekinuo rečenicu da bi zapalio cigaru, ali je to učinio izluđujućim lagano. Da je za sagovornika imao nekog drugog, a ne hladnokrvnog revolveraša Linkolna Kola, taj neko bi izgubio nerve.

— I?

— Zato sam poslao telegram jednom mom prijatelju u Laramiju... u isto vreme kad sam poslao i tebi. Zamolio sam ga da mi pošalje nekoliko tvrdih, sposobnih ljudi. Znaš već na kakve mislim. — Devlin je ponovo zastao ovaj put da bi odbio nekoliko oblačića dima. — Jutros sam dobio odgovor od njega.

Ponovo je zastao da bi uživao u radoznalosti koju je želeo da pobudi u Kolu, ali je revolveraš ćutao uporno.

— Četvorica su na putu ovamo. Pošli su pre dva dana — završio je malo razočaran Kolovom uzdržljivošću.

— Larami — rekao je Kol sebi u bradu. — To nije mnogo daleko odavde.

— Ne, nije daleko. Ni upola tako daleko koliko si ti putovao. Računam da treba da stignu sutra u toku dana, ili najkasnije uveče. Ti si naravno još uvek pod angažmanom ako si se u pogledu toga nešto dvoumio.

Linkoln Kol je odmahnuo glavom.

— Nisam se dvoumio — rekao je i tiho se zacerekao.

— Šta je smešno?

— Oh, mislio sam da će sa još četvoricom snage biti izjednačene.

Devlinu to nije izgledalo ni najmanje duhovito. Pružio je kažiprst prema Kolu. — Čuj, najmio sam te, jer sam čuo da si najbolji i najsigurniji revolveraš koji se sada može dobiti. Tvoja cena je velika, ali ja sam voljan da platim za dobro obavljen posao. Ali, dosada je Dok Holidej igrao piljke sa vama. — Devlinov glas je postao dublji i nekako tvrdi što je trebalo da bude izraz njegovog nezadovoljstva. — Sad mislim da ne vrediš ni trećinu onoga što te plaćam.

Tim rečima Valt Devlin je pogodio Linkolna Kola na najosetljivije mesto, u njegov profesionalni ponos. Kol se trgao i smesta se uozbiljio. Devlin je bio u pravu. Nije sada bilo vreme za šalu. Spustio je nepopijenu čašu na sto.

— U redu Devline, shvatio sam šta hoćete da kažete. Ali, ja vam kažem da ćemo uskoro videti ko s kim igra piljke. Kad dođu ta četiri čoveka iz Laramija, poći ćemo u lov na Holideja. Bolje je nekome nametnuti borbu, nego čekati da on odabere vreme i mesto obračuna. U međuvremenu, pak, trebaće mi dva čoveka da noćas stražare, u večernjim smenama.

— Šta je sa Hejsom i Kinkejdom?

— Otišli su u grad.

Devlin je prasnuo. — Zbog čega do vraga?

— Mislili su da im treba da ne-

što popiju — odgovorio je Linkoln Kol dignuvši glas za jednu notu, ali zadržavši smiren ton. — Ja sam se složio.

— Ti si se složio?

— Oni su odrasli ljudi, Devline i današnji sudar sa Holidejem ih je obojicu uzdrmao... naročito Kinkejda. Ne možete s tim ljudima držati strogu disciplinu, ako mislite da ih zadržite uz sebe. Morate ih pustiti da se negde isprazne i opuste.

Namrgođenog izraza lica, Valt Devlin je opsovao. — Pretpostavljam da si u pravu, Kole. Ali, stvar je u ovome. Ne plaćam ja njima te plate koje im dajem da bi oni pijančili i terali sojke po gradu.

— Rekli su da će se vratiti do mraka i vратиće se — rekao je Kol oštro — ako ne, ja ću stražariti sam.

Videvši da je revolveraš naoštren do varničenja, Devlin je odlučio da popusti. — Onda je sve u redu. — Okrenuo se i pošao prema vratima. — Dvojica momaka su se jutros vratila iz logora u preriji. Neće im se dopasti ako im noć propadne. Ali, ako bude potrebno, uključićemo ih. Hajdemo da vidimo gde su.

Linkoln Kol je pošao za Devlinom. Iznenada se osetio kao da je drugi u trci u kojoj trče samo dva takmičara.

Izašavši iz trgovine Bila Haketa, Holidej je pogledao i ugledao jednog od gradskih dokoličara koji su se u svako doba vrzmali tamo gde

je promet ljudi bio najveći. Srećom za Doka, takvih je bilo u svakom gradu, i mada nisu pokazivali želju i volju da stalno nešto rade, ti ljudi su bili raspoloženi da za dolar-dva obave neki povremeni posao. Pogled mu se zadržao na jednom kržljivom pijancu jazavičijeg lica koji je dremao pred salunom. Dok ga je pozvao prstom, i on je lenjo prišao. Dok je pred njega spustio sedlo i bisage.

— Uzmi ovo — rekao je — i mog konja tamo. Pri tome je pokazao na vranca vezanog za privezište — i odveći ga u štalu. Reci štalaru da ga nahrani i osedla. Ja ću doći kroz sat ili nešto više.

— Razumem ser — rekao je dokoličar snishodljivo.

— Evo ti dolar — rekao je Dok i bacivši mu palcem jedan srebrni novčić koji je lenjivac vešto dohvatio i odmah smotao u džep. Požurio je da se udalji da se Holidej eventualno ne bi predomislio.

Dok ga je otpratio pogledom, a zatim se uputio prema drugom kraju grada, gde je mladi par Kineza držao restoran. Nije bio naročito gladan, ali je znao da uspeh poduhvata zavisi između ostalog i od fizičke snage. Zato je trebalo nešto da prezalagaji.

•

U salunu „Poslednji zlatan grumen” Rebel Hejs i Lejf Kinkejd su sručili u grlo njihov treći viski. Već su osećali njegovo dejstvo, jer im je krv brže strujala, i crna senka

jutrošnjih događaja bila je nešto bleđa.

— Časti mi Hejse, ovo mi je zaista bilo potrebno. Da nije bilo ovog pića, čini mi se da nikad više ne bih uzeo revolver u ruku. Bacio bih sve i postao bih kravar. Kinkejd se još uvek bedno osećao. Nije mogao da se oslobodi saznanja da je ubio jednu ženu.

Rebelu Hejsu se mračilo u duši. Od pogleda na Kinkejdovo dugačko lice pripadala mu je muka. — Za ime božje, razvedri se čoveče — gundao je. — Šteta da je umesto tebe nisam ubio ja. Mene to ne bi toliko mučilo. Nisi želao da je ubiješ, i to je dovoljno. Takve stvari se događaju.

Rebel Hejs je stisnuo šakom čašu sa viskijem. Gledao je negde u tavanicu, kao da se nečega priseća. — Ali, neka sve ide do đavola, ipak je velika šteta. Ta žena je stvarno izgledala lepo. Šta kod žene može da učini kap meksikanske krvi. — Zatim se grubo izdrao na kelnera za šankom. — Posluži nas još jednom.

Četvrto piće počeli su da pijuckaju nešto sporijim tempom. Kada su ga ispili, Rebel Hejs je odjednom osetio da ga želudac muči. Tek tada se setio koliko vremena je prošlo od kako je poslednji put jeo. — Prokletstvo, ala sam gladan. Mogao bih da pojedem konja. A ti, jesi li ti gladan Lejfe.

Lejf Kinkejd se malo razvedrio. — Naravno da jesam.

Rebel Hejs je digao glas. — Ko-

nobare, gde se u gradu može najbolje jesti?

Šanker im je prišao. — Dole, u suprotnom kraju grada ima jedan restoran. Ne možete promašiti. Kiniski restoran. Vodi ga jedan kiniski bračni par. Hrana im je bez greške.

— Hvala ti — rekao je Rebel Hejs. — Hajdemo Lejfe.

•

Dok Holidej je odgurnuo od sebe prazan tanjir i završio sa ispijanjem druge šolje kafe. Zatim je platio račun i izašao na trem ispred restorana.

Idući jedan pored drugoga, Rebel Hejs i Lejf Kinkejd su se nalazili nekih tridesetak metara daleko. Hejsova pažnja bila je zaokupljena jednom prilično lepom ali previše našminkanom ženom, koja je u salunu preko puta radila za stolom za faro. Zagrejan njenim izazovnim pogledom, munuo je žestoko Kinkejda u rebra. — Pogledaj, ono parče, Lejfe. Čoveče, kakva je to žena. Što bih voleo da je dočepam u krevetu...

Lejf Kinkejd nikada nije sasvim jasno video Doka Holideja. Ali, čuo je kad ga je Devlin opisivao Delu Retonu i to je bilo dovoljno da o njemu u svesti stvori opštu ali približno tačnu sliku. I u tom trenutku, dok je Rebel Hejs idući pored njega brbljao, on se odjednom skamenio, jer sasvim sigurno kao što su jedan i jedan dva, onaj visoki

crnokosi bledunjavi čovek sa revolverom sa sedefskom drškom na bedru, nije mogao biti niko drugi nego Dok Holidej! A svest o činjenici da je baš on ubio Holidejevu ženu prostrelila ga je kao dodir usijanog gvožđa.

— Rebel!

Nešto u načinu kako je Kinkejd izgovorio njegovo ime, delovalo je na Rebela Hejsa kao opomena. Odmah je ugledao razlog opomene u punoj njegovoj stvarnoj veličini, i u magnovenju je grubo povukao zbunjenog Lejfa Kinkerda ispred sebe i munjevito potegao revolver.

Dok Holidej je odskočio na desnu stranu, gde ga je delimično pokrivaio konj vezan za privezište, i brzinom koju ljudsko oko jedva može da prati, potegao svoj „kolt” i opalio.

Lejf Kinkejd je pao na kolena pritiskajući stomak okrvavljenim rukama. Mlaz krvi izbijao mu je između prstiju, i slivao se niz butinu. — Ja sam smrtno pogođen — uspeo je da izgovori isprekidanim glasom koji mu se gušio u grlu, i okrenuvši se na leđa, ostao da leži nepomičan.

Sa zapetim revolverom u ruci, Rebel Hejs se zgurio iza jednog u nizu konja privezanih za privezište, sasvim blizu gde se nalazio Holidej. Znao je da će imati prilike da opali samo jedan hitac.

Munjevito razmišljajući, Dok Holidej je kleknuo na jedno koleno i između konjskih nogu ugledao Hejsove noge. Ispod konjskog trbuha

je nanišanio i opalio. Tane je pogodilo Hejsa u koleno i on je padajući svom težinom na zemlju, jauknuo kao ranjena zver. Izvio se na zemlji da bi se suočio sa Holidejem i ugleda ga kroz maglu bola i oblak prašine koji se dizao ispod konjskih nogu. Pokušao je da nanišani.

Poslednje čega je bio svestan, bio je zaslepljujući blesak i posle toga tama. Zatim nije osećao više ništa.

Prišavši mu ispred konja koji su još uvek uplašeno trupkali u mestu, Holidej je nogom odgurnuo revolver iz Hejsove mlitavo zgrčene ruke. Poslednji hitac pokidao mu je vratnu arteriju i iz velike rupe na vratu, krv je prskala ritmom lupanja srca. Prizor nepodnošljiv čak i za oguglalog revolveraša, i Holidej je okrenuo glavu.

Čovek kôga je pogodio prvi Holidejev metak bio je još živ, i Dok mu je prišao držeći zapet naperen revolver. Oči smrtno ranjenog čoveka bile su još bistre, i kad se njegov pogled zaustavio na Holideju koji mu se približavao, on je pokušao da se digne na jedan lakat. Drugom rukom pritisnuo je ranu na trbuhu iz koje je obilnim mlazom litala krv. Bio je pogođen u trbušnu arteriju i život je oticao iz njega. Možda su mu sekunde već bili odbrojane.

— Holideje... — počeo je s mukom, ali je opet pao na leđa. Udahnuo je duboko i učinio je krajnji napor da izgovori nekoliko isprekidanih reči — ...nisam... želeo da ubijem... vašu... ženu.

Dok je sevnio očima, a srce mu

je zalila poplava mržnje i zeđi za osvetom. Taj nitkov je uzeo život mladoj devojci željnoj života i ljubavi, a sada mu je ležao pred nogama na milost i nemilost. Ne trudeći se da se obuzda, nanišanio je pištoljem zločincu u čelo. Za trenutak je u njemu video samo ubicu En Sinkler, zmiju otrovnicu kojoj je trebalo razmrskati glavu. Već je prstom pritisnuo okidač, a onda je u njegovom pogledu pročitao poniznu molbu za milost. Suočen sa smrću, zločinac je molio za samo nekoliko trenutaka života. U tom momentu, bio je samo jedno ljudsko biće na odlasku s ovog sveta.

Holidej je zadržao prst. Nije opalio. Gledao je kako Kinkejdovo lice bleđi sve više, i kako mu se oči brzo gase. To je trajalo kratko vreme, samo nekoliko sekundi, a onda je Enin ubica mlitavo opustio telo. Bio je mrtav.

Dok je lagano spustio obarač i vratio revolver u futrolu. Osetio je skoro fizičko zadovoljstvo što je pobedio sebe. Vulkanska navala mržnje i ljutine bila je prošlost, i odjednom mu se učinilo kao da je neko iz njega izvukao poslednji atom snage. Za malo je mogao ubiti tog bednog sitnog zlikovca, ali ranjenog, nemoćnog da se brani. To bi mu sem sramote pred ljudima donelo i sramotu pred samim sobom. Sada je bio zadovoljan što to nije učinio.

Velika začuđujuća tiha gomila okupila se oko mesta događaja, ali su se svi, Holidej je to uočio, držali na rezervisanoj udaljenosti. Samo

mu je jedan čovek pritrčao zadihano... Bil Haket.

— Gospode bože — uspeo je samo da izgovori videvši dva leša.

— Gospod bog nema nikakve veze s ovim, mister Hakete — rekao je Dok. — Baš nikakve. Ovakve stvari rade samo ljudi.

Gledajući leševe dvojice razbojnika koje je poslao s ovog sveta Holidej je odjednom zaključio da će ovu epizodu svog života bez odlaganja dovesti do kraja.

XIII

Jedan čas kasnije, Bil Haket je ispratio pogledom Doka Holideja koji je sa nepokolebivom odlukom u srcu jahao glavnom ulicom ka izlazu iz grada.

— Neka te sreća prati, Holideje — rekao je tiho sebi u bradu.

Zatim je poveo velikog Holidejevog vranca iza trgovine i rasedlao ga u malom ograđenom prostoru koji mesecima nije upotrebljavao. Holidej mu je rekao da ga zadrži za slučaj da se on ne vrati.

Holidejeva ideja da se maskira kao Rebel Hejs bila je smela, čak suluda, ali je odgovarala Dokovom hazarderskom duhu. Rebel Hejs je bio približno iste visine kao Holidej, ali je bio znatno mršaviji. Uprkos tome, njegovo odelo je veličinom dosta dobro odgovaralo Holideju, jer je Rebel nosio za jedan broj veću odeću nego što mu je trebalo, i zbog toga je uvek izgledao izgledneo i nekako smrknut. Veliki crni Hejsov „sombbrero” navukao je du-

boko na čelo, tako da mu je širok obod skrivao oči i deo lica. Znao je da će pri slaboj svetlosti ova maskarada najverovatnije uspeti. A svetlost će biti sasvim slaba kad maskarada bude stavljena na ispit.

Nastavio je da tera konja sitnim kasom, vodeći za sobom konja pokojnog Lejfa Kinkejda. Telo mrtvog čoveka koji se za života zvao Lejf Kinkejd, visilo je prebačeno preko sedla. Mlitava oklembesena glava ljuljala se levo desno u ritmu sitnog kaskanja.

Da, razmišljao je Holidej, sve će najviše zavisiti od toga da li je Devlin postavio stražu ili nije. Ako je straža postavljena, da li će uspeti da prođe kroz njihovu liniju? Neizvesnost i rizik bili su veliki. Ali, čak i ako se desi da naiđe baš na Kola, Holidej je sasvim izvesno znao da će iznenađenje, vitalno važan element za uspeh ovakvog poduhvata, biti na njegovoj strani. Jedno je znao sasvim sigurno, niko neće očekivati da čovek koji je samo nekoliko časova pre toga jedva spasao živu glavu, slobodno i otvoreno dojaše u osinje gnezdo bilo po danu ili po noći. A baš to je Holidej nameravao da učini.

*

Zalazak sunca došao je u blesku živopisnog crvenkastoružičastog rumenila na horizontu zapadno od kuće Valta Devlina. Ali, Linkoln Kol nije primećivao lepotu prirode dok je dvojici dobro naoružanih

kauboj a davao uputstva na šta treba da obrate pažnju.

— Kinkejd i Hejs će se uskoro vratiti, bar tako očekujem. — Oni će vas smenjivati u toku noći. Sme na straže će biti svakih dva časa. To je uobičajeno vreme najpogodnije da čovek ostane budan i pažljiv. Moj savet je da se krećete. Ne valja za stražara da sedi na jednom mestu. Držite oči širom otvorene... i ne udaljavajte se jedan od drugog. Pazite da u svakom momentu budete jedan drugom na vidiku.

Oba kauboj a su klimnula glavom, i Kol je nastavio. — Ja ću vas obilaziti s vremena na vreme i zato, za ime božje, dobro proverite na koga ciljate pre nego što pripucate. Kuršum ne zna ko je prijatelj a ko nije. Jesmo li se razumeli?

— Jesmo — promrmljali su obojica.

— Vrlo dobro — rekao je Linkoln Kol i okrenuvši se na petama uputio se prema kući.

Nije bio previše zadovoljan s njima, jer je smatrao da u slučaju neke gužve neće biti ni od kakve koristi. Poznavao je takvu vrstu ljudi koji oružje nose samo radi muževnog izgleda i uveseljavanja na dane praznika. No, druge nije imao. Sem toga, i on sam će biti u blizini i pripaziće da ne bude neprijatnih iznenađenja.

— Baš imamo sreće, je li Lese? — progundao je Sten Havard kad se Linkoln Kol udaljio toliko da ih nije mogao čuti.

— Da, čorave sreće — složio se

Les Kreg smrknuto. — Prokleta stražarenje. A baš sam nameravao da se lepo okupam i odem večeras u grad. Nisam video žensko uho i čašu piva više od mesec dana.

— Ni ja — vajkao se Sten. — Od onog života u preriji čovek prosto poblesavi. Da sam ostao još mesec dana, promukao bih.

— A sada još i ovo stražarenje. Dodijalo mi je. Čuj, ja sam se rešio da napustim ovaj ranč ako Devlin suviše učesta s ovakvim naredbama. Ja sam kauboj, a ne revolveraš.

— Tačno tako. Za to smo plaćeni... i to bedno.

— Posla ima dosta. Svi rančevi traže radnu snagu i plaćaju bolje od kako je počela sezona dogona.

— Samo reci reč, i ja ću ti se pridružiti — rekao je Sten. — Devlin nije baš simpatičan kao poslodavac. S njim nikad ne znaš na čemu si.

— Misliš da će taj Holidaj doći?

— Šta? Jedan čovek? Ma ne, Lese, ni govora. Nije taj čovek toliko lud, i ja mislim da samo uzalud gubimo vreme. Pa ipak, za svaki slučaj, biće bolje da ga držimo onako kao što nam je rečeno... Onaj gradlija od revolveraša mi izgleda kao čovek sa kojim se ne može šaliti... Pravi đavo.

— Slažem se s tobom. Hajde, prošetajmo se malo oko ranča.

Pošto su se malo udaljili od kuće, razgovor je opet zapodenut. — Ima još jedna stvar koju si zaboravio — istakao je Les sve više iskazujući nezadovoljstvo. — Ja nisam baš mnogo naklonjen pešačenju. Čovek

je stvoren da sedi na konju, čoveče, to valjda znaš, a ne da hoda.

Sten se zasmejao i njegov smeh je podsećao na njakanje magarca. — Misliš li tako zbog toga što ti imaš krive noge, olinjali kućkin sine.

Les se i sam dobroćudno nasmejavao, a onda je odjednom naglo umukao. — Čujem nešto... kao da se približava neki konjanik.

Sten je zastao i pažljivo oslušnuo. — Da, čini mi se da imaš pravo. Misliš li da je Holidej?

— Ne, ne verujem. Misliš li da je oštrouman čovek kao što je Holidej, tako šašav da dojaše ovamo kao da je na paradi? To, mi nije verovatno.

Sten se upiljio u tamu koja se sve više hvatala. — Jeste, neko jaše ovamo i čini mi se da je jedan konjanik sam. A izgleda mi da za sobom vodi još jednog konja... na tovarnom konju je nečije telo... Prebačeno preko sedla.

— Jeste, sad se dobro vidi — dodao je Les kada je konjanik stigao već sasvim blizu. — Ko li je taj?

— Nije više bilo vremena za razgovor, jer je konjanik stigao već sasvim blizu. Les je digao pušku i nanišanio na pridošlicu. — Stoite gde ste, mister, i recite zbog čega dolazite.

Holidej je žustro kimnuo uzde i konj je stao. Sedeći u sedlu odmerio je dvojicu stražara koji su ga zaustavili. Mada je vidljivost bila slaba, ipak je na osnovu onoga što je video mogao da stvori opšti zaključak o njima. U svakom sluča-

ju, nisu odgovarali izgledu revolvera koje je Holidej poznavao tako reći po mirisu.

— Hejs — rekao je vrlo mirno. — Ja sam Rebel Hejs.

— U redu Hejse, Kol' nam je rekao da ćeš doći — rekao je Sten. — A čiji je to leš na konju?

— Kinkejdov. Imao je mali sudar dole u Daton Pasu. Naletio je na Doka Holideja i ovaj ga je ustrelilo.

— Ma šta kažeš? — rekao je Les. — Taj Holidej je neki vrlo opasan čovek, nije li tako?

— Da, izgleda da je tako — složio se Holidej — zaista je vrlo opasan.

Sten se okrenuo na petama i pošao u pravcu rančerske kuće. — Mislim da bi trebalo da odmah obavestim Kola o tome.

— Čekaj — rekao je Holidej. — Prepusti to meni, prijatelju. Mislim da će to više voleti da čuje od mene, budući da sam ja bio tamo kad se to desilo i da sam sve video. Dobiće izveštaj iz prve ruke.

— Da, svakako. A kako si ti... zaustio je Sten.

— Ja sam se izvukao. Nije važno, sve ću ispričati Kolu. Kinkejd je platio to je sve... zasada.

— Vidim — progundao je Sten nezadovoljno. — I kako sada stvari stoje, imaćemo da stražarimo više nego što smo očekivali. Prokletstvo!

— Izgleda da će tako i biti — rekao je Holidej blagonaklono, pokazujući da shvata njihovo nezadovoljstvo. — U svakom slučaju, mi ćemo se još videti. Gde je Kol?

— Negde u kući.

Holidej je poterao svog konja. — Motrite dobro na Holideja — upozorio ih je. — Taj kućkin sin je vrlo dovidljiv i zna sijaset podvala.

— To smo već čuli — odgovorio je Les i mahnuo mu rukom da prođe.

*

U unutrašnjosti kuće, Linkoln Kol je jednim gutljajem ispio poslednji ostatak kafe sa talogom. Obrisao je usne nadlanicom i liznuo krajeve usana da se tu ne bi zadržali ostaci kafe.

Do đavola, najviše od svega je mrzeo čekanje. To utiče na čoveka, smanjuje moć hladnokrvnog rasuđivanja i slabi reflekse. A i jedno i drugo su mu sada naročito bili potrebni.

Devlin je držao svoju šolju u šakama ogrubelim od konopaca. Na njegovom natmurenom licu ogledalo se unutrašnje nezadovoljstvo. — Već je vreme da se ta dvojica skitara pojave, Kole. Zalazak sunca je došao i prošao.

Linkoln Kol je zaustio da ljutito odgovori, ali se ugrizao za jezik. Umesto toga, rekao je kratko. — Doći će. — U dubini duše, međutim, nije bio sasvim siguran u to. Hejs je voleo da se zagleda u žene, i sa nekoliko čaša viskija u glavi, mogao se odlučiti da ostane u gradu. Sećao se kako je Hejs sa požudom u očima govorio o Holidejevoj ženi; znao je šta bi se desilo da on nije bio tamo.

Odjednom mu se zgadilo na tu

vrstu ljudi sa kojima je bio prinuđen da živi i radi. Zaključio je da će mu to biti poslednji put. Ubuduće, gledaće da nađe sebi neku solo ulogu, posao u kome će imati da misli i brine samo o sebi. Kratko je pogledao Devlina pogledom koji je jedva skrivao nezadovoljstvo, kao da je Devlin kriv što je zapao u taj položaj.

— Idem da osmotrim šta se događa napolju — rekao je kratko i ustao.

Kada su Kolova široka leđa nestala u dovratku, Valt Devlin je opšovao kroz zube. Pomislio je da bi za novac koji plaća Linkolna Kola, ovaj mogao da pokaže malo više poštovanja prema njemu.

Ponet ljutnjom, Devlin je ustao i pomerio na zgodnije mesto revolver na čiju težinu nije bio naviknut.

Zatvorivši vrata za sobom, Linkoln Kol je duboko udahnuo svež noćni vazduh. Celo popodne mučilo ga je neko čudno osećanje, neko osećanje koje nije znao tačno da objasni. Neka vrsta slutnje, predosećanja nekog nepredvidivog događaja na koji ne bi znao da pokaže prstom, čak i kad bi bio ispisan na tabli ispred njega; nešto kao kad čovek u brojanju cifara dođe do krajnjeg broja. To osećanje mučilo ga je i sada, jače nego ikada, i on je nekoliko puta zavrteo glavom u želji da ga se otrese, da ga izbriše iz svesti. Uzdahnuo je duboko kad u tome nije uspeo; slutnja se ponovo vratila; to je ovaj neprijatan posao delovao na njegove nerve.

Što pre bude završio s tim, utoliko bolje za njega.

U tom momentu začuo je nerazgovetan, tihi razgovor i nekoliko sekundi kasnije, topot konjskih kopita.

— Hejs i Kinkejd — odahnuo je Kol. — Baš dobro što su se bar oni vratili. To će bar za izvesno vreme začepiti Devlinu usta.

Topot kopita se približio, i on je zastao da sačeka pridošlice. No, nasuprot njegovom očekivanju, pojavio se samo jedan jahač koji je za sobom vodio još jednog konja. Ogroman crni „sombbrero“ na jahačevoj glavi poznao bi u svako doba dana i noći i na svakom mestu. Samo Rebel Hejs je nosio takvu šeširčinu. Ali gde je, do đavola ostao Kinkejd? Njega nije video.

— Hejse — oslovio je konjanika i izašao na čistinu ispred njega.

— A, hm — promumlao je konjanik silazeći iz sedla na suprotnu stranu konja od one na kojoj je stajao Kol.

— Gde je Kinkejd?

Dok Holidej se odmakao dva koraka od konja na kome je dojahao i stao na desetak metara ispred Kola. — Vezan je preko sedla konja koga sam doveo, Kole!

Dok Holidej! Sevnulo je u svesti Linkolna Kola!

Glas i pojava čoveka koga nikako nije očekivao na tom mestu iznenadili su Kola, ali je revolveraš ipak pružio levu ruku ka bedru. No, u tom odlučujućem trenutku, njime je ovladala nedoumica... čovek na koga je trebalo da potegne revolver

nedavno mu je spasao život... tek pre nekoliko dana. Nedoumica je trajala kratko, možda samo hiljaditi deo sekunde, ali je to bilo dovoljno.

Ti delići sekunde su odlučili.

Zućkastocrvenkasti plamičak kao plameni prst pružio se ka Kolu, jednom, dva puta. Kuršumi su pogodili cilj. U vremenu mnogo kraćem od sekunde, možda koliko traje treptaj oka, oba taneta su mu se zarila u grudi. Linkoln Kol se svom težinom srušio na svoju desnu stranu, i dok je u njemu bilo još života, lagano se zgrčio. Bio je to kraj levorukog revolveraša.

Dok Holidej se nije zbunio. Hladnokrvno je izbacio prazne čaure i na njihovo mesto stavio dva nova metka. Pomislio je da Kol i nije morao umreti, ali je tu misao odmah odbacio.

Unutra u kući nalazio se Valt Devlin, i u Holideju je buknuła mržnja prema tom biću koje je samo obličjem bilo čovek.

*

Kada su dva jedan za drugim brzo ispaljena revolveraška hica prolomila noćnu tišinu, Les Kreg je otvorio usta i unezverno pogledao svog druga.

— Neka se ošugam ako onaj tihi i mirni čova nije bio lično Dok Holidej.

— Ako nije bio, sasvim je izvesno da je taj čovek sada na ranču. — Dovišio je njegovu misao Sten Havard i zgrabio Lesa za ruku. — Šta si ono maločas pominjao neki posao...

— Pa, rekao sam da bih mogao da dignem ruke od ovoga i...

— Jesi li još uvek pri tome?

— Do vraga, jesam. Ovde zvižde kuršumi, a ja to ne volim.

— Onda?

— Odlazim; Neka vrug nosi Devlina!

— S tobom sam...neka vrug nosi i Devlina i plate.

Kao po komandi, obojica su potrčali ka mestu gde su se u ograđenom prostoru nalazili njihovi konji.

*

Čuvši pucnje, Valt Devlin je povikao uplašeno. — Kole! — Istovremeno je pažljivo izvukao revolver iz futrole.

Kol nije odgovori na njegovo dozivanje, i Valt Devlin je odjednom shvatio da neće ni odgovoriti. Brzo kao strela, potrčao je u udaljeni ugao odaje, i prevrnuo ogroman, težak, drveni sto na kome su stajale mape njegovog sadašnjeg i budućeg željenog stočarskog carstva. Sto je bio suviše debeo da bi ga bilo koji metak mogao probiti, i on se zgrčio iza njega. Srce mu je uzburkano lupalo kao udaranje kovačkih čekića.

Devlin je čekao i tišina je postajala sve potpunija. Za trenutak je tišinu poremetio topot kopita, dva konja koji se brzo udaljio.

A onda se začuo jasan, leden glas, oštar kao rezanje stakla dijamantom. — Devline, sad si ti na redu.

Te reči izazvale su u Devlinu

drhtavicu kakvu dotada nikad nije osetio. Napolju je bilo toplo, a on je uprkos tome osećao da mu se noge i ruke hlade. Dlanove mu je ovlažio ledeni znoj. Znao je da ništa ne može zaustaviti Holideja, i da je to njegov kraj. Taj čovek nije bio ljudsko biće, već demon iz pakla.

Kroz prozor je iznenada doleteo spolja ispaljen metak i raspršio razbijeno staklo svuda po odaji. Zatim je drugi hitac pogodio lampu. Razbijeni komadi su pali na pod, i plameni jezici su odmah liznuli uvis.

— Bolje bi bilo da izadeš napolje, Devline — doviknuo mu je Holidej — ili ćeš osetiti ukus pakla pre nego što tamo stigneš.

Devlin je liznuo sasušene usne. Žuč mu je iz želudca navirala u stegnuto grlo. Osećao se kao da ga hvata groznica i kao da će istog trenutka početi da povraća od navale mučnine.

Plamen iz razbijene lampe brzo se širio za prosutim petrolejom i u odaji je postajalo sve toplije. Za kratko vreme, odaja će postati užareni pakao koji niko neće moći da obuzda!

Plameni jezičak zahvatio mu je rukav, i on ga je šakom ugasio. Opsovao je od bola i straha. Zanjihao se, jer mu je u glavi počelo da buči onako kao što mu se i ranije događalo. Samo što je ovaj put bubnjanje bilo jače.

— Holideje! — povikao je iz sve snage kao čovek koji se klavi. — Holideje, evo me, izlazim! Aaaah!

— kriknuo je kao izbezumljena životinja. Bol u glavi razdirao ga je više nego što se sećao da ga je ikada mučio. Pokušao je da ustane, ali se srušio na kolena. Na usta mu je izbila pena kao kod osoba u napadu ludila.

Iz mraka pred kućom, Holidej ga je posmatrao kroz ostatke razbijenog prozora. Posmatrana kroz krhotine i rupe na staklu, unutrašnjost kuće je izgledala nestvarno, slično Devlinu. Nestvarno mu se činilo i što je video da Devlin mahnito skida odeću sa sebe. Pri svetlosti vatre, koža mu se crvenela kao premazana skramom krvi. Rančer je ponovo zavikao od bola i njegov jauk se pretvorio u prodoran vrišak. Glava ga je bolela kao da će eksplodirati. Od naleta vrućine, Holidej je morao da ustukne i zaštititi oči šakom.

U unutrašnjosti kuće potpuno poludeli Valt Devlin je vrištao i urlao do gubljenja daha. Odjednom se njegovo telo pretvorilo u buktinju u ljudskom obliku.

Užas! Holideju se činilo da ni najveći zločinac nije zaslužio takvu sudbinu. Dok su do njegovih ušiju dopirali pridavljeni, krkljavi urlici Devlinove agonije, njime je ovladala neka neobjašnjiva praznina. Iz njegovog srca odlili su se sva mržnja i bes koji su ga do tog trenutka morili.

Znao je da je time sve završeno.

•

Sledećeg jutra, Dok Holidej je odjahao do nagorelih od dima pocr-

nelih ostataka onoga što je nekada bio ranč En Sinkler. Sa sobom je poveo i dvojicu radnika sa lopatama i ašovima da pokopaju ostatke ljudskog bića donedavno punog života. Ceo ranč, dvorište zgrade i ostaci izgorele kuće ostavljali su čudan utisak mrtvila, kao da tu nikada niko nije živeo. Pa ipak, Dok je znao da nije bilo tako... Neko-liko dana pre toga, pun život je bujao na tom prostoru, i smeh, a katkad i suze, ispunjavali su odaje koje su sada bile ogolela ruina.

Pošto su sahranili ono što su našli u ugljenisanim komadima greda i nameštaja, najmljeniji ljudi su otišli, a Holidej je seo ispod velikog granatog hrasta ispod koga je Ben Morgan izgubio život, i zaneo se u misli. Sećao se En. Dugo vremena je dočaravao njenu sliku u raznim situacijama i pozama. Sećao se kako je izgledala, sećao se svih onih malih stvarčica koje je činila i načina kako ih je činila. Više od svega, sećao se da je s En proveo više od godinu dana i da je s njom doživio mnogo prijatnih časova, čak i radosti.

Ustao je zamagljenih očiju. Da li se isplati voleti nekoga kad se na ovaj ili onaj način sve ipak završava neumitnim i konačnim rastankom. Odmahnuo je glavom; zaista nije znao i voleo bi da je sada u mogućnosti da čuje šta bi En rekla na to.

Uzjahao je svog velikog crnog ždrepcu i pojahao u pravcu grada.

Kao što je rekao Bilu Haketu, sada ga više ništa nije zadržavalo. Sa-

čekaće diližansu i otputovaće iz tog mesta nesreće. Vranca i opremu vratiće trgovcu za umerenu cenu.

Trgovac je, međutim, više bio zainteresovan za ranč nego za kornja, ali je izbegavao da to pokaže. Počeo je razgovor o gradu i njegovoj budućnosti posle Devlinove smrti. Sada kada im Devlin više nije stajao na putu, mogli su razmotriti mogućnost zamene šerifa.

— On će morati da ode, Holideje — rekao je Bil Haket. Možda se sve ovo ne bi desilo da smo imali pravog šerifa koji zna da stvar drži u rukama kad je to potrebno.

— Ovo je vaš grad, Bile, ne moj — rekao je Holidej sa notom rezignacije u glasu. — Razgovarajte, o tome sa nekim ko namerava ovde da živi.

— Naravno, Holideje, razumem vas. Imate li neku određenu ideju kuda nameravate da krenete?

Holidej je lagano odmahnuo glavom. — Osećam jedino da mi je potrebno da negde odem... negde gde ću biti daleko od svih ljudi i događaja. Možda bi bilo najbolje kad bih mogao da odem negde u planinu i živim kao pustinjak.

— Oh, kad smo već pri odlasku, — prenuo se Bil Haket — kad ćete se vratiti? Treba da znamo ipak...

— Ne verujem da ću se ikad više vraćati — rekao je Dok kratko.

— Kako mislite nećete se vraćati? A šta ćete s imovinom? Posle smrti vaše supruge ranč je pripao vama i...

— En nije bila moja supruga —

prekinuo ga je Dok i setno se osmehnulo.

Bil Haket je zbunjeno začutao. Nije znao šta da kaže. Govorkalo se da Džef i En Sinkler nisu muž i žena, a kada se saznalo da Džef Sinkler nije u stvari to kako se zove već revolveraš Dok Holidej, govorkanja su postala intenzivnija, ali tiša. Sada je to prvi put rečeno otvoreno.

— To nije ni važno... mislim... uopšte nije važno. Ah, kada smo na tome, maločas je diližansom doputovala jedna mlada dama i raspitivala se za vas. Htela je da vas nešto poto nađe. Rekao sam joj da vas pričekam u hotelu.

— Je li rekla šta hoće? — zapitao je Dok.

— Ne, samo je kazala da je vrlo važno.

— Gde je ona?

— Verovatno u hotelu. Reče da se zove mis Simons i da će vas tamo čekati.

Dok je klimnuo glavom. — Po tražiću je. Zbogom mister Hakete.

— Zbogom mister Holideje.

Holidej je izašao iz Haketove trgovine i prešao preko ulice do hotela sa zvučnim nazivom „Novi Sen Luis”. U predvorju ga je bojažljivo zaustavio portir da bi mu saopštio isto ono što je čuo od trgovca. Dok je prekinuo razgovornog recepcionara i zapitao gde je mis Simons.

— U svojoj sobi. To je soba broj 9, prvi sprat.

Holidej je pošao uz stepenice. Pokušavao je da se priseti ko bi mogla da bude osoba koja ga je

tražila. Nije poznavao nikoga sa tim imenom, bolje reći, nije se sećao da poznaje nekoga ko se tako zvao. U tom razmišljanju došao je do sobe broj 9 i odmerenim pokretom zakucacao.

Prijatan kontraalt pozvao ga je kratko. — Uđite! — i on je ušao. So ba je bila prilično prostrana, nameštena skromno i u svemu je nalikovala drugim hotelskim sobama sa jednim izuzetkom: žena koja je u toj sobi stanovala bila je nešto izuzetno; lepa i dostojanstvena kao neka kraljica. Nije bila više u prvoj mladosti, ali je njena raskošna zrelost nadoknađivala onu nedostiznu svežinu i lepršavost koju pruža tek rascvetala mladost. Kada je Dok ušao, ona je ustala i pokazala zamamljivu privlačnost svog jedrog tela.

— Mister Holidej, ako se ne varam? — rekla je gledajući Doka zavidljivo.

— Da, ja sam Džon Holidej — odgovorio je Dok mirno. — Čemu imam da zahvalim za čast koju ste mi ukazali?

— Ne budite formalista — nasmejala se žena zvonko — iako priznajem da mi laska kad mi neko tako govori. Ali, sedite pa da pređem na stvar — rekla je žena pokazujući mu stolicu. — Tražila sam vas da bih vam ponudila jedan posao.

Dok je upitno podigao obrve — Posao?

— Da. Ne posao u pravom smislu reći, već tačnije rečeno, neku vrstu ortakluka.

— Bojim se da vas ne razumem, mis Simons.

— Odmah ću vam objasniti. Čula sam da je Daton Pas napredan grad i po onome što sam videla po dolasku, mislim da nisam pogrešno obavestena. Daton Pas je zaista grad koji će u bliskoj budućnosti postati oblasno mesto, a možda i više od toga.

— Vrlo verovatno, mis Simons. Ali, ne vidim kakve to veze ima sa mnom.

— Videćete. Tamo gde sam dosada živela zaradila sam nešto novca... prilično novca. Nije važno kako, tek, zaradila sam ga. Na drugoj strani, tamo gde sam živela nije bilo mogućnosti za unosne investicije. Zato sam odlučila da pođem tamo gde se investiranje isplati.

Holidej je slušao strpljivo.

— Tako sam došla ovamo. Odmah sam se uverila da sam našla pravo mesto za moj kapital. Ja budem kratka, mister Holideje, odlučila sam da u Daton Pasu otvorim salun i kockarnicu. I tu se vi uklapate u moje planove.

Holidej je sa prividnim odobravanjem klimnuo glavom. Ova žena ima ideje i zna šta hoće. — Kako se to uklapa u vaše planove mis Simons?

— Pa vidite, vi i sami znate da u biznisu koji nameravam da počnem treba čvrsta muška ruka. To je nekako uhodan odnos ljudi, i ja sam sama osećala da mi to nedostaje. Ja imam iskustva u ovom poslu, oduvek sam se i... — mis Simons je zastala i ljupko se osme-

hnula — ...i sama bavila njim, ali, znam za red. Kad sam čula da ste vi u gradu, učinilo mi se da je to prst sudbine, da vas je Usud jednostavno poslao ovamo da mi pomognete. I zato sam vas potražila. Istina — lepotica se uožbiljila, pa joj se na licu ukazao čak i izraz tuge — možda zbog vaše delikatne situacije nije baš moment da vam činim ovaj predlog, ali, nisam imala vremena za čekanje. Razumete, nadam se, moju žurbu, jer vreme je novac.

— Naravno da vas razumem, mis Simons, ali na žalost, moram da vas razočaram. Ne mogu da prihvatim vaš predlog.

— Kako? Ali čekajte malo, mister Holideje. Možda se nismo dobro razumeli. Kad sam rekla da vam nudim posao mislila sam nešto sasvim povoljno. Vi biste bili moj ortak sa deset procenata učešća, u čistoj dobiti, a imali biste samo da vodite računa o kockarnici. Cenim vašu reputaciju i ne tražim od vas da sedite za kockarskim stolom sem kad to sami zaželite. Zar to nije pristojna ponuda? — Mis Simons je začutala i zavodljivo se osmehnula Holideju.

Dok je uzdahnuo. — Ponuda je više nego veličanstvena, madam, ali, ne mogu da prihvatim... iako priznajem da mi je čak malo žao što je odbijam.

— Onda vas ne razumem. — Rekla je žena razočarano.

— Možda ćete me jednom razumeti. Ovde u Daton Pasu doživio

sam mnogo neprijatnih uspomena i siguran sam da mi boravak u ovom kraju ne bi prijao. Žao mi je, ali moj odgovor je konačan.

Rekavši to, Dok je ustao s namerom da ode. Mis Simons je i sama ustala i pružila mu ruku. — Šteta! Mislim da bismo nas dvoje bili solidan par ortaka. Ako se predomislite javite mi... naravno, u dogledno vreme.

Dok je s osmehom klimnuo glavom. — Zbogom madam!

Mis Simons je još izvesno vreme ostala stojeći sa desnom rukom opuštenom uz telo. Još je osećala topli dodir Holidejeve šake, i prijatnu jezu od pogleda njegovih sivoplavih očiju. Vratila se u svoju fotelju tek kad se na stepeništu više nisu čuli njegovi koraci.

*

Dok Holidej je odjahao iz grada kasno popodne tog istog dana. Dok je on razgovarao sa mis Simons dilažansa je otišla, a sledeća je dolazila tek kroz tri dana. Nije imao strpljenja da toliko čeka, pa je pojahao svog vranca u nameri da koristeći prečice izbije negde na put ispred poštanskih kola. Jahao je dosta brzo, i nadao se da će ih stići za dva časa jahanja.

Na jednu milju daleko od grada, naišao je na četvoricu jahača. Jahali su pravo prema njemu, i na desetak metara, zaustavili su konje. Holidej je pošao za njihovim pri-
merom.

Sva četvorica bili su neobrijani, obučeni u iznošena neuredna odela i nosili su sa sobom dovoljno oružja da s njim počnu rat. Sem toga, a to je bilo najvažnije, izgledali su kao ljudi koji umeju da upotrebe oružje koje su nosili.

— Čujte, mister — oslovio ga je dan za koga se moglo pomisliti da je vođa grupe — koliko je daleko oдавде do Daton Pasa?

— Skoro ste stigli — odgovorio je Holidej.

— Gle, pa to je odlično. A možda znate da nam kažete put do ranča Valta Devlina. Može biti da postoji prečica koja bi nam mogla uštedeti nešto vremena.

Holidej je osetio kako mu se želudac skuplja u čvor. Pokazao je rukom prema severu. — Da biste stigli do Devlinovog ranča, morate

proći kroz grad. Pitajte opet nekoga u Daton Pasu. Svako će vam pokazati put.

— Je li daleko od grada?

— Ne. Nekoliko milja.

— Hvala vam.

— Nema na čemu — rekao je Holidej. — Pozdravite Devlina od moje strane.

— Hoćemo, kako da ne. Šta da kažemo ko ga je pozdravio?

— Džef Sinkler.

— Džef Sinkler. U redu. Srećan put mister Sinklere.

Holidej je dotakao obod šešira, a četvorica jahača su poterali svoje konje u kas. Za nekoliko minuta iza njih je ostao samo oblak prašine.

Smeškajući se zadovoljno, Holidej je poterao svog konja u umeren trk. Trebalo je stići diližansu.

KRAJ

čitajte sledeći broj DOKA HOLIDEJA

BROJ 101

izlazi 7. oktobra 1980.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.
